

คู่มือการปฏิบัติงาน ของฝ่ายปราบปราม

1. ฝ่ายป้องกันและปราบปราม

1.1 การกิจและหน้าที่ของฝ่ายปราบปราม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- ▶ กำหนดแผนปฏิบัติงาน และมาตรการในการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดต่อกฎหมายในหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต
- ▶ วิเคราะห์เสนอข้อมูล วิธีการเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต
- ▶ ตรวจสอบ กำกับ ดูแล และติดตาม วิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการป้องกัน และปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่ในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ
- ▶ ควบคุม ตรวจสอบสินค้าและแนะนำร้านจำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต
- ▶ ตรวจโรงอุตสาหกรรม สถานบริการ คลังสินค้าทัณฑ์บน และสถานที่เก็บสินค้าเพื่อรอการส่งออก
- ▶ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามแก่หน่วยงานในพื้นที่สาขา
- ▶ ประมวลสารระบบผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต
- ▶ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสนับสนุนด้านวิชาการและเทคนิคต่าง ๆ ในงานที่รับผิดชอบแก่หน่วยงานพื้นที่สาขา
- ▶ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
- ▶ ประสานงาน/ปฏิบัติงานร่วม หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
- ▶ ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายป้องกันและปราบปราม

ตำแหน่งนักวิชาการสรรพสามิตชำนาญการ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายปราบปราม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน และปฏิบัติงาน ดังนี้

- ▶ การกำหนดเป้าหมายแผนปฏิบัติงานประจำปี และแผนงานเฉพาะกิจเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามตามนโยบายกรมสรรพสามิต และภาค
- ▶ วางแผน และปฏิบัติการสืบสวน ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตและระเบียบวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และร่วมดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- ▶ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่กรมจัดเก็บ และเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี หรือลดผู้กระทำความผิดตามกฎหมายสรรพสามิต
- ▶ ประเมินผล ตรวจสอบ กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานตามแผนป้องกันและปราบปรามของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา
- ▶ ให้คำปรึกษา แนะนำโรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการ และร้านจำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิตให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และสัญญาของทางราชการ

2 การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านป้องกันและปราบปราม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การปฏิบัติของภาคเป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามเป็นแนวทางเดียวกันที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายกรมฯ และภาค
2. เพื่อกระตุ้นและเร่งรัดการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของพื้นที่สาขาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวนโยบายที่ภาคและกรมสรรพสามิตกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้พื้นที่สามารถติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล รวมทั้งเร่งรัดและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของพื้นที่สาขาที่ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปอย่างทั่วถึง และเต็มเม็ดเต็มหน่วย

2.1.การจัดทำเป้าหมายด้านการปราบปราม

1. การจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการจัดทำเป้าหมายการปราบปราม ซึ่งได้แก่

- สถิติจำนวนคดี และค่าปรับแต่ละประเภทของพื้นที่สาขาต่างๆ ภายในภาคย้อนหลัง 2-3 ปี เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดเป้าหมาย
- แนวนโยบายของกรมฯ และภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลหรือสนับสนุนให้มีการกระทำผิดมากขึ้น เช่น ภาวะน้ำมันราคาแพง อาจส่งผลให้มีการลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อนจากต่างประเทศ หรือนำโซลเว้นท์มาปลอมปนในน้ำมันมากขึ้น การปรับขึ้นภาษีสุราและยาสูบ ทำให้ราคาสินค้าที่ชำระภาษีอย่างถูกต้องสูงกว่าสินค้าที่ไม่ได้ชำระภาษีมาก ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลักลอบผลิต หรือนำเข้าสินค้าที่ไม่เสียภาษีมากยิ่งขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเป้าหมายของแผนฯ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะหาได้จากหนังสือกรมฯ รวมทั้งข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ
- ข้อมูลอื่น ๆ เช่น ที่ตั้งและภูมิประเทศของพื้นที่ที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง เช่น พื้นที่ที่มีโรงงานสุราแช่และสุรากลั่นชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชน ภาวะเศรษฐกิจและค่านิยมในการกระทำผิด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการกระทำผิดในพื้นที่ทั้งสิ้น

2 การกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

- เป้าหมาย ควรกำหนดเป็นตัวเลข เช่น กำหนดเป็นยอดจำนวนคดี หรือค่าปรับ เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลได้อย่างชัดเจน การกำหนดเป้าหมายคดีแต่ละประเภท นอกจากจะกำหนดเป้าหมายโดยรวมของพื้นที่แล้ว จะต้องกำหนดเป้าหมายของพื้นที่สาขาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันด้วย ซึ่งอาจพิจารณากำหนดโดยใช้แนวทาง ดังนี้

ก. ชั้นแรกควรกำหนดเป้าหมายคดีแต่ละประเภทของทั้งพื้นที่ รวมทั้งปีก่อน โดยใช้ข้อมูลเฉลี่ย 2 - 3 ปีย้อนหลังเป็นฐาน จากนั้นจึงนำแนวนโยบายของกรมฯ และของภาค ภาวะการณ์และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบ เพื่อปรับเพิ่มฐาน กำหนดเป็นเป้าหมายทั้งปีของพื้นที่ต่อไป เช่น จำนวนคดีเฉลี่ย

ทั้งพื้นที่ที่ใช้เป็นฐาน 1,200 คติ/ปี ปรับเพิ่มอีก 10 % เป้าหมายก็จะเป็น 1,320 คติ/ปี การกำหนดเป้าหมายเพิ่มขึ้นหรือลดลง ให้ดูจากสภาพของการกระทำผิด โอกาส ความเสี่ยง ของพื้นที่ ถ้าในเขตพื้นที่ยังมีโอกาส และความเสี่ยงในการกระทำผิด เช่น มีด่านชายแดน หรือมีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูงอยู่เป็นจำนวนมาก สภาพการกระทำผิดยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องควรตั้งเป้าหมายเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการเร่งรัดการปราบปรามให้มีความเข้มงวดมากขึ้น และต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับแผนประจำปี และแผนเฉพาะกิจต่าง ๆ รวมทั้งของบประมาณด้านการปราบปรามเพิ่มเติม เช่น ค่าน้ำมันรถยนต์ หรือค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่ ถ้าในเขตพื้นที่ใดที่มีความเสี่ยงน้อย และลักษณะของการกระทำผิดลดลงเนื่องจากป้องกันและปราบปรามปีก่อนกระทำอย่างได้ผลก็สามารถปรับลดเป้าหมายลงมาได้

ข. กระจายเป้าหมายทั้งปีที่ได้ให้แก่พื้นที่สาขาต่าง ๆ ตามสัดส่วนจำนวนคติของพื้นที่สาขานั้น ๆ ต่อจำนวนคติรวมทั้งพื้นที่จากข้อมูลเฉลี่ยย้อนหลัง 2 - 3 ปีที่ใช้เป็นฐานและลักษณะความเสี่ยงของพื้นที่ โอกาสและข้อมูลลักษณะของการกระทำผิดของพื้นที่นั้น ๆ เช่น พื้นที่ที่มีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีด่านชายแดน หรือจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าตามแนวชายแดน ซึ่งมีพฤติการณ์ในการลักลอบนำสินค้าที่ไม่ได้ชำระภาษี เช่น น้ำมันเถื่อน สุราเถื่อน และบุหรี่เถื่อนเข้ามาในประเทศ หรือพื้นที่ที่มีโรงงานสุราชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการลักลอบนำสุราที่ไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน ออกจากโรงงานสุราชุมชนโดยเจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะควบคุมได้อย่างทั่วถึง เป็นต้น

ค. ขั้นตอนต่อไปคือกระจายเป้าหมายของแต่ละพื้นที่สาขาที่ได้ทั้งปีออกเป็นรายเดือน ตามสัดส่วนจำนวนคติในแต่ละเดือนต่อจำนวนคติรวมทั้งปีของพื้นที่สาขานั้น ๆ จากข้อมูลที่ใช้เป็นฐานเดิม

- การประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ระยะเวลาประเมินผลอาจกำหนดไว้ทั้งงวด รายเดือน 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบและเร่งรัดการปฏิบัติงานของพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้การปฏิบัติงานของพื้นที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี

การจัดทำแผนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของพื้นที่ อาจกำหนดเฉพาะแผนปฏิบัติงานประจำปีให้ครอบคลุมการกระทำผิดทุกประเภทที่มีความรุนแรงในพื้นที่ หรือส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของกรมฯ มาก เช่น แผนป้องกันและปราบปรามสุราเถื่อน บุหรี่เถื่อน และน้ำมันเถื่อน เป็นต้น

1) การจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนฯ ซึ่งได้แก่

- สถิติจำนวนคติ และค่าปรับแต่ละประเภท ภายในภาคย้อนหลัง 2-3 ปี เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดเป้าหมาย

- นโยบายของกรมฯ ของภาคและภาวการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลหรือสนับสนุนให้มีการกระทำผิดมากขึ้น เช่น ภาวะน้ำมันราคาแพงอาจส่งผลให้มีการลักลอบนำเข้าน้ำมันเถื่อนจากประเทศต่างประเทศ หรือน้ำมันโซลเว้นท์มาปลอมปนในน้ำมันมากขึ้น การปรับขึ้นภาษีสุราและยาสูบ ทำให้ราคาสินค้าที่ชำระภาษีอย่างถูกต้องสูงกว่าสินค้าที่ไม่ได้ชำระภาษีมาก ทำให้เกิดแรงจูงใจในการลักลอบผลิต หรือนำเข้าสินค้าที่ไม่เสียภาษีมากยิ่งขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเป้าหมายของแผนฯ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะหาได้จากหนังสือกรมฯ ของภาค รวมทั้งข่าวสารทางสื่อต่าง ๆ

- ข้อมูลอื่นๆ เช่น ที่ตั้งและภูมิประเทศของพื้นที่ที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง เช่น พื้นที่ที่มีโรงงานสุราแช่และสุรากลั่นชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชน ภาวะเศรษฐกิจและค่านิยมในการกระทำความผิด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการกระทำความผิดในพื้นที่ทั้งสิ้น

- ข้อมูลเกี่ยวกับกำลังเจ้าหน้าที่ งบประมาณและยานพาหนะ ก็เป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการกำหนดวิธีการดำเนินการตามแผนฯ ที่สำคัญ

2) การเขียนแผนปฏิบัติงาน

เมื่อได้รับข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนเรียบร้อยแล้วให้นำมาพิจารณาจัดทำแผนตามแบบฟอร์มหรือหัวข้อที่กำหนดไว้ใน ดังนี้

- 2.1 ชื่อแผน (เป็นแผนประจำปีหรือแผนเฉพาะกิจเรื่องใด)
 - 2.2 ผู้รับผิดชอบแผน (หน่วยงานที่รับผิดชอบ)
 - 2.3 หลักการและเหตุผล (สาเหตุและความจำเป็นที่ต้องจัดทำแผน)
 - 2.4 วัตถุประสงค์ (ประโยชน์ที่ต้องการจากการดำเนินการตามแผนนี้)
 - 2.5 เป้าหมาย (ผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ ซึ่งต้องกำหนดเป็นตัวเลขที่สามารถวัดผลได้ เช่น จำนวนคดีและจำนวนค่าปรับในแต่ละเดือน แต่ละงวด หรือตลอดระยะเวลาตามแผน)
 - 2.6 วิธีดำเนินการ (กำหนดวิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถปฏิบัติได้จริง)
 - 2.7 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ (ประกอบด้วยใครบ้าง หรือเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใด จำนวนเท่าใด)
 - 2.8 ยานพาหนะ (ใช้ยานพาหนะอะไร จำนวนเท่าใด ของหน่วยงานใด)
 - 2.9 ระยะเวลาดำเนินการ (วันเริ่มต้นแผน ถึงวันสิ้นสุดแผน)
 - 2.10 งบประมาณ (ใช้เงินจากงบใด จำนวนเท่าใด)
 - 2.11 ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ผลประโยชน์ที่น่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนนี้)
 - 2.12 การติดตามและประเมินผล (เป็นช่วงระยะเวลา หรือเมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ)
- แบบฟอร์มหรือหัวข้อการเขียนแผนปฏิบัติงานดังกล่าว อาจประยุกต์เปลี่ยนแปลงไปบ้างตาม

ความเหมาะสม

2.3 การจัดทำแผนเฉพาะกิจ

การจัดทำแผนเฉพาะกิจปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสินค้าบางประเภท ในบางช่วง บางฤดูกาล เช่น เทศกาลขึ้นปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นช่วงที่มีวันหยุดยาว ประชาชนนิยมไปท่องเที่ยว และบริโภคสินค้าที่อยู่ในความควบคุมของกรมสรรพสามิตที่มีการเหลืกลิ้งภาษีสูง เช่น สุรา และยาสูบ เป็นต้น หรือการจัดทำแผนเฉพาะกิจตามนโยบายของกรมสรรพสามิต เช่น แผนบูรณาการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต หรือแผนป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อนในช่วงที่มีการปรับอัตราภาษีน้ำมัน เป็นต้น

การจัดทำแผนเฉพาะกิจมีลักษณะการจัดทำคล้ายกับการจัดทำแผนประจำปี ทั้งวิธีการดำเนินการในการจัดทำแผน และแบบฟอร์มของแผนงาน เพียงแต่ระยะเวลาในการดำเนินการจะสั้นกว่าแผนงานปกติ เช่น เป็นรายเดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน เป็นต้น

3 การสืบสวน ปราบปรามผู้กระทำความผิด

3.1. การสืบสวน

ความหมายของคำว่า “การสืบสวน” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(10) บัญญัติความหมายของคำว่า “การสืบสวน” ว่าหมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

การสืบสวนอาจแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การสืบสวนก่อนปราบปราม โดยการหาข่าวต่างๆ ว่าแหล่งใดมีการกระทำความผิด มีการลักลอบหนีภาษีหรือมีการหลีกเลี่ยงภาษี โดยใครเป็นผู้กระทำความผิด กระทำความผิดที่ไหน กระทำความผิดอย่างไร มีใครเกี่ยวข้องบ้าง เส้นทางภูมิประเทศเป็นอย่างไร ใช้นยานพาหนะอะไร มีอะไรเป็นสิ่งที่สังเกตจดจำได้ง่าย เป็นต้น
2. การสืบสวนหลังความผิดเกิด โดยการหาร่องรอยการกระทำความผิด การเก็บรวบรวมของกลาง และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เท่าที่หาได้ ที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อผูกมัดผู้กระทำความผิดให้จำนนต่อหลักฐาน

เจ้าพนักงานที่มีอำนาจทำการสืบสวน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 17 กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ เมื่อประกอบกับมาตรา 2 (16) จึงสรุปได้ว่า เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการสืบสวนคดีอาญาได้นั้น ได้แก่

1. เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจ เป็นต้น
2. พศต ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปรามตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์
3. เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปรามในคดีที่กระทำความผิดต่อกฎหมายสรรพสามิต
4. เจ้าพนักงานศุลกากร ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่จับกุมหรือปราบปราม ในคดีที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ. ศุลกากร
5. เจ้าพนักงานกรมเจ้าท่า ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม ในคดีที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.เดินเรือบนน้ำไทย เป็นต้น
6. พนักงานตรวจคนเข้าเมือง เมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุม หรือปราบปราม ในคดีที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง เป็นต้น
7. เจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม เช่น เจ้าพนักงานกรมป่าไม้ ในคดีที่กระทำความผิดต่อ พ.ร.บ.ป่าไม้ เป็นต้น

วิธีการสืบสวน ได้แก่

1. การซักถามบุคคล
2. การเฝ้าตรวจบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ที่สงสัยว่าจะมีการกระทำความผิด
3. การสืบสวนลักษณะใช้สายลับ

4. การสืบสวนจากสิ่งของ เอกสาร หลักฐาน จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

1. การซักถามบุคคล ได้แก่การซักถามบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เช่น ผู้ที่บริโภคสินค้าที่มีได้เสียภาษี ผู้ที่ขายสินค้าที่มีได้เสียภาษี ไม่ว่าจะเป็นโดยรู้หรือไม่รู้ก็ตามว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือสอบถามบุคคลที่อยู่ใกล้เคียงสถานที่ที่สงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับพฤติการณ์ของบุคคลในสถานที่ที่ต้องสงสัย หรือสอบถามจากผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าที่เสียภาษีถูกต้องและได้รับผลกระทบจากผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าที่ไม่เสียภาษี หรือการซักถามผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้ถึงที่มาของสิ่งที่มีข้อสงสัยว่ามาจากไหน อย่างไร เป็นต้น

2. การเฝ้าตรวจ หมายถึง การเฝ้าสังเกตการณ์หรือติดตามตัวบุคคล ยานพาหนะหรือสถานที่อย่างต่อเนื่องกัน ในช่วงระยะหนึ่ง โดยไม่ให้ผู้ถูกเฝ้าสังเกตการณ์หรือผู้ถูกติดตามรู้ตัวเพื่อทราบถึงพฤติการณ์หรือความเคลื่อนไหวของบุคคลนั้น

วัตถุประสงค์ของการเฝ้าตรวจ มีดังนี้

- ❁ เพื่อหาพยานหลักฐานประกอบการกระทำความผิดอันจะชี้ยันผู้ต้องสงสัย
- ❁ เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของผู้กระทำความผิด
- ❁ เพื่อให้ได้ทราบถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด
- ❁ เพื่อให้ทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุกซ่อนของกลางในการกระทำความผิด
- ❁ เพื่อใช้ตรวจสอบข่าวสารที่ได้รับมา
- ❁ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดต่อขอหมายค้น
- ❁ เพื่อให้ทราบถึงแหล่งที่อยู่ของผู้กระทำความผิดหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด
- ❁ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจค้นและจับกุมผู้ต้องสงสัย

ประเภทของการเฝ้าตรวจ

1. การเฝ้าตรวจแบบเคลื่อนที่ หรือการสะกดรอยติดตามเป็นการติดตามเป้าหมายหรือผู้ต้องสงสัยโดยวิธีการเดินเท้า ใช้จักรยานยนต์ หรือใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะในการติดตามหรือใช้ทั้งสองสิ่งประกอบกันแล้วแต่กรณี หรือการแฝงตัวอยู่ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อติดตามเป้าหมายหรือบุคคลผู้ต้องสงสัย

2. การเฝ้าตรวจชนิดประจำที่ หรือการเฝ้าจุดสังเกตการณ์ เป็นวิธีการที่ต้องการจะทราบความเคลื่อนไหวของเป้าหมายหรือบุคคลที่อยู่บริเวณที่พิกัดอาศัย การเฝ้าตรวจลักษณะนี้อาจดำเนินการสนับสนุนชุดปฏิบัติการเฝ้าตรวจสะกดรอยที่จัดเตรียมไว้ เจ้าหน้าที่เฝ้าจุดสังเกตการณ์จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่สะกดรอยทราบทุกระยะเวลาที่มีการเคลื่อนไหวที่เป้าหมายหรือบุคคลที่ต่อสงสัยจะออกจากสถานที่ เพื่อจะได้ให้ชุดสะกดรอยติดตามได้ทันทั่วทั้งอย่างต่อเนื่อง

ข้อพึงพิจารณาในการปฏิบัติงานและการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ให้พร้อมของเจ้าหน้าที่เฝ้าจุดประจำที่สังเกตการณ์ ดังนี้คือ

1. สำรวจอาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้เคียงกับจุดที่จะเข้าปฏิบัติการเฝ้าจุดสังเกตการณ์

2. กำหนดสถานที่ที่จะเป็นจุดเฝ้าสังเกตการณ์ และการแต่งกายให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้เป้าหมายตรวจพบได้
3. จุดที่เฝ้าสังเกตการณ์สามารถสังเกตเห็นความเคลื่อนไหวของเป้าหมายได้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
4. เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ในการเฝ้าจุดสังเกตการณ์คือ วิทยุรับ-ส่ง โทรศัพท์ กล้องถ่ายรูป กล้องส่องทางไกล และอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่น ๆ

คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่เฝ้าตรวจ

- 1) มีความสามารถในการปรับตัวให้เป็นธรรมชาติและสภาพแวดล้อมได้ดี
- 2) มีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมอยู่เสมอ
- 3) มีความอดทน
- 4) มีความเสียสละ ทั้งเวลาและทุนทรัพย์
- 5) มีรูปร่างลักษณะและท่าทางที่ปกติธรรมดา
- 6) มีปฏิภาณไหวพริบดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
- 7) เป็นคนช่างสังเกตและจดจำได้ดี

3. การสืบสวนในลักษณะใช้สายลับ

แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลในการสืบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดมี 3 ประเภท คือ

- พลเมืองดี
- ผู้ให้ข่าวที่หวังผลประโยชน์
- หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

1. **พลเมืองดี** เป็นผู้ให้ข่าวต่อเจ้าหน้าที่ด้วยความสุจริตไม่มีสิ่งใดแอบแฝงแต่ข่าวที่รับนั้นจะสมบูรณ์หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่จะซักถามเอาข้อมูลได้มากเพียงใด
 2. **ผู้ให้ข่าวที่หวังประโยชน์** เป็นบุคคลที่ให้ข่าวเพื่อหวังผลตอบแทน หรือประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อที่จะตัดคู่แข่งทางการค้าของตนเองหรือทำไปเพื่อหวังแก้แค้น บุคคลพวกนี้จะอยู่ในกระบวนการกระทำความผิดหรือให้ข่าวเพื่อใช้เจ้าหน้าที่เป็นเกราะกำบังตนเองและทำลายคู่แข่ง
 3. **หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน** เป็นหน่วยงานที่ให้รายละเอียดข้อมูลที่จำกัดทางอำนาจหน้าที่เท่าที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เท่านั้น เช่น กรมการขนส่งทางบก ไปรษณีย์โทรเลข กรมการปกครอง เป็นต้น
- สายลับ** หมายถึง บุคคลที่สามารถเข้าถึงเป้าหมายและข่าวสารที่ต้องการทราบ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ร่วมกระทำความผิด หรือรู้เห็นการกระทำความผิดและให้ข่าวสารต่อเจ้าหน้าที่โดยสมัครใจ หรือโดยการชักจูงของเจ้าหน้าที่หรือถูกบีบบังคับ

การจัดหาสายลับที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามใช้กันอยู่สามารถจัดหาได้ 2 วิธี คือ

1. **โดยความสมัครใจของผู้ให้ข่าว** สายลับประเภทนี้เป็นบุคคลที่มีความสมัครใจที่จะให้ข่าวต่อเจ้าหน้าที่ด้วยเหตุผลและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเองอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ต้องการสินบนจากการแจ้งข่าว ต้องการทำลายคู่แข่งทางการค้า หรือต้องการแก้แค้น หรือเพื่อการคุ้มครองโดยเจ้าหน้าที่เป็นเกาะกำบัง

สายลับประเภทนี้จะรู้เห็นการกระทำได้ตลอดเวลา และมีความสนิทสนมกับผู้กระทำความผิดจึงรู้ความเคลื่อนไหวข่าวสารต่าง ๆ ได้ดี การให้ข่าวสารก็มีความสมบูรณ์ เจ้าหน้าที่รับข่าวสารสามารถทำงานได้ทันที

2. **โดยการชักจูงใจของเจ้าหน้าที่หรือถูกบีบบังคับ** สายลับประเภทนี้เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เมื่อถูกเจ้าหน้าที่จับกุมได้ก็จะถูกเจ้าหน้าที่ชักจูงหรือบีบบังคับให้ปฏิบัติงานเพื่อแลกกับสิ่งที่ต้องการบางสิ่งบางอย่าง หรือเงินสินบนนำจำที่จะได้รับ สายลับพวกนี้จะให้ข่าวตามการชักจูงของเจ้าหน้าที่ที่ต้องการทราบ ข่าวสารที่ให้อาจเป็นข้อมูลในการสืบสวนปราบปรามซึ่งต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการใช้สายลับในการปฏิบัติงาน

1. เพื่อหาหลักฐานนำมาแสดงต่อศาล
2. เพื่อค้นหาแหล่งซุกซ่อนของผิดกฎหมาย
3. เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด
4. เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด
5. เพื่อช่วยให้เข้าไปปฏิบัติงานในกลุ่มพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้เป็นอย่างมาก เพราะสามารถเข้าใกล้การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งหรือสามารถชี้เบาะแสหรือเส้นทางการกระทำความผิด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้วางแผนติดตาม จับกุม เพื่อนำตัวมาดำเนินคดีต่อไป ดังนั้นเจ้าหน้าที่จะต้องมีการติดตามควบคุมสายลับซึ่งเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด การควบคุม การใช้สายลับจึงต้องปฏิบัติตามหลักการและข้อพึงระวังอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน

วิธีการควบคุมสายลับ และปฏิบัติต่อสายลับ มีดังนี้

- ▶ จัดทำทะเบียนสายลับ โดยบันทึกประวัติสายลับ เช่น ชื่อ นามสกุล อาชีพ ที่อยู่ ถ้าเป็นไปได้ควรมีภาพถ่ายติดไว้ด้วยก็ได้
- ▶ การพบปะกับสายลับควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง
- ▶ การปฏิบัติงานสายลับแต่ละครั้งต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อจะได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานและควบคุมได้
- ▶ ต้องมีการตรวจสอบสายลับ และข่าวสาร โดยใช้สายลับอีกคนสืบสวนทำข่าวในข่าวเดียวกันแล้วนำมาประเมินผล
- ▶ รักษาความลับของข่าวสารที่ได้รับ และผลประโยชน์ที่สายลับจะได้รับตามกฎหมายโดยเคร่งครัดไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น
- ▶ ควรให้ความเป็นธรรมแก่สายลับ แต่การวางตัวไม่ควรสนิทสนมกับสายลับจนเกินไปจนไม่สามารถควบคุมสายลับได้

4. การสืบสวนจากสิ่งของ เอกสารหลักฐาน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ในการกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำความผิดมักจะทิ้งพยานหลักฐาน หรือเอกสารบางอย่างไว้ทั้งก่อนและหลังการกระทำความผิด ดังนั้น นักสืบสวนที่จะต้องรวบรวมสิ่งของเหล่านั้นให้มากที่สุดอย่ามองข้ามแม้สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ใบส่งของแผ่นเดียว จะนำไปสู่แหล่งผลิตสินค้า หรือสถานที่เก็บที่ไม่เสียภาษีได้ สิ่งของเอกสารที่ควรใส่ใจในการสืบสวน เช่น

1. ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี จะทำให้ทราบถึง ผู้ขายผู้ซื้อสินค้า
2. ใบนำส่งของ
3. สมุดโน้ตต่าง ๆ ในรถยนต์ ในร้านค้า บริษัท หรือแม้แต่ในตัวบุคคลที่ถูกค้น/จับกุม
4. ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของสินค้า เพื่อนำไปสู่การสืบหาแหล่งผลิต
5. กล่องใส่สินค้า เอกสารกำกับการใช้สินค้า
6. เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีการโฆษณาสินค้าเช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร รถยนต์และอื่น ๆ

การจัดทำบันทึกการสืบสวน

เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสืบสวน ซึ่งจะระบุเหตุที่ทำให้การสืบสวน ลักษณะของการกระทำผิดที่เข้าไปทำการสืบสวน สถานที่ ตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง ยานพาหนะ สิ่งของที่คาดว่าจะมีไว้เป็นความผิด รูปถ่ายต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอผู้บังคับบัญชาทราบผลการปฏิบัติงานเป็น ตามช่วงระยะเวลา เพื่อรายงานความคืบหน้าของผลการปฏิบัติงาน และเพื่อประเมินผลการการปฏิบัติงานว่าสามารถทราบรายละเอียดที่ต้องการมากน้อยเพียงไร ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการ เป้าหมาย ของการสืบสวนอย่างไรบ้าง เพื่อให้การปฏิบัติงานสืบสวนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือมีข้อมูลเพียงพอที่จะขอหมายค้นจากศาล เพื่อนำไปดำเนินการตรวจค้น และจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้ว ซึ่งรายงานการสืบสวนนี้จะป็นหลักฐานสำคัญที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาออกหมายค้น และยังสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานที่ใช้อ้างอิงในชั้นศาลอีกด้วย

3.2 การขอหมายค้น

การขอหมายค้นให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ.2548 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2548 ดังนี้

ศาลที่มีอำนาจออกหมาย

ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่จะทำการค้น ซึ่งโดยปกติคดีตามกฎหมายสรรพสามิตส่วนใหญ่มักจะอยู่ในอำนาจของศาลแขวง (คดีที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท)

ผู้ร้องขอให้ออกหมาย

เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งร้องขอให้ศาลออกหมายค้นจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนหรือสอบสวนคดีที่ร้องขอนั้น และต้องพร้อมที่จะมาให้ผู้พิพากษาสอบถามก่อนออกหมายได้ทันที

ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานอื่นเป็นผู้ร้องขอ ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสามขึ้นไป หรือเป็นตำรวจต้องมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

รายละเอียดแห่งคำร้องและเอกสารประกอบ

1) ต้องระบุลักษณะสิ่งของที่ต้องการค้น และสถานที่ที่จะค้น ระบุบ้านเลขที่ ชื่อตัว ชื่อสกุลและสถานะของเจ้าของหรือผู้ครอบครองเท่าที่ทราบ หากไม่สามารถระบุบ้านเลขที่ที่จะค้นได้ ให้ทำแผนที่ของสถานที่ที่จะค้นและบริเวณใกล้เคียงแทน

2) ต้องระบุเหตุที่ออกหมายค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 69 พร้อมสำเนาเอกสารซึ่งสนับสนุนเหตุแห่งการออกหมายค้น เช่น บันทึกแจ้งความ บันทึกการสืบสวน ของกลางที่ล้อชื่อมาได้ เป็นต้น

3) หมายค้นต้องระบุชื่อและตำแหน่งของเจ้าพนักงานผู้มีอาจเป็นหัวหน้าไปจัดการตามหมายค้นและอาจระบุชื่อไว้หลายคนตามคำร้องขอก็ได้หากมีเหตุสมควร และเจ้าพนักงานดังกล่าวจะต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครองตั้งแต่ระดับสามขึ้นไปหรือตำรวจยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้น

4) หมายค้นต้องระบุสถานที่ วัน และระยะเวลาที่จะเริ่มทำการค้นให้ชัดเจน โดยระบุระยะเวลาสิ้นสุดไว้ด้วย หากไม่อาจระบุเวลาสิ้นสุด ให้ระบุว่าค้นได้ติดต่อกันไปจนเสร็จสิ้น

การรายงานการปฏิบัติตามหมายค้น

เมื่อเจ้าพนักงานได้จัดการตามหมายค้นแล้ว ให้บันทึกรายละเอียดในการจัดการนั้นว่าจัดการตามหมายได้หรือไม่ แล้วให้ส่งบันทึกไปยังศาลที่ออกหมายโดยเร็วแต่ต้องไม่ช้ากว่า 15 วัน นับแต่วันจัดการตามหมาย

การเพิกถอนหมายค้น

เมื่อมีเหตุที่จะเพิกถอนหมายค้น ให้เจ้าพนักงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องรายงานหรือแจ้งให้ศาลที่ออกหมายทราบโดยเร็ว

3.3 การตรวจค้นและการจับ

การตรวจค้น หมายถึง วิธีการซึ่งเจ้าพนักงานได้กระทำให้ในขอบเขตอำนาจหน้าที่เพื่อค้นหาสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด หรือสิ่งของนั้นจะเป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวน ไล่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา

เนื่องจากการตรวจค้นเป็นการกระทำที่อาจละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายจึงต้องกำหนดขอบเขตอำนาจ และวิธีการปฏิบัติในการค้นเพื่อให้เหมาะสมแก่มูลเหตุและความจำเป็น โดยพิจารณาได้ตามข้อบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ

มาตรา 69 เหตุที่จะออกหมายค้นได้ มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อพบและยึดสิ่งของที่จะเป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณา ไล่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา
2. เพื่อพบและยึดสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำความผิด
3. เพื่อพบและช่วยบุคคลที่ได้ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
4. เพื่อพบบุคคลซึ่งมีหมายให้จับ
5. เพื่อพบและยึดสิ่งของตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งศาล ในกรณีที่พบหรือยึดโดยวิธีอื่นไม่ได้แล้ว

การตรวจค้นแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การตรวจค้นตัวบุคคล
2. การตรวจค้นสถานที่

การค้นตัวบุคคล

มาตรา 93 ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน เว้นแต่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น ในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

การตรวจค้นตัวบุคคลที่ถูกจับแล้ว ตรวจค้นได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักดังกล่าวนั้น หากผู้ต้องหาเป็นผู้หญิงต้องให้ผู้หญิงด้วยกันเป็นผู้ตรวจค้น

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะค้นได้ดังกล่าว จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละมุนละม่อม และสถานที่ตรวจค้นให้หาสถานที่ที่มีขีดขีดพอสมควรแก่สภาพแห่งท้องที่ เพื่อป้องกันอย่าให้ผู้ที่ถูกตรวจค้นได้รับความอับอาย

การค้นสถานที่แยกออกได้เป็น 2 กรณี คือ

1. ค้นโดยมีหมายค้น
2. ค้นโดยไม่มีหมายค้น

มาตรา 97 ในกรณีที่ค้นโดยมีหมาย เจ้าพนักงานผู้ซื้อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนซึ่งต้องเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้น มีอำนาจเป็นหัวหน้าไปจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น

มาตรา 98 การค้นในที่รโหฐานนั้นจะค้นได้แต่เฉพาะเพื่อหาตัวคนหรือสิ่งของที่ต้องการค้นเท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นดังนี้

1. ในกรณีที่ค้นหาสิ่งของโดยไม่จำกัดสิ่ง เจ้าพนักงานผู้ค้นมีอำนาจยึดสิ่งของใด ๆ ซึ่งน่าจะใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อเป็นประโยชน์หรือยืนยันผู้ต้องหาหรือจำเลย
2. เจ้าพนักงานซึ่งทำการค้นมีอำนาจจับกุมบุคคลหรือสิ่งของอื่นในที่ค้นนั้นได้ เมื่อมีหมายอีกต่างหาก **หรือกรณีความผิดซึ่งหน้า**

มาตรา 102 วรรคหนึ่ง การค้นในที่รโหฐานนั้น ก่อนลงมือค้นให้เจ้าพนักงานผู้ค้นแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อน และเท่าที่สามารถจะทำได้ให้ค้นต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลในครอบครัวของผู้ค้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นกล่าวนั้นไม่ได้ ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งเจ้าพนักงานได้ขอร้องมาเป็นพยาน

มาตรา 96 การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

1. เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้
2. ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

3. การค้นเพื่อจับกุมผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

มาตรา 92 ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น หรือคำสั่งศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

1. เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงว่าได้มีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น
2. เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำในที่รโหฐาน

3. เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
4. เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบกับตอมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นอาจจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน
5. เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78

การใช้อำนาจตาม ข้อ 4 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ค้นต้องส่งมอบสำเนาบันทึกการค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการค้น รวมทั้งจัดทำบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรับรายงานเหตุผลและการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

วิธีการตรวจค้น

วิธีการตรวจค้น ควรถือเป็นระเบียบและมีกฎเกณฑ์ มีใช้ต่างคนต่างทำ ก่อนที่จะเข้าทำการค้น ควรที่จะได้มีการวางแผนกันเสียก่อน และกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติไว้เพื่อให้เกิดความสะดวกเป็นระเบียบรวดเร็วทันเหตุการณ์

1. ควรได้มีการศึกษาสภาพของสถานที่ที่จะเข้าไปทำการตรวจค้นว่ามีลักษณะสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก ภายในเป็นอย่างไร สถานที่ที่จะทำการตรวจค้นเป็นลักษณะใด เป็นบ้านเรือน หรือตึกแถว มีแปลน หรือแผนผังสถานที่เข้าไปทำการตรวจค้นว่ามีกี่ชั้น กี่ห้อง มีทางเข้าออกกี่ทาง เพื่อจะได้วางแผนในการเข้าไปทำการตรวจค้น และการเผื่อระวัง
2. ต้องมีความเข้าใจในลักษณะสินค้าที่จะเข้าไปทำการตรวจค้นว่าเป็นสินค้าประเภทอะไร เสียภาษีอย่างไร มีลักษณะรูปร่าง ขนาด น้ำหนัก และส่วนประกอบอะไรบ้าง ถ้าเป็นของปลอมจะมีลักษณะแตกต่างจากของจริงอย่างไร หลักฐานที่เกี่ยวข้องในการเสียภาษีมียะไรบ้าง ที่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคดี หรือในการตรวจสอบภาษีได้
3. การตรวจค้น ผู้ค้นจะต้องทำโดยละเอียด สุขุม รอบคอบ มีความเป็นระเบียบ ไม่ก่อให้เกิดการสับสน มีความสังเกตจดจำดี และนำประสบการณ์เก่า ๆ ที่เคยเข้ามาเข้ามาช่วย ค้นช้า ๆ ค่อย ๆ ไปดูให้ละเอียดถี่ถ้วน
4. การค้นพยายามทำตัวให้เป็นกันเองกับเจ้าของบ้านผู้นำตรวจค้น โดยการคุยและซักถามในเรื่องต่าง ๆ เพื่อหาข้อผิดพลาด และเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนต่อไป การค้น ผู้ค้นและผู้ร่วมค้นจะต้องพยายามควบคุมบุคคลจะต้องพยายามควบคุมบุคคลในที่จะถูกค้นให้อยู่อย่างเป็นระเบียบ และคอยสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วย ก่อนเข้าทำการค้นหรือเข้าทำการตรวจค้นแล้ว มีบุคคลออกมาต้องตรวจค้นตัวและสิ่งของทันที
5. ของผิดกฎหมายส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้มือ เพื่อหยิบฉวยได้ง่าย ฉะนั้นควรค้นจากสิ่งใกล้ ๆ ไปหาสิ่งที่ค้นได้ยาก การค้นที่รโหฐานควรจัดผู้ค้นและผู้ช่วยให้เป็นการเหมาะสมกับสถานที่ที่ทำการตรวจค้น ควรค้นจากที่สูงมาสู่ที่ต่ำ หรือจากหลังบ้านมาหน้าบ้าน โดยมีผู้เฝ้าสังเกตการณ์ไว้ตลอด

6. การค้นผู้ค้นต้องไม่รังเกียจต่อสิ่งสกปรกต่าง ๆ เมื่อมีความสงสัย หรือนึกสงสัยหรือใจ
อย่างไรต้องตรวจค้นทันที อย่าปล่อยให้ผ่านไป ดูให้ละเอียด ตรวจสอบรอยต่อต่าง ๆ รอยตะปู หรือสิ่งอื่น ๆ ที่
ไม่น่าจะได้อยู่ ณ ที่นั้นได้

7. การค้นที่รื้อฐาน จะต้องมีเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นอย่างน้อย 2 คน ขึ้นไป

8. ใช้ ตา หู จมูก ลิ้น ร่างกาย ให้เป็นประโยชน์เท่าที่จะใช้ได้

9. พยายามอย่าให้เกิดการโต้เถียง ควรหลีกเลี่ยงเพราะอาจจะเป็นวิธีการลงของ
ผู้กระทำผิด พยายามทำการตรวจให้ได้รวดเร็วที่สุด เพื่อให้ทันเหตุการณ์

การจับกุม

การจับกุมในคดีความผิดกฎหมายสรรพสามิต เพื่อนำตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดี ตาม
กฎหมายสรรพสามิตได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจับกุม ดังนั้นเจ้าพนักงานสรรพสามิต จึงต้องนำประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาบังคับใช้ ถึงแม้กฎหมายจะให้อำนาจเจ้าพนักงานสรรพสามิต ถือเป็น
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ตาม การจับกุมเป็นเรื่องที่กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งรัฐธรรมนูญวาง
หลักไว้ “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำได้โดยบทบัญญัติของกฎหมาย” เจ้าพนักงานสรรพสามิตจึงต้อง
ใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับวิธีการจับกุมมิให้เกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ ซึ่งจะเป็นผลต่อการดำเนินคดี หรืออาจ
ทำให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้ถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายได้

การจับ ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า
“พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่

- (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้มาตรา 80
- (2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายหรือ
ทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการ
กระทำความผิด
- (3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66(2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจ
ขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
- (4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวมาตรา
117

การจับนั้นจะต้องมีหมายจับเสมอ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายยกเว้นให้จับได้โดยไม่ต้องมี
หมายจับเสมอ ยกเว้นให้จับโดยไม่ต้องมีหมายจับ สำหรับเจ้าพนักงานสรรพสามิตการจับกุมมักจะเป็นกรณี
ความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 80 “ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น
ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นขณะกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความ
มาแล้วสุดๆ” เป็นหลัก หรือเข้าข้อยกเว้นตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 (1) ซึ่งก็เป็น
ลักษณะการกระทำความผิดซึ่งหน้าเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการจับกุมในเวลากลางวันหรือกลางคืนก็ตาม

ในการจับกุมต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา ดังนี้

มาตรา 83 ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งให้แก่ผู้ที่ถูกจับนั้น
ว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ.....

ในกรณีเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และคำให้การของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและจะไม่เป็นการขัดขวางการจับ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนี หรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีการหรือการปกป้องทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

มาตรา 84 วรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 โดยทันที และเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไป...

มาตรา 84 วรรคสี่ ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นคำให้การอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสองแก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

มาตรา 85 เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้รับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้หญิงอื่นต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

สิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็คืนให้แก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 86 ห้ามมิให้ใช้วิธีควบคุมผู้จับเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เขาหนีเท่านั้น

มาตรา 87 ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

ในกรณีความผิดลหุโทษ (คดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท) จะควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้เท่าเวลาที่จะถามคำให้การ และที่จะรู้ตัวว่าเป็นใคร และที่อยู่ของเขาอยู่ที่ไหนเท่านั้น

กรณีผู้ต้องหาร้องขอให้เปรียบเทียบปรับในคดีที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ ในระหว่างที่รอการเปรียบเทียบคดี ให้จัดทำบันทึกคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีเพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้ต้องหายินยอมให้เจ้าพนักงานควบคุมตัวเพื่อรอญาตินำเงินมาชำระค่าปรับตามที่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้กำหนดไว้

การทำบันทึกการค้นและการจับกุม

ควรทำบันทึกการค้นและการจับกุม โดยให้ผู้ต้องหาและผู้จับกุมร่วมกันลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ณ สถานที่เกิดเหตุ หากเกิดความไม่สะดวกในการทำบันทึกจับกุมในสถานที่เกิดเหตุได้ ก็สามารถทำบันทึกการจับกุม ณ สถานที่ทำการของเจ้าพนักงานก็ได้

หลักการสำคัญในการเขียนบันทึกการค้นและจับกุม (ส.ส.2/39)

➡ สถานที่เขียนบันทึก หากสามารถเขียนบันทึกจับกุม ณ สถานที่เกิดเหตุได้ ก็ให้ระบุสถานที่นั้น หากไม่สามารถเขียนบันทึกการตรวจค้นและจับกุม ณ สถานที่เกิดเหตุได้ก็ให้ระบุสถานที่จัดทำบันทึกการจับกุมอื่น ๆ เช่น สถานที่ทำการของเจ้าพนักงานสรรพสามิต หรือสถานีตำรวจ เป็นต้น

➡ เวลาที่เขียนบันทึกจับกุม คือเวลาที่ได้ทำการตรวจค้นและจับกุม ตรวจยึดของกลาง และสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งจะเป็นเวลาหลังจากเวลาที่เกิดเหตุ หรือเวลาที่เข้าไปทำการตรวจค้นหรือจับกุมผู้กระทำความผิดในคราวแรก

➡ ชื่อผู้ทำการจับกุม ชื่อแรกในบันทึกการจับกุมควรจะเป็นหัวหน้าชุดที่เข้าไปทำการจับกุม หรือบุคคลที่มีวุฒิภาวะและประสบการณ์มากที่สุดก่อน เพื่อเวลาผู้กระทำความผิดขอต่อสู้คดีในชั้นศาล บุคคลแรกที่จะให้ปากคำต่อพนักงานสอบสวน หรือศาลก่อน ควรจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ สูงที่สุดในชุดจับกุม เพื่อสามารถให้ข้อมูลในคำให้การได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และน่าเชื่อถือ อันจะเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีมากกว่าบุคคลที่มีวุฒิภาวะและประสบการณ์น้อย

➡ ชื่อผู้ถูกจับกุม ให้ระบุชื่อ และอายุ เลขบัตรประจำตัวของผู้ถูกจับกุมเพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบหาประวัติการกระทำความผิด และข้อมูลด้านอื่น ๆ ตลอดจนถึงการปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุม โดยหากเป็นผู้เยาว์ (บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี) ระยะเวลาในการควบคุมตัว และวิธีการในการปฏิบัติในการสอบสวน ก็จะแตกต่างไปจากบุคคลอื่นโดยทั่วไป โดยพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมไว้ได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง และต้องส่งตัวเยาวชนไปยังสถานพินิจ ซึ่งผู้จับกุมต้องระมัดระวังในประเด็นนี้หากเป็นคดีที่ไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ หรือกรณีที่ต้องหาไม่ยินยอมชำระค่าปรับ หรือไม่มีเงินชำระค่าปรับ

➡ พฤติการณ์ในการจับกุม ต้องระบุข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกับข้อกล่าวหา และอำนาจของเจ้าพนักงานที่เข้าไปทำการตรวจค้นและจับกุม เช่น มีผู้แจ้งความหรือไม่ อันจะเกี่ยวเนื่องไปถึงหลักฐานการจ่ายเงินสินบนนำจับ สถานที่เข้าไปทำการตรวจค้นหรือจับกุมนั้นเป็นเช่นไร เป็นที่รโหฐานหรือไม่ หากเป็นที่รโหฐานการเข้าไปต้องมีหมายค้น เว้นแต่จะเป็นกรณีเหตุซึ่งหน้า หรือเข้าข่ายยกเว้นตามกฎหมาย หากเป็นที่สาธารณะสถาน เช่น ร้านค้า สถานบริการที่กำลังเปิดให้บริการ เจ้าพนักงานก็สามารถเข้าไปทำการตรวจสอบสินค้าและบริการที่อยู่ในการควบคุมของกรมสรรพสามิตได้ รวมถึงสถานที่เก็บสินค้าเหล่านั้นได้ เมื่อเข้าไปแล้วได้พบสิ่งของผิดกฎหมาย เช่น พบบุหรี่ที่มีขบด้วยกฎหมาย บุหรี่ที่มีขบด้วยกฎหมาย ก็เป็นเหตุให้สามารถทำการจับกุมได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับเพราะเป็นการกระทำความผิดที่พบเห็นซึ่งหน้าของเจ้าพนักงาน จุดที่พบของกลางควรระบุไว้ให้ละเอียดว่าพบในสถานที่ใดบ้าง ซึ่งจะมีผลต่อข้อกล่าวหา เช่น พบบุหรี่ที่มีขบด้วยกฎหมายในร้านค้าบริเวณที่โชว์สินค้า ก็จะเป็นการนำออกแสดงเพื่อขายสุราที่มีขบด้วยกฎหมาย (อาจจะเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 หรือ สุราที่ต้องปิดแสตมป์สุราแต่ไม่ได้ปิดแสตมป์สุรา) หากพบอยู่ในสถานที่อื่น เช่น มีการซุกซ่อนอยู่ในบริเวณที่มีใช้สถานที่โชว์สินค้าไว้เพื่อขายก็อาจเป็นความผิดฐาน มีไว้ในครอบครองฯ (กรณีที่เป็นสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5) หรือ ผิดฐานมีไว้เพื่อขายสุราที่ต้องปิดแสตมป์สุราแต่ไม่ได้ปิดแสตมป์สุรา เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าพฤติการณ์ในการจับกุมนั้น เจ้าพนักงานผู้ทำการบันทึกจะต้องบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ (การได้รับแจ้ง) ระหว่างเกิดเหตุ อำนาจในการเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ การพบเห็นการกระทำความผิด สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด บริเวณที่พบสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการแจ้งข้อกล่าวหาด้วย โดยผู้ทำการบันทึกการจับกุมควรมีพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา กฎหมายอาญา และกฎหมายสรรพสามิต ที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถเขียนบันทึกการจับกุมได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ

➡ **ข้อกล่าวหา** การแจ้งข้อกล่าวหาอาจจะเป็นข้อหาเดียวหรือหลายข้อกล่าวหา ก็ได้ ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในพฤติการณ์ในการจับกุม โดยไม่ต้องแยกบันทึกจับกุม

➡ **สถานที่เกิดเหตุ และวันเวลาในการกระทำผิด** คือสถานที่พบเห็นและจับกุม ผู้กระทำความผิด หรือยึดสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด ส่วนเวลาเกิดเหตุคือเวลาที่เริ่มเข้าไปสถานที่เกิดเหตุและได้ทำการตรวจค้นและจับกุม ซึ่งจะเป็นเวลาก่อนเวลาที่ทำบันทึกการจับกุมที่เป็นเวลาที่ได้นำมาดำเนินการตรวจค้น จับกุม แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว

➡ **การแจ้งสิทธิของผู้ต้องหา** ในการแจ้งให้ญาติหรือผู้ที่ถูกจับกุมไว้ใจทราบและ ผลของการดำเนินการตามคำร้องขอที่เจ้าพนักงานสามารถกระทำให้ได้โดยไม่เป็นการขัดขวางต่อการจับกุม หรือการควบคุมตัว สิทธิในการที่จะให้การหรือไม่ให้การ โดยถ้อยคำให้การของผู้ถูกจับอาจใช้เป็น พยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ สิทธิในการที่จะพบหรือปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ (โดยปกติถ้อยความเหล่านี้จะได้จัดพิมพ์ไว้ในแบบบันทึกการจับกุม ส.ส.2/39 แล้ว)

➡ **การลงลายมือชื่อในบันทึกจับกุม** ให้ลงลายมือชื่อทั้งผู้ต้องหา พยาน (ถ้ามี) เจ้าพนักงานที่ทำการจับกุม หรือร่วมทำการจับกุม เจ้าพนักงานที่จัดทำบันทึกจับกุม

3.4 การยึด/อายัด

ยึด หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อทรัพย์สิน เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นมาอยู่ในความควบคุม ดูแล หรือ ครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจสั่งการ

อายัด หมายถึง การสั่งให้เจ้าของทรัพย์สินหรือบุคคลภายนอก มิให้จำหน่าย จ่าย โอน หรือ กระทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องที่ได้สั่งอายัดไว้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- **ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85** เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้.....

สิ่งของที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหา หรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้นเว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

- **พ.ร.บ.ยาสูบ พ.ศ.2509 มาตรา 40** “ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจจับกุมและปราบปราม ตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจยึดยาเส้นหรือยาสูบของผู้กระทำความผิดหรือของผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งหีบห่อยาเส้นหรือยาสูบนั้น”

- พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527

มาตรา 15 เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามี การหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ให้อธิบดีมีอำนาจเข้าไป หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อทำการตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักร

มาตรา 123 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึด หรืออายัด สินค้า บัญชี เอกสาร ยานพาหนะหรือสิ่งใดๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่

การยึดหรืออายัด ต้องทำบันทึกยึด/อายัดเป็นหนังสือตามแบบยึด/อายัด ระบุวัน เวลา สถานที่ สิ่งของที่ทำการยึด/อายัดว่าเป็นสินค้าอะไร จำนวน ปริมาณเท่าไร เหตุที่ต้องทำการยึด/อายัด และให้เจ้าพนักงาน และผู้ถูกยึด/อายัดร่วมกันลงลายมือชื่อในบันทึก โดยจัดทำไว้อย่างน้อย 2 ชุด โดยให้ผู้ถูกยึด/อายัด 1 ฉบับ และเจ้าพนักงานเก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ และควรจะนำบันทึกการยึด/อายัด นั้นไปลงประจำวันไว้เพื่อเป็นหลักฐาน และจัดทำทะเบียนคุมการยึด/อายัดไว้ที่หน่วยงานของตนเองด้วย

การใช้ดุลพินิจว่าสินค้าใดควรยึด หรือยึดอายัด ควรพิจารณาลักษณะของสินค้าของกลางว่าสามารถเคลื่อนย้ายได้หรือไม่ หรือความสามารถในการจัดเก็บรักษาดูแลของเจ้าพนักงาน

การถอนการยึด/อายัด ต้องทำเป็นหนังสือ แจ้งผู้ถูกยึด/อายัดทราบ เมื่อเสร็จคดีแล้ว และบันทึกการถอนการยึด/อายัดในทะเบียนคุมต่อไป

3.5 การจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำความผิด

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ภาคสามารถทราบข้อมูลของผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด การถูกดำเนินคดี และพื้นที่การกระทำความผิดในจังหวัดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน สืบสวนติดตาม และดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปราม

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.1 รวบรวมข้อมูลการกระทำความผิดจากรายงานผลคดี (แบบ ส. 2/55)

2.2 บันทึกข้อมูลการกระทำความผิดลงในคอมพิวเตอร์ โดยแยกตามรายชื่อผู้กระทำความผิด ชื่อหา อำเภอ และจังหวัด ที่มีการกระทำความผิด ลักษณะของการกระทำความผิด ชื่อหา ของกลาง และผลคดี รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่อาจจะยังไม่ถูกดำเนินคดี ยานพาหนะ และข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลเพิ่มเติมเหล่านี้อาจจะสอบถามจากผู้ที่ทำการสืบสวนจับกุม หน่วยงานอื่น ๆ เท่าที่สามารถตรวจสอบรวบรวมได้ และข้อมูลเหล่านี้ต้องสามารถเรียกมาตรวจสอบได้ตลอดเวลา

3.6 การตรวจร้านค้า/โรงงาน และสถานบริการ

1. การตรวจร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าสรรพสามิต

วัตถุประสงค์

■ เพื่อเป็นการป้องกันการนำสินค้าที่ไม่เสียภาษีมาจำหน่ายตามร้านค้าได้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการลดการรั่วไหลของภาษี

■ เพื่อให้ร้านค้าต่าง ๆ เข้าใจถึงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงลักษณะสินค้าที่ถูกต้อง รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมืออันดีระหว่างร้านค้ากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะเป็นการสกัดกั้นสินค้าหนีภาษีและสนับสนุนในด้านการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการ

- ❖ อบรมให้ความรู้แก่สายตรวจภาคและพื้นที่ เกี่ยวกับกฎหมายและหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งลักษณะ และแง่มุมการหลีกเลี่ยงภาษีให้ชัดเจน
- ❖ กำหนดให้สายตรวจภาคไปทำการตรวจสอบสินค้าและแนะนำร้านจำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิตในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยกำหนดพื้นที่และจำนวนร้านค้าที่ต้องตรวจในแต่ละเดือนไว้ด้วย และในการปฏิบัติงาน ควรกำหนดแบบฟอร์มการตรวจร้านค้าให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจและร้านค้าที่รับการตรวจลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
- ❖ เมื่อสิ้นเดือน ให้สายตรวจภาคสรุปผลการปฏิบัติงานเสนอผู้บังคับบัญชารับทราบเป็นลำดับขั้น

2. ตรวจโรงอุตสาหกรรม สถานบริการ และคลังสินค้าทัณฑ์บน

การเข้าตรวจโรงอุตสาหกรรม สถานบริการ และคลังสินค้าทัณฑ์บน ในส่วนของสำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่ เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีสรรพสามิต ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 รวมทั้งการตรวจค้น ยึดหรืออายัดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษี ตามมาตรา 15 และเข้าไปในโรงงานอุตสาหกรรม, คลังสินค้าทัณฑ์, สถานบริการ ในระหว่างเวลาทำการ และสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 หรือมีสินค้าที่หลีกเลี่ยงภาษีซ่อนอยู่ตามมาตรา 118 และตรวจยึดหรืออายัดสินค้า บัญชี เอกสาร ยานพาหนะหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไว้เป็นหลักฐานในการพิจารณาตัดสินกว่าพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ตามมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527

1. วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษี และฝ่ายตรวจสอบภาษี ให้การจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และทั่วถึง และเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการ และสถานบริการที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ สร้างมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายในการจัดเก็บภาษีอย่างยุติธรรม และโปร่งใส

2. วิธีดำเนินการ

ดำเนินการโดยให้สายตรวจเข้าไปตรวจโรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการ และคลังสินค้าทัณฑ์บน ที่จดทะเบียนสรรพสามิตแล้ว ว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการอย่างถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบว่ามีสถานบริการ หรือโรงงานอุตสาหกรรมใดที่ผลิตและจำหน่ายสินค้าสรรพสามิต แต่ยังไม่ได้จดทะเบียนและชำระภาษีสรรพสามิต การตรวจโรงอุตสาหกรรม สถานบริการ หรือคลังสินค้าทัณฑ์บน โดยฝ่ายปราบปรามมักจะเป็นกรณีที่เกิดจากการสืบสวนขยายผลจากการจับกุมสินค้าที่มีได้เสียภาษีและลักลอบนำออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือมีข้อมูล เบาะแสการกระทำความผิดจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ มาก่อน หากเป็นสถานที่ที่จดทะเบียนสรรพสามิตแล้ว ก็สามารถทำการแสดงตนและเข้าทำการตรวจสถานที่ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 หรือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากเป็นโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานบริการที่ไม่ได้จดทะเบียน และไม่ปรากฏความผิดที่สามารถพบเห็นได้อย่างชัดเจน ควรจะดำเนินการขอหมายค้นจากศาล เพื่อดำเนินการตรวจค้น

สถานที่ดังกล่าว การปฏิบัติงานดังกล่าวเมื่อฝ่ายปราบปรามดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นแล้ว ให้ประสานกับฝ่ายบริหารจัดการเก็บภาษี หรือฝ่ายตรวจสอบภาษีของพื้นที่ หรือภาค โดยเฉพาะกรณีที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการ ที่ยังไม่ได้มีการจดทะเบียนสรรพสามิต แต่มีการผลิตและนำสินค้าออกจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือเปิดให้บริการแล้ว เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.7 การจัดทำงบเดือนและรายงานด้านการปราบปราม

1. รายงานผลการดำเนินการตามโครงการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต

1.1. วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการปราบปรามคดีสุรา ยาสูบ และภาษีสรรพสามิต เทียบเป้าหมายรายไตรมาส (งวดละ 3 เดือน)

1.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบประเมินโครงการทั่วไทยปลอดสุราเถื่อน”

“แบบประเมินโครงการทั่วไทยปลอดบุหรี่เถื่อน”

“แบบประเมินโครงการทั่วไทยปลอดภาษีสรรพสามิต 2527”

1.3. จัดทำแบบรายงานตามแบบประเมินโครงการทั่วไทยฯ แยกตาม พ.ร.บ. อย่างละ 1 ฉบับ รวม 3 ฉบับ

1.4. รายงานรายไตรมาส (งวดละ 3 เดือน)

1.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 15 ของสิ้นไตรมาส

2. รายงานผลการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

2.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบรายละเอียดผลของคดีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันหรือสารละลายไฮโดรคาร์บอน

2.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“รายงานผลคดีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันหรือสารละลายไฮโดรคาร์บอน”

2.3. จัดทำแบบรายงานผลคดีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันหรือสารละลายไฮโดรคาร์บอน

จำนวน 1 ฉบับ

2.4. รายงานรายเดือน

2.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป

3. รายงานผลการปราบปรามคดียาสูบ

3.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลการดำเนินคดีเกี่ยวกับยาสูบ

3.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบรายงานผลการปราบปรามคดียาสูบ”

3.3. จัดทำแบบรายงานผลการปราบปรามคดียาสูบ จำนวน 1 ฉบับ

3.4. รายงานรายเดือน

3.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป

4. รายงานจำนวนคดีและค่าเปรียบเทียบปรับการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต

4.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลการดำเนินคดีรายสินค้าและบริการ

4.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (สตป.1-2) (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบรายงานจำนวนคดีและค่าเปรียบเทียบปรับการกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต”

4.3. จัดทำแบบรายงานจำนวนคดีและค่าเปรียบเทียบปรับการกระทำผิดกฎหมาย

สรรพสามิต จำนวน 1 ฉบับ

4.4. รายงานรายเดือน

4.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป

5. รายงานผลการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ

5.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการจับกุมคดียาเสพติด

5.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบรายงานคดีความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด”

5.3. จัดทำแบบรายงานคดีความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 1 ฉบับ

5.4. รายงานรายเดือน

5.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป

6. รายงานผลการตรวจสอบร้านจำหน่ายสินค้าสรรพสามิต

6.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบจำนวนร้านค้าที่ตรวจสอบเทียบเป้าหมายรายเดือนและรายแต่

ต้นปี

6.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบรายงานการตรวจร้านค้า”

6.3. จัดทำแบบรายงานการตรวจร้านค้า จำนวน 1 ฉบับ

6.4. รายงานรายเดือน

6.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

7. รายงานสถิติคดีผู้กระทำผิด (ส.ส.2/55)

7.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลคดีกระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตทุกรายคดีที่เกิดขึ้น

7.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“รายงานผลคดี”

7.3. จัดทำรายงานผลคดี จำนวน 1 ชุด

7.4. รายงานรายเดือน

7.5. กำหนดส่งรายงานภายในวันที่ 3 ของเดือนถัดไป

8. รายงานผลการบริหารความเสี่ยงผ่าน Intranet

8.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบผลกระทบจากความเสี่ยงและโอกาสที่เกิดความเสี่ยง

8.2. ชื่อแบบพิมพ์ที่ใช้รายงาน (ตัวอย่างแนบท้าย)

“แบบสรุปรายงานการประเมินผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง”

- 8.3. จัดทำรายงานการประเมินผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง จำนวน 1 ชุด
- 8.4. รายงานรายเดือน
- 8.5. กำหนดส่งรายงานทาง Intranet ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป

**อัตราภาษี
สินค้าสรรพสามิต**

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละบาท		หน่วย	หน่วยละบาท
	ตอนที่ 1 น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ลักษณะสินค้า "น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน" หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก น้ำมันเตา และน้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกับน้ำมันที่ได้ออกชื่อ มาแล้ว น้ำมันหล่อลื่น ปิโตรเลียมปิพูเมน(แอสฟัลต์) ปิโตรเลียมโค้ก ก๊าซปิโตรเลียม ชนิดต่าง ๆ ก๊าซธรรมชาติเหลว ก๊าซธรรมชาติ สารละลาย หรือโซลเวนท์ชนิดต่าง ๆ สารพลอยได้ และกากอื่น ๆ ที่ได้จากปิโตรเลียม และให้หมายความรวมถึงน้ำมันอื่น หรือผลิตภัณฑ์อื่น ที่ได้จากการกลั่นหรือแยก ปิโตรเลียมตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2534						
01.01	- น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน (1) น้ำมันเบนซินชนิดไร้สารตะกั่ว ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลว. 8 พ.ย. 59 (2) น้ำมันเบนซินนอกจาก (1) ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลว. 8 พ.ย. 59 (3) น้ำมันเบนซินที่ไร้สารตะกั่วที่นำเข้าเพื่อ จำหน่ายให้แก่ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพัน ที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อการค้าสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือ ตามสัญญากับนานาประเทศหรือทางการทูต ตามหลักกติกายกเว้นภาษีที่กำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลว. 13 พ.ค.52	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	6.500 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
		42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	6.500 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
		42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละบาท		หน่วย	หน่วยละบาท
01.02	(4) น้ำมันแก๊สโซลีน 10 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด <i>ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลง. 8 พ.ย. 59</i>	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.850 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
	(5) น้ำมันแก๊สโซลีน 20 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด <i>ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลง. 8 พ.ย. 59</i>	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.200 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
	(6) น้ำมันแก๊สโซลีน 85 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด <i>ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลง. 8 พ.ย. 59</i>	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	0.975 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
	- แนนพา รีฟอร์มเท ไฟโรลัยลิสก๊าซโซลีน และของเหลวที่คล้ายกัน						
	(1) แนนพา รีฟอร์มเท ไฟโรลัยลิสก๊าซโซลีน และของเหลวที่คล้ายกัน <i>ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลง. 13 พ.ค.52</i>	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	36	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	7.000 ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป
	(2) แนนพาฯ (จัดเก็บตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534) ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง. 9 ก.พ. 2547						
01.03	(3) แนนพาฯ (จัดเก็บตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต(ฉบับที่ 31)ลง.17 พ.ย.2536 ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง. 9 ก.พ. 2547						
	- น้ำมันก๊าดและน้ำมันที่จุดให้แสงสว่างที่คล้ายกัน (1) น้ำมันก๊าดและน้ำมันที่จุดให้แสงสว่างคล้ายกัน <i>ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 56) ลง.28 ก.ย. 2542</i>	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	4.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	3.055 ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2542 เป็นต้นไป

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
01.04	(2) น้ำมันก๊าดฯ (จัดเก็บตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534 ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง. 9 ก.พ. 2547						
	- น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น						
	(1) น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบินไอพ่นที่ไม่ได้ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยาน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 29) ลง. 27 ก.ค.2535	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	4.00	23	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	3.000 ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2535 เป็นต้นไป
01.05	(2) น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบินไอพ่นที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยานในประเทศ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 29) ลง. 27 ก.ค.2535	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	4.00	1	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	0.200 ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2535 เป็นต้นไป
	(3) น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบินไอพ่นที่นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับอากาศยานไปต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 29) ลง. 27 ก.ค.2535	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	4.00	- ยกเว้นภาษี -		
	- น้ำมันดีเซลและน้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกัน						
01.05	(1) น้ำมันดีเซลที่มีปริมาณกำมะถันเกินร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลง. 8 พ.ย.59	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.850 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
	(2) น้ำมันดีเซลที่มีปริมาณกำมะถันไม่เกินร้อยละ 0.005 โดยน้ำหนัก ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลง.8 พ.ย.59	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.850 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
01.06	(3) น้ำมันดีเซลที่นำไปจำหน่ายในเขตต่อเนื่องของ ราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลว. 13 พ.ค.52	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป
	(4) น้ำมันดีเซลที่ได้เติมในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร ในเรือจดทะเบียนสำหรับการประมงตามพระราชบัญญัติ เรือไทย พุทธศักราช 2481 และเหลืออยู่ในถังใช้การ ปกติของเรือนั้นในขณะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลว. 13 พ.ค.52	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป
	(5) น้ำมันดีเซลที่มีไปโอดีเซลประเภทเมทิลเอสเตอร์ ของกรดไขมันผสมอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 136) ลว.8 พ.ย.59	34	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	0	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.850 ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป
	- ก๊าซธรรมชาติเหลว (เอ็นจีแอล.) และก๊าซเหลวที่คล้ายกัน						
	(1) ก๊าซธรรมชาติเหลว (เอ็นจีแอล.) และก๊าซเหลวที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลว. 13 พ.ค.52	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	10.00	36	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.310 ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป
	(2) ก๊าซธรรมชาติเหลว (เอ็นจีแอล.) และก๊าซเหลวที่คล้ายกันที่นำไปเข้าขบวนการกลั่น ในโรงกลั่นน้ำมัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลว. 13 พ.ค.52	42	ลิตร เศษของลิตร ให้นับเป็นหนึ่งลิตร	5.00	- ยกเว้นภาษี -		
	(3) ก๊าซธรรมชาติเหลว (เอ็นจีแอล.)ฯ (จัดเก็บตาม ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลว.30 ธ.ค.2534)) ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลว. 9 ก.พ. 2547						ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
01.07	- ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (แอล.พี.จี.) ก๊าซโพรเพนเหลวและก๊าซที่คล้ายกัน (1) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (แอล.พี.จี.) และก๊าซที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 56) ลว. 28 ก.ย. 2542	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	0	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2542 เป็นต้นไป
	(2) ก๊าซโพรเพนเหลวและก๊าซที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลว.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	23	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(3) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (แอล.พี.จี.)ฯ (จัดเก็บตาม ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลว.30 ธ.ค.2534) ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลว. 9 ก.พ. 2547						
	(4) ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (แอล.พี.จี.) ก๊าซโพรเพน และก๊าซที่คล้ายกันที่ใช้ในผลิตกระแสไฟฟ้าและ ขายไฟฟ้าทั้งหมดให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 34) ลว.6 มิ.ย. 2538	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	- ยกเว้นภาษี -		
01.08	- ก๊าซมีเทนเหลว ก๊าซอีเทนเหลว ก๊าซบิวเทนเหลว ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเหลวและก๊าซหรือ ของเหลวที่คล้ายกัน (1) ก๊าซมีเทนเหลว ก๊าซบิวเทนเหลว ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเหลวและก๊าซ หรือของเหลวคล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลว.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	13.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละบาท		หน่วย	หน่วยละบาท
01.09	(2) ก๊าซอีเทนเหลว ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	13.00	23	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(3) ก๊าซอีเทนเหลวฯ (จัดเก็บตามประกาศกระทรวง การคลังเรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค.2534) ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง. 9 ก.พ. 2547						
	- เอทิลีนเหลว โพรพิลีนเหลว บิวทิลีนเหลว ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเหลว บิวทาไดอีนเหลวและของเหลวที่คล้ายกัน						
	(1) เอทิลีนเหลว โพรพิลีนเหลว บิวทิลีนเหลว ไอโซเมอร์ของบิวทิลีนในสภาพเหลว บิวทาไดอีนเหลวและของเหลวที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	23	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(2) เอทิลีนเหลวและของเหลวที่คล้ายกันเฉพาะที่มี ความบริสุทธิ์เกินร้อยละ 95 ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(3) โพรพิลีนเหลว บิวทิลีนเหลว ไอโซเมอร์ของ บิวทิลีนในสภาพเหลว บิวทาไดอีนเหลวและ ของเหลวที่คล้ายกัน เฉพาะที่มีความบริสุทธิ์ เกินร้อยละ 90 ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ธ.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัม ให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(4) เอทิลีนเหลว โพรพิลีนเหลวฯ (จัดเก็บตามประกาศ กระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 34) ลง.6 มี.ย.2538 ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง						

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
01.10	- ก๊าซมีเทน ก๊าซอีเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซบิวเทน ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเป็นก๊าซและก๊าซ ที่คล้ายกัน						
	(1) ก๊าซอีเทน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ข.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	13.00	23	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(2) ก๊าซโพรเพน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ข.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	13.00	23	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	2.170 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	(3) ก๊าซมีเทน ก๊าซบิวเทน ไอโซเมอร์ของบิวเทน ในสภาพเป็นก๊าซ และก๊าซที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ข.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	13.00	- ยกเว้นภาษี -		
01.11	(4) ก๊าซมีเทน ก๊าซบิวเทนฯ (จัดเก็บตามประกาศ กระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษี สรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ข.ค.2534) ได้ยกเลิกตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง. 9 ก.พ. 2547						ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป
	- เอทิลีน โพรพิลีน บิวทิลีน ไอโซเมอร์ของ บิวทิลีน บิวทาไดอินในสภาพเป็นก๊าซ และก๊าซ ที่คล้ายกัน						
01.90	(1) น้ำมันเตาและน้ำมันที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) ลง. 13 พ.ค.52	42	ลิตรหรือกิโลกรัม ตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด	10.00	5	ลิตรหรือกิโลกรัม ตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด	0.000 ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป
	(1) เอทิลีน โพรพิลีน บิวทิลีน ไอโซเมอร์ของ บิวทิลีน บิวทาไดอินในสภาพเป็นก๊าซและก๊าซที่คล้ายกัน ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลง.30 ข.ค. 2534	34	กิโลกรัม เศษของ กิโลกรัมให้นับเป็น หนึ่งกิโลกรัม	9.00	- ยกเว้นภาษี -		

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
	(2) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเลียม ซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิง						
	(2.1) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเลียม ซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิง	42	ลิตรหรือกิโลกรัม	10.00	12	ลิตรหรือกิโลกรัม	0.000
	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น		ตามที่รัฐมนตรี			ตามที่รัฐมนตรี	ตั้งแต่วันที่
	ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) สว. 13 พ.ศ.52		ประกาศกำหนด			ประกาศกำหนด	14 พฤษภาคม 2552
	(2.2) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเลียมซึ่งใช้เป็น	42	ลิตรหรือกิโลกรัม	10.00	1	ลิตรหรือกิโลกรัม	0.000
	เชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าและขายไฟฟ้า		ตามที่รัฐมนตรี			ตามที่รัฐมนตรี	ตั้งแต่วันที่
	ทั้งหมดให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		ประกาศกำหนด			ประกาศกำหนด	14 พฤษภาคม 2552
	ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรี						เป็นต้นไป
	ประกาศกำหนด						
	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น						
	ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) สว. 13 พ.ศ.52						
	3 สารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน						
	(Hydrocarbon Solvent) ทั้งนี้เฉพาะที่มี						
	คุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด						
	(3.1) สารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน	42	ลิตรหรือกิโลกรัม	10.00	30	ลิตรหรือกิโลกรัม	0.000
	(Hydrocarbon Solvent) ทั้งนี้เฉพาะที่มี		ตามที่รัฐมนตรี			ตามที่รัฐมนตรี	ตั้งแต่วันที่
	คุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด		ประกาศกำหนด			ประกาศกำหนด	14 พฤษภาคม 2552
	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น						เป็นต้นไป
	ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) สว. 13 พ.ศ.52						
	(3.2) สารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน	42	ลิตรหรือกิโลกรัม	10.00	- ยกเว้นภาษี -		
	(Hydrocarbon Solvent) ทั้งนี้เฉพาะที่มี		ตามที่รัฐมนตรี				ตั้งแต่วันที่
	คุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศ		ประกาศกำหนด				14 พฤษภาคม 2552
	กำหนดให้นำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตาม						เป็นต้นไป
	หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด						
	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้น						
	ภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 85) สว. 13 พ.ศ.52						
01.01	(1) น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่				- ยกเว้นภาษี -		
ถึง	ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตได้และนำไปใช้ใน						ตั้งแต่วันที่
1.11	ขบวนการผลิตภายในโรงอุตสาหกรรมนั้น						12 กุมภาพันธ์ 2547
และ	ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด						เป็นต้นไป
01.90	ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง						
	ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) สว.9 ก.พ.47						

พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท	ร้อยละ	หน่วย	หน่วยละบาท
	(2) น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่นำไปใช้เป็น วัตถุดิบ หรือส่วนประกอบในการผลิตใน โรงอุตสาหกรรมน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 69) ลง 9 ก.พ.47				- ยกเว้นภาษี -		
							ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2547 เป็นต้นไป

ปรับปรุงเมื่อวันที่ 21 พ.ย.59

ตอนที่ 2 เครื่องดื่ม

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี		
		ตามมูลค่าร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๐๒.๐๑	น้ำแร่เทียม น้ำโซดาและน้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่น ๆ และไม่ปรุงกลั่นรส			
	(๑) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๕	ภาชนะปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๒) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๕	เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๓) ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่ม	๒๕	ปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม. เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
๐๒.๐๒	น้ำแร่และน้ำอัดลมที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่น ๆ หรือที่ปรุงกลั่นรสและเครื่องดื่มอื่น ๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ แต่ไม่รวมถึงน้ำผลไม้หรือน้ำพืชผักตามประเภทที่ ๐๒.๐๓			
	(๑) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๐	ภาชนะปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๒) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๐	เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๓) ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่ม	๒๐	ปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม. เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ- บาท
๐๒.๐๓	น้ำผลไม้ (รวมถึงเกรปฟรุต) และน้ำพืชผักที่ไม่ได้หมักและไม่เติมน้ำตาล หรือสารทำให้หวานอื่น ๆ หรือไม่ก็ตาม			
	(๑) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๐	ภาชนะปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๒) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า ๔๔๐ ลบ.ซม.	๒๐	เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
	(๓) ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่ม	๒๐	ปริมาตร ๔๔๐ ลบ.ซม. เศษของ ๔๔๐ ลบ.ซม. ให้นับเป็น ๔๔๐ ลบ.ซม.	๐.๓๗
๐๒.๙๐	อื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	๒๐	-	-

ตอนที่ 3 เครื่องใช้ไฟฟ้า

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (บาท)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (บาท)
03.01	เครื่องปรับอากาศที่ประกอบพัดลมซึ่งขับเคลื่อนมอเตอร์และมีส่วนที่ใช้สำหรับเปลี่ยนอุณหภูมิไม่ว่าจะมีส่วนที่ใช้ควบคุมความชื้นด้วยหรือไม่ก็ตามที่มีขนาดทำความเย็นไม่เกิน 72,000 BTU/ชม.				
	(1) ชนิดที่ใช้กับรถยนต์	30	-	15	-
	(2) อื่น ๆ นอกจาก (1)	30	-	- ยกเว้นภาษี	-
03.02	โคมไฟฟ้าและโคมระย้า สำหรับติดเพดานหรือผนัง แต่ไม่รวมถึงที่ใช้สำหรับให้แสงสว่างแก่ที่สาธารณะส่องแสงหรือถนนหลวง				
	(1) โคมไฟฟ้า	15	-	- ยกเว้นภาษี	-
	(2) โคมระย้าชนิดอื่นๆ	15	-	- ยกเว้นภาษี	-
	(3) โคมระย้าที่ทำจากแก้วเลดคริสตั้นและแก้วคริสตัลอื่นๆ	15	-	15	-

ตอนที่ 4 แก้วและเครื่องแก้ว

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)
4.1	แก้วคริสตัลและแก้วคริสตัลอื่นๆ				
	(1) ชนิดที่ใช้บนโต๊ะอาหารในครัวใน ห้องน้ำ ในสำนักงาน ใช้ตกแต่งภายใน หรือเพื่อวัตถุประสงค์ที่คล้ายกัน	30	-	15	-
	(2) ลูกปัด ไข่มุกเทียม รัตนชาติหรือ กึ่งรัตนชาติเทียมและแก้วทำเป็นของ ขนาดเล็กที่คล้ายกัน และของทำด้วย ของดังกล่าวนอกจากเครื่องเพชร พลอยและรูปพรรณที่เป็นของเทียม ลูกตาแก้ว นอกจากนี้เป็นอวัยวะเทียม รูปปั้นขนาดเล็กและเครื่องประดับ อื่นๆ ที่ทำด้วยแก้วที่ทำเป็นรูปโดยใช้ ตะเกียงฟู่ นอกจากเครื่องเพชรพลอย และรูปพรรณที่เป็นของเทียมลูกกลม ขนาดเล็ก ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่ เกิน 1 มิลลิเมตร	30	-	15	-
	(3) สินค้าตาม (1) หรือ (2) ที่นำไปเป็น วัตถุดิบหรือส่วนประกอบภายในการ ผลิตสินค้าหรือสิ่งของอื่น ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดี กำหนด	30	-	ยกเว้นภาษี	-
	(4) อื่นๆ	30	-	ยกเว้นภาษี	-

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต
(ฉบับที่ ๑๐๙)

เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกการลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิตในพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตท้ายพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ ในตอนที่ ๕ รถยนต์ ประเภทที่ ๐๕.๐๑ ประเภทที่ ๐๕.๐๒ ประเภทที่ ๐๕.๐๓ และ ๐๕.๐๔ และประเภทที่ ๐๕.๕๐ ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒๗) ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๘๗) ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อ ๒ การลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒๗) ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศนี้ไม่ใช้บังคับกับผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ผลิตรถยนต์จากอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนที่ใช้แล้ว

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๐๙)

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
๐๕.๐๑	“ตอนที่ ๕ รถยนต์						
	รถยนต์นั่ง						
	(๑) รถยนต์นั่งตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่อธิบดี ประกาศกำหนด						
	(๑.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย ประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อน เกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๓๐	-	-
	(๑.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๕	-	-
	(๑.๓) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๔๐	-	-
	(๑.๔) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-
	(๒) รถยนต์นั่งกึ่งบรรทุก (Pick – up Passenger Vehicle:PPV) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ คุณลักษณะที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๒.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย ประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อน เกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๒๕	-	-
	(๒.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๐	-	-
	(๒.๓) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
๐๕.๐๒	(๓) รถยนต์นั่งที่มีกระบะ (Double Cab) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณลักษณะที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๓.๑) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๑๒	-	-
	(๓.๒) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๑๕	-	-
	(๓.๓) ที่มีความจุของกระบะเกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-
	(๔) รถยนต์นั่งตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณลักษณะที่อธิบดีประกาศกำหนด ที่ผลิตจากรถยนต์กระบะหรือแชสซีส์และกระบอกบังลมหน้า (Chassis with Windshield) ของรถยนต์กระบะหรือดัดแปลงจากรถยนต์กระบะ						
	(๔.๑) ที่ผลิตหรือดัดแปลงโดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๔.๑.๑) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๓	-	-
	(๔.๑.๒) ที่มีความจุของกระบะเกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-
	(๔.๒) ที่ดัดแปลงโดยผู้ดัดแปลงตามมาตรา ๑๔๔ ตรี ซึ่งเสียภาษีตามมาตรา ๑๔๔ เบื้อง	๕๐	-	-	อัตราภาษีตาม (๑) รถยนต์นั่ง (๑.๑-๑.๔)	-	-
	รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คน						
	(๑) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-		-	-
	(๒) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-		-	-
	(๓) ที่มีความจุของกระบะไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-		-	-
	(๔) ที่มีความจุของกระบะเกิน ๓,๐๐๐	๕๐	-	-	๕๐	-	-

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
๐๕.๐๑ และ ๐๕.๐๒	รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คน (๑) ที่ใช้เป็นรถพยาบาลของส่วนราชการ โรงพยาบาลหรือองค์การสาธารณกุศลตาม หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และจำนวนที่อธิบดี ประกาศกำหนด (๒) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คน ประเภทประหยัพลังงาน (๒.๑) แบบผสมที่ใช้พลังงานเชื้อเพลิงและ ไฟฟ้า (Hybrid Electric Vehicle) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒.๑.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม/กิโลเมตร และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย ประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อน เกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒.๑.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน 100 กรัม/กิโลเมตร แต่ไม่เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร (๒.๑.๓) ที่มีความจุของกระบอกสูบ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร (๒.๑.๔) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร (๒.๑.๕) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร (๒.๒) แบบพลังงานไฟฟ้า (Electric Powered Vehicle) (๒.๓) แบบเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell Powered Vehicle) (๒.๔) รถยนต์ประหยัพลังงานมาตรฐานสากล ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่อธิบดีประกาศกำหนด (๒.๔.๑) เครื่องยนต์เบนซิน ที่มีความจุ ของกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๓๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร (๒.๔.๒) เครื่องยนต์ดีเซล ที่มีความจุ ของกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๔๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	-ยกเว้นภาษี-		
		๕๐	-	-	๑๐	-	-
		๕๐	-	-	๒๐	-	-
		๕๐	-	-	๒๕	-	-
		๕๐	-	-	๓๐	-	-
		๕๐	-	-	๕๐	-	-
		๕๐	-	-	๑๐	-	-
		๕๐	-	-	๑๐	-	-
		๕๐	-	-	๑๗	-	-
		๕๐	-	-	๑๗	-	-

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
	(๒.๔.๓) เครื่องยนต์เบนซิน ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๓๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม/กิโลเมตรและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๑๔	-	-
	(๒.๔.๔) เครื่องยนต์ดีเซล ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๔๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม/กิโลเมตรและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๑๔	-	-
	(๒.๔.๕) เครื่องยนต์เบนซิน ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๓๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทเอทานอลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ เป็นส่วนผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้ และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๐๐ กรัม/กิโลเมตรและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๑๒	-	-
	(๓) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คน ประเภทใช้เชื้อเพลิงทดแทนที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณลักษณะที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๓.๑) ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทเอทานอลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ เป็นส่วนผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิงได้						
	(๓.๑.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด	๕๐	-	-	๒๕	-	-
	(๓.๑.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๐	-	-

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
๐๕.๙๐	(๓.๑.๓) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๕	-	-
	(๓.๑.๔) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-
	(๓.๒) ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทก๊าซธรรมชาติได้	๕๐	-	-	๒๕	-	-
	(๓.๒.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยประเภทระบบความปลอดภัยเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Active Safety) ที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๓.๒.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๑๕๐ กรัม/กิโลเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๐	-	-
	(๓.๒.๓) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๓๕	-	-
	(๓.๒.๔) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-
	(๔) รถยนต์นั่งสามล้อและรถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน ๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕	-	-
	(๔.๑) รถยนต์นั่งสามล้อ						
	(๔.๒) รถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน ๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕	-	-
	รถยนต์กระบะที่ออกแบบสำหรับให้น้ำหนักกรรรวมน้ำหนักบรรทุกทุกไม่เกิน ๔,๐๐๐ กิโลกรัม	๕๐	-	-	๓	-	-
	(๑) ที่ไม่มีพื้นที่ใส่สัมภาระด้านหลังที่นั่งคนขับ (No Cab) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณลักษณะที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๑.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๕	-	-
	(๑.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร หรือมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๕	-	-

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
	(๒) ที่มีพื้นที่ใช้สอยด้านหลังที่นั่งคนขับ (Space Cab) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณลักษณะ ที่อธิบดีประกาศกำหนด						
	(๒.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ไม่เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๕	-	-
	(๒.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร หรือมีการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์เกิน ๒๐๐ กรัม/กิโลเมตร	๕๐	-	-	๗	-	-
	(๓) อื่นๆ นอกจาก (๑) และ (๒)						
	(๓.๑) ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๑๘	-	-
	(๓.๒) ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน ๓,๒๕๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร	๕๐	-	-	๕๐	-	-"

ตอนที่ 6 เรือ

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)
6	เรือยอชต์ และยานพาหนะทางน้ำที่ใช้ เพื่อความปลอดภัย				
	(1) เรือยอชต์ และยานพาหนะทางน้ำที่ ใช้เพื่อความปลอดภัย แต่ไม่รวมถึงเรือ ตาม (2) และ (3)	50	-	ยกเว้นภาษี	-
	(2) เรือพาย เรือกรรเชียง และเรือยาง	50	-	ยกเว้นภาษี	-
	(3) เรือที่ใช้เพื่อเกมส์กีฬาตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ อธิบดีกำหนด	50	-	ยกเว้นภาษี	-

ตอนที่ 7 ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอางค์

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)
7	น้ำหอม หัวน้ำหอม และน้ำมันหอม				
	(1) น้ำมันหอมและหัวน้ำหอม แต่ไม่ รวมถึงน้ำหอมและหัวน้ำหอม ตาม (3)	20	-	15	-
	(2) น้ำมันหอม	20	-	ยกเว้นภาษี	-
	(3) น้ำหอมและหัวน้ำหอม ซึ่งเป็น ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่ผลิตในประเทศ	20	-	ยกเว้นภาษี	-

ตอนที่ 8 สินค้าอื่นๆ (พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ)

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)
8.1	พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ				
	(1) พรมและสิ่งทอปูพื้นทำด้วยขนสัตว์	30	-	20	-
	(2) อื่นๆ นอกจากพรมหรือสิ่งทอปูพื้น ทำด้วยขนสัตว์	30	-	ยกเว้นภาษี	-

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต
(ฉบับที่ ๑๐๔)

เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ และความผาสุกของประชาชน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกการลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับรถจักรยานยนต์ ในตอนที่ ๘ สินค้าอื่น ๆ ประเภทที่ ๐๘.๙๐ (๒) รถจักรยานยนต์ ในบัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒๓) ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๖๒) ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามบัญชีท้ายประกาศนี้แทน

ข้อ ๒ ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับสำหรับผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ผลิตรถจักรยานยนต์จากอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนที่ใช้แล้ว

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๑๐๔)

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี					
		ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สรรพสามิต พ.ศ. 2527			ลดลงเหลือ/ยกเว้น		
		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ		ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท		หน่วย	หน่วยละ-บาท
“08.90	(2) รถจักรยานยนต์						
	(2.1) ที่มีความจุของกระบอกสูบ ไม่เกิน 150 ลูกบาศก์เซนติเมตร	30	-	-	3	-	-
	(2.2) ที่มีความจุของกระบอกสูบ เกิน 150 ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 500 ลูกบาศก์เซนติเมตร	30	-	-	5	-	-
	(2.3) ที่มีความจุของกระบอกสูบ เกิน 500 ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 1,000 ลูกบาศก์เซนติเมตร	30	-	-	10	-	-
	(2.4) ที่มีความจุของกระบอกสูบ เกิน 1,000 ลูกบาศก์เซนติเมตร	30	-	-	20	-	-
	(2.5) อื่น ๆ	30	-	-	-ยกเว้นภาษี-	-	-”

ตอนที่ 8 สินค้าอื่นๆ (หินอ่อนและแกรนิต)

ประเภทที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บในปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (ร้อยละ)
08.09	(3) หินอ่อนและแกรนิต	30	-	ยกเว้น	-

ตอนที่ 8 สินค้าอื่นๆ (แบตเตอรี่)

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บใน ปัจจุบัน	
		ตาม มูลค่า (ร้อยละ)	ตาม ปริมาณ (บาท)	ตาม มูลค่า (ร้อยละ)	ตาม ปริมาณ (บาท)
08.09	(4) แบตเตอรี่				
	(4.1) แบตเตอรี่	30	-	10	-
	(4.2) แบตเตอรี่ที่ใช้วัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิต จากแบตเตอรี่ที่ได้เสียภาษีสรรพสามิต	30	-	5	-

ตอนที่ 8 สินค้าอื่นๆ (สารทำลายชั้นบรรยากาศ)

ประเภท ที่	รายการ	อัตราภาษี			
		อัตราสูงสุดที่จัดเก็บ		อัตราที่จัดเก็บใน ปัจจุบัน	
		ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตาม ปริมาณ (บาท)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตาม ปริมาณ (บาท)
08.09	(5) สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนประเภทอนุพันธ์ฮาโลเจนเต็ดของไฮโดรคาร์บอน				
	(5.1) คาร์บอนเตตระคลอไรด์	30	-	30	-
	(5.2) ไตรคลอโรอีเทน	30	-	30	-
	(5.3) ไตรคลอโรฟลูออโรมีเทน	30	-	30	-
	(5.4) ไดคลอโรไดฟลูออโรมีเทน	30	-	30	-
	(5.5) ไตรคลอโรไตรฟลูออโรอีเทน	30	-	30	-
	(5.6) ไดคลอโรเตตระฟลูออโรอีเทน	30	-	30	-
	(5.7) คลอโรเพนตะฟลูออโรอีเทน	30	-	30	-
	(5.8) โบรโมคลอโรไดฟลูออโรมีเทน	30	-	30	-
	(5.9) โบรโมไตรฟลูออโรมีเทน	30	-	30	-
	(5.10) ไดโบรโมเตตระฟลูออโรอีเทน	30	-	30	-
	(5.11) อื่น ๆ นอกจาก (5.1) ถึง (5.10)	30	-	- ยกเว้น ภาษี -	-

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สสวส.ฉบับที่ ๒๕๒๗		ลดลงเหลือ/ยกเว้น	
	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (หน่วยละ-บาท)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (หน่วยละ-บาท)
ตอนที่ ๙ กิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ				
9.1 ไนต์คลับ และดิสโกเธค				
(1) รายรับของสถานที่สำหรับดื่ม กินและเต้นรำ โดยจัดให้มีการแสดงดนตรี หรือใช้เครื่องเสียง หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง	20	-	10	-
(2) รายรับอื่นๆ	20	-	ยกเว้นภาษี	-
9.2 สถานอาบน้ำหรืออบตัว และนวด				
(1) รายรับของการให้บริการอาบน้ำ หรืออบตัว และนวด				
- รายรับของการให้บริการ อาบน้ำหรืออบตัว และนวด โดยมีผู้ให้บริการ	20	-	10	-
- รายรับของการให้บริการ อาบน้ำหรืออบตัว และนวดใน สถานศึกษาหรือในวัดหรือ สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา	20	-	ยกเว้นภาษี	-
- รายรับของการให้บริการ อาบน้ำหรืออบตัว และนวดในโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	20	-	ยกเว้นภาษี	-
- รายรับของการให้บริการ อาบน้ำหรืออบตัว และนวดในสถานบริการเสริมความงามหรือ เพื่อสุขภาพ ตามหลักเกณฑ์และ เงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนด	20	-	ยกเว้นภาษี	-
(2) รายรับอื่นๆ	20	-	ยกเว้นภาษี	-
ตอนที่ 10 กิจการเสี่ยงโชค				
10.1 สนามแข่งม้า				
(1) ค่าผ่านประตู	20	-	20	-
(2) รายรับที่หักไว้จากผู้เล่นการพนันแข่งม้า โดยหักเงินรางวัล ที่ต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้เล่น การพนันแข่งม้างกล่าว	20	-	20	-
(3) รายรับอื่นๆ	20	-	ยกเว้นภาษี	-
10.2 รายรับของการออกสลากกินแบ่ง	20	-	ยกเว้นภาษี	-

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษี สสวส.ฉบับที่ ๒๕๒๗		ลดลงเหลือ/ยกเว้น	
	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (หน่วยละ-บาท)	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	ตามปริมาณ (หน่วยละ-บาท)
ตอนที่ ๑๑				
กิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม				
11. สนามกอล์ฟ				
(1) ค่าสมาชิก	20	-	10	-
(2) ค่าใช้บริการสนามกอล์ฟ	20	-	10	-
(3) รายรับอื่นๆ	20	-	ยกเว้นภาษี	-
ตอนที่ ๑๒				
กิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ				
12. กิจการโทรคมนาคม				
(1) กิจการโทรศัพท์พื้นฐาน				
- รายรับจากการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ	50	-	0	-
- รายรับจากการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ เฉพาะในส่วนที่เป็นรายรับภายในประเทศ	50	-	0	-
- รายรับอื่นๆ	50	-	ยกเว้นภาษี	-
(2) กิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือวิทยุคมนาคม ระบบเซลลูลาร์				
- รายรับจากการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ	50	-	0	-
- รายรับจากการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ เฉพาะในส่วนที่เป็นรายรับภายในประเทศ	50	-	0	-
- รายรับอื่นๆ	50	-	ยกเว้นภาษี	-
(3) อื่นๆ	50	-	ยกเว้นภาษี	-

บัญชีอัตราภาษีสุรา

รายการ	อัตราภาษี		
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		หน่วย	หน่วยละ - บาท
1. สุราแช่			
1.1 ชนิดเบียร์			
(1) ไม่เกิน 7 ดีกรี	48	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า ลิตร	155 8 3
(2) เกินกว่า 7 ดีกรีขึ้นไปเก็บเพิ่มจากอัตราตาม (1) อีกดีกรีละ	-		
1.2 ชนิดไวน์และสปาร์กลิงไวน์ที่ทำจากองุ่น			
(1) ไม่เกิน 15 ดีกรี ที่มีราคาขายส่ง ช่วงสุดท้ายไม่เกิน 600 บาท โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม	0	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	1,000 225
(2) ไม่เกิน 15 ดีกรี ที่มีราคาขายส่ง ช่วงสุดท้ายไม่เกิน 600 บาท ขึ้นไป โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม	36	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	1,000 225
(3) เกินกว่า 15 ดีกรีขึ้นไปเก็บเพิ่มจากอัตราตาม (1) และ (2) อีกดีกรีละ	-	ลิตร	3
1.3 ชนิดอื่นๆ นอกจาก 1.1 และ 1.2			
(1) ไม่เกิน 15 ดีกรี	5	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	70 10
(2) เกินกว่า 15 ดีกรีขึ้นไปเก็บเพิ่มจากอัตราตาม (1) อีกดีกรีละ	-	ลิตร	3
2. สุรากลั่น			
2.1 ชนิดสุราขาวที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือ สิ่งผสมปรุงแต่ง หรือการปรุงแต่งใดๆ			
(1) ไม่เกิน 40 ดีกรี	4	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า ลิตร	145 40 3
(2) เกินกว่า 40 ดีกรีขึ้นไปเก็บเพิ่มจากอัตราตาม (1) อีกดีกรีละ	-		
2.2 ชนิดอื่นๆ นอกจาก 2.1			
(1) ไม่เกิน 45 ดีกรี	25	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	250 50
(2) เกินกว่า 45 ดีกรีขึ้นไปเก็บเพิ่มจากอัตราตาม (1) อีกดีกรีละ	-	ลิตร	3
2.3 ชนิดสุราสามทับ			
(1) ที่นำไปใช้ในการอุตสาหกรรมหรือที่นำไปทางการ แปลงสภาพ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด	0	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	0 1
(2) ที่นำไปใช้ในการแพทย์ เภสัชกรรม และวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด	0	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	0 0.05
(3) อื่นๆ นอกจาก (1) และ (2)	0	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ ลิตรในจำนวนที่คิดเป็นเงินสูงกว่า	6 0.00
(ตามกฎหมายกระทรวง กำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุรา พ.ศ. 2556 ลว. 3 ก.ย. 2556)			

บัญชีค่าแสดมปยาสูบ

รายการ	อัตราภาษี		
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		หน่วย	หน่วยละ - บาท
ยาเส้นและยาสูบ มีเพดานอัตราภาษี	90	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	3.00
1. ยาเส้น			
(1) ยาเส้นที่ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบทำจากใบยาที่ปลูก และหั่นเอง และได้ขายยาเส้นนั้นแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบ	0	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.00
(2) ยาเส้นอื่นนอกจาก (1)	10	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.01
2. ยาสูบ			
2.1 บุหรี่ซิการ์เรต		หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	
2.2 บุหรี่ซิการ์	20	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	1.00
2.3 บุหรี่อื่น	10	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.01
2.4 ยาเส้นปรุง	20	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	1.00
2.5 ยาเคี้ยว	10	หนึ่งกรัม เศษของหนึ่งกรัม ให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.10

ค่าธรรมเนียมประทับตราไฟ

รายการ	อัตราภาษี		
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
		หน่วย	หน่วยละ - บาท
ค่าธรรมเนียมสำหรับการประทับตราไฟ มีเพดานอัตราภาษี	-	หนึ่งร้อยใบ	30.00
ก) ไฟปักทุกขนาด และทุกชนิด	-	หนึ่งร้อยใบ	30.00
ข) ไฟอื่นทุกขนาด และทุกชนิด	-	หนึ่งร้อยใบ	2.00

ประกาศกรมสรรพสามิต
เรื่อง กำหนดราคายาสูบเพื่อประโยชน์ในการคำนวณค่าปรับ

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณค่าปรับสำหรับยาสูบชนิดบุหรี่ยิกาแรต อธิบดี
กรมสรรพสามิตอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509
ประกาศกำหนดราคายาสูบชนิดบุหรี่ยิกาแรตเพื่อใช้เป็นมูลค่าในการคำนวณค่าแสตมป์ยาสูบ
ตามมาตรา 5 ตรี แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ยาสูบ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2534 เพื่อใช้ในการคำนวณค่าปรับสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติ
ยาสูบ พ.ศ. 2509 ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดราคายาสูบเพื่อประโยชน์
ในการคำนวณค่าปรับ ฉบับลงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2548

ข้อ 2 ยาสูบชนิดบุหรี่ยิกาแรต ขนาดบรรจุของละ 20 มวน ราคาของละ 55 บาท
ในกรณียาสูบชนิดบุหรี่ยิกาแรตที่บรรจุของหรือภาชนะอื่นมากกว่าหรือ
น้อยกว่า 20 มวน ให้เพิ่มหรือลดราคาตามส่วนของอัตราที่ได้ประกาศกำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 3 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันออกประกาศเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

(นายเอกศักดิ์ โอเจริญ)

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบควบคุมทางสรรพสามิต รักษาการแทน

อธิบดีกรมสรรพสามิต

ประกาศกรมสรรพสามิต

เรื่อง กำหนดราคาไฟฟ้าที่กรมสรรพสามิตขาย

พ.ศ. 2554

เพื่อปฏิบัติตามความในมาตรา 14 และมาตรา 14 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช 2486 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติไฟ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2505 อธิบดีกรมสรรพสามิตเห็นสมควรปรับปรุงราคาไฟฟ้าที่กรมสรรพสามิตขาย เพื่อให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดราคาไฟฟ้าที่กรมสรรพสามิตขาย พ.ศ. 2552 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2552

ข้อ 2 ให้กำหนดราคาไฟฟ้าที่กรมสรรพสามิตขายไว้ ดังนี้

(1) ไฟส่องไทย	ราคาสำหรับละ	40.66 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	0.34 บาท
(2) ไฟส่องจีน	ราคาสำหรับละ	40.66 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	0.35 บาท
(3) ไฟจีนสี่ส	ราคาสำหรับละ	40.66 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	0.36 บาท
(4) ไฟปักกระดาด	ราคาสำหรับละ	96.30 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	1.85 บาท
(5) ไฟปักพลาสติกธรรมดา	ราคาสำหรับละ	171.20 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	3.29 บาท
(6) ไฟปักพลาสติกขอบทองและขอบอื่น ๆ	ราคาสำหรับละ	235.40 บาท
ในกรณีขายไฟไม่ครบสำหรับ	ราคาใบละ	4.53 บาท

ข้อ 3 ราคาไฟตามข้อ 2 ให้ถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าปรับสำหรับคดีไฟด้วย

ข้อ 4 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

L 2

(นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์)

อธิบดีกรมสรรพสามิต

ระเบียบกรมสรรพสามิต
ว่าด้วยการควบคุมสถานที่ทำสุราชุมชน
พ.ศ. ๒๕๔๕

เพื่อปฏิบัติตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๕ ทวิ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ประกอบกับอาศัยอำนาจตามข้อ ๒๐ แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๕ แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมการทำและการเสียภาษีสุรากลั่นชุมชนและสุราแช่ชุมชนไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการควบคุมสถานที่ทำสุราชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสี่สิบห้าวัน นับแต่วันออกประกาศ

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บทนิยาม

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“สถานที่ทำสุรา” หมายความว่า สถานที่ทำสุรากลั่นชุมชน หรือสถานที่ทำสุราแช่ชุมชน ซึ่งเป็นโรงงานสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา และให้หมายความรวมถึง ผู้แทนหรือตัวแทนผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราด้วย

หมวด ๒

สถานที่ทำสุรา เครื่องกลั่นสุราและภาชนะที่ใช้ในสถานที่ทำสุรา

ข้อ ๖ สถานที่ทำสุราต้องเป็นไปตามแบบแปลนแผนผังที่ผู้รับอนุญาตยื่นพร้อมคำขออนุญาตก่อสร้างสถานที่ทำสุราและได้รับอนุญาตแล้ว หากภายหลังประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขแบบแปลน แผนผังสถานที่ทำสุรา จะต้องขออนุญาตต่อสรรพสามิตพื้นที่ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่เป็นการล่วงหน้า เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงจะดำเนินการได้

ข้อ ๗ กรณีการทำสุรากลั่นชุมชน ผู้รับอนุญาตต้องติดตั้งเครื่องกลั่นสุรภายในสถานที่ทำสุราอย่างมั่นคงถาวร

ข้อ ๘ ภาชนะที่ใช้รับน้ำสุราที่กลั่นได้ ภาชนะที่ใช้เก็บน้ำสุราและภาชนะที่ใช้ปรุงแต่งแรงแอลกอฮอล์สุรา ต้องมีรูปทรงถาวรและสามารถตรวจสอบปริมาตรความจุได้ โดยผู้รับอนุญาตต้องทำเครื่องหมายแสดงระดับของปริมาตรความจุของภาชนะให้เห็นชัดเจนทุก ๆ ภาชนะ ทั้งนี้ ห้ามมิให้บรรจุน้ำสุราในถุงพลาสติก หรือภาชนะอื่นใดที่มีขนาดบรรจุต่ำกว่า ๒๐ ลิตร

หมวด ๓

การทำบัญชีและงบเดือน

ข้อ ๙ เมื่อมีการนำวัตถุดิบที่ใช้ในการทำสุราเข้ามาในสถานที่ทำสุรา หรือมีการนำวัตถุดิบไปใช้ในการทำสุรา ให้ผู้รับอนุญาตลงรายการไว้ในบัญชีรับ-จ่ายวัตถุดิบ ตามแบบ สข 101

ข้อ ๑๐ ในการหมักส่ำ การกลั่นสุราและการจ่ายสุราเพื่อบรรจุภาชนะ ให้ผู้รับอนุญาตระบุรายการต่าง ๆ ไว้ในบันทึกการทำสุราประจำวัน

กรณีการทำสุรากลั่น ให้ผู้รับอนุญาตบันทึกการทำสุราประจำวัน ตามแบบ สข 102 ก

กรณีการทำสุราแช่ ให้ผู้รับอนุญาตบันทึกการทำสุราประจำวัน ตามแบบ สข 102 ข

ข้อ ๑๑ ให้ผู้รับอนุญาตบันทึกการรับ-จ่ายสุราที่บรรจุภาชนะและปิดแสดมปีแล้ว ตามแบบ

ข้อ ๑๒ การลงบัญชีควบคุมการทำสุราตามแบบและขั้นตอนต่าง ๆ ในขบวนการทำสุรา ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น และต้องเก็บบัญชีไว้ในสถานที่ทำสุราไม่น้อยกว่า ๕ ปี เพื่อให้เจ้าหน้าที่สรรพสามิตตรวจสอบได้

ข้อ ๑๓ ผู้รับอนุญาตต้องรายงานงบเดือนการทำสุราตามแบบ สช 104 ทุกเดือน ต่อสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๔ แบบบัญชีต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแบบที่แนบท้ายระเบียบนี้

หมวด ๔

การควบคุมแสดมปีสุราและการปิดแสดมปีสุรา

ข้อ ๑๕ ให้ผู้รับอนุญาตชำระภาษีสุรา และรับแสดมปีสุราไปปิดภาชนะบรรจุสุราตามจำนวนที่ใช้ปิดภาชนะบรรจุสุราได้หมดในคราวเดียว โดยไม่มีแสดมปีคงเหลือเก็บไว้ที่สถานที่ทำสุรา

การปิดแสดมปีสุราที่ภาชนะบรรจุสุรา ให้กระทำภายในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๖ ในการปิดแสดมปีสุรา ให้ใช้กาวทาหลังดวงแสดมปีให้เต็มดวง แล้วปิดครอบปากภาชนะบรรจุอย่างแน่นสนิทนจนไม่สามารถแกะลอกได้ และอยู่ในสภาพที่ดวงแสดมปีจะต้องถูกทำลายทันทีเมื่อเปิดภาชนะบรรจุสุรานั้น ในกรณีภาชนะบรรจุสุราเป็นขวด ให้ปิดแสดมปีครอบบนฝาหรือจุกขวด โดยให้ชายแสดมปีทั้งสองข้างปิดทาบลงมาที่คอขวด

ข้อ ๑๗ ให้ผู้รับอนุญาตขีดฆ่าแสดมปีสุราในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้เครื่องหมายที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตกำหนดไว้ในประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดเครื่องหมายขีดฆ่าแสดมปีสุราสำหรับแสดมปีสุราที่นำไปปิดภาชนะบรรจุสุราแช่และผลิตภัณฑ์ และสุรากลั่นชุมชน

ข้อ ๑๘ ห้ามมิให้มีการนำเอาแสดมปีสุราที่ไม่เต็มดวงหรือมีสภาพคล้ำยผ่านการใช้แล้ว มาใช้ปิดภาชนะบรรจุสุรา

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๙ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด ให้สรรพสามิตพื้นที่หรือเจ้าหน้าที่ที่สรรพสามิตพื้นที่มอบหมายมีหน้าที่ตรวจสอบสถานที่ทำสุรา โดยใช้หลักบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

ข้อ ๒๐ ในการตรวจสอบที่ทำสุราตามข้อ ๑๕ ให้ผู้ตรวจฉบับที่ผลการตรวจในสมุดบันทึกการตรวจตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ โดยให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่จัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับผู้รับอนุญาตรายนั้น ๆ และให้ผู้รับอนุญาตลงลายมือชื่อรับทราบผลการตรวจทุกครั้งด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

โยธิน วิมุกตายน

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพสามิต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๕๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า กำหนดเวลาการจำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนตามความในพระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัยที่ยังไม่เหมาะสม สมควรมีบทบัญญัติให้มีการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราในเวลาที่ห้ามจำหน่ายสุราได้ในบางกรณี และกำหนดโทษให้ผู้ฝ่าฝืนเสียใหม่ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

คำสั่ง (๑) พระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

(๒) พระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๖ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

สำนักงานข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา และตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจสำหรับนครหลวงกรุงเทพธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น

สำนักงานห้ามมิให้ผู้ใดดื่มสุราชนิดใด ๆ ณ สถานที่ขายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา เว้นแต่สถานที่ขายสุรานั้นได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้ตามวรรคหนึ่ง

สำนักงานการจำหน่ายสุราและดื่มสุราในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้เปิดทำการได้เกินเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ให้กระทำการนอกเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองได้เฉพาะหลังจากเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา จนถึงเวลาปิดทำการ

สำนักงานหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต การแสดงใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การจำหน่ายสุราของผู้ได้รับใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมการออกและการต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

(๑) ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

(๒) ยอมให้ผู้มีอำนาจเมาสุราจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้ เข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ขายสุราระหว่างเวลาเปิดทำการ

(๓) จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าที่มีอาการเมาสุราจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) จำหน่ายสูรนอกเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

สำนักงานให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีอำนาจสั่งพักใช้
ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้สั่งพักใช้ได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน ข้อ ๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๒ วรรคหนึ่งหรือจำหน่ายสูรในเวลาห้ามจำหน่ายระหว่างถูกพักใช้
ใบอนุญาตตามข้อ ๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๒ วรรคสอง หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

สำนักงาน กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๗ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานหัวหน้าคณะปฏิวัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๕๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า กำหนดเวลาการจำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนตามความในพระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัยที่ยังไม่เหมาะสม สมควรมีบทบัญญัติให้มีการอนุญาตให้จำหน่ายสุราและดื่มสุรา ณ สถานที่ขายสุราในเวลาที่ห้ามจำหน่ายสุราได้ในบางกรณี และกำหนดโทษให้ผู้ฝ่าฝืนเสียใหม่ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

คำสั่ง (๑) พระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

(๒) พระราชกฤษฎีกาควบคุมโรคภัย (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๖ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

สำนักงานข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา และตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจสำหรับนครหลวงกรุงเทพธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น

สำนักงานห้ามมิให้ผู้ใดดื่มสุราชนิดใด ๆ ณ สถานที่ขายสุราในกำหนดเวลาห้ามจำหน่ายสุรา เว้นแต่สถานที่ขายสุรานั้นได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้ตามวรรคหนึ่ง

สำนักงานการจำหน่ายสุราและดื่มสุราในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้เปิดทำการได้เกินเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ให้กระทำการนอกเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองได้เฉพาะหลังจากเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา จนถึงเวลาปิดทำการ

สำนักงานหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต การแสดงใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การจำหน่ายสุราของผู้ได้รับใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมการออกและการต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

(๑) ดำเนินกิจการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

(๒) ยอมให้ผู้มีอำนาจมาสุราจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้ เข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ขายสุราระหว่างเวลาเปิดทำการ

(๓) จำหน่ายสุราให้แก่ลูกค้าที่มีอาการเมาสุราจนประพฤตินุ้ยวาย หรือครองสติไม่ได้แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) จำหน่ายสูรนอกเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๕) ผ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

สำนักงานให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีอำนาจสั่งพักใช้
ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้สั่งพักใช้ได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน ข้อ ๔ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๒ วรรคหนึ่งหรือจำหน่ายสูรในเวลาห้ามจำหน่ายระหว่างถูกพักใช้
ใบอนุญาตตามข้อ ๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๒ วรรคสอง หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

สำนักงาน กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๗ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานหัวหน้าคณะปฏิวัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย

ความเบื้องต้น

การเก็บรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคนั้น กระทรวงมหาดไทยได้เคยวางระเบียบไว้ เรียกว่า "ข้อบังคับการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ พ.ศ. 2457" บัดนี้เห็นว่าข้อบังคับที่กล่าวนี้เป็นกาลล่วงสมัยและไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ จึงเป็นการสมควรที่จะต้องแก้ไขเสียใหม่ เพราะฉะนั้นจึงได้กำหนดข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. 2480"

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้เป็นหลักปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2480

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับว่าด้วยการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ ของ
กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2457 และคำสั่งซึ่งเกี่ยวข้องแก่การรักษาของกระทรวงมหาดไทยที่
ขัดแย้งกับ
ข้อบังคับนี้

ลักษณะ 1

ว่าด้วยของกลาง

ข้อ 4 ของกลางนั้น คือ วัตถุใด ๆ หรือทรัพย์สินซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าพนักงาน
โดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลางเพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อ
จัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ

ข้อ 5 ของกลางนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ของกลางในคดีอาญา และ
- 2) ของกลางอย่างอื่น

ของกลางในคดีอาญา คือ ของกลางที่เกี่ยวข้องต้องจัดการทางคดีอาญา เช่น ของที่บุคคลไว้หรือใช้
เป็นความผิด หรือของที่ใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิด เป็นต้น

ของกลางในอย่างอื่น คือ ของกลางที่ไม่เข้าอยู่ในลักษณะของกลางคดีอาญา เช่น ของที่เก็บตก
หล่น หลุด ลอยได้ เป็นต้น

ลักษณะ 2

ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค

ข้อ 6 การรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

- 1) ของกลางชั้นอำเภอ
- 2) ของกลางชั้นจังหวัด

ของกลางชั้นอำเภอ คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการอำเภอจัดการและรักษา

ของกลางชั้นจังหวัด คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการจังหวัดจัดการและรักษา

ส่วนที่ 1

ว่าด้วยการรักษาของกลาง

หมวด 1

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง

ข้อ 7* ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

- 1) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- 2) ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ
- 3) สรรพสามิตจังหวัด
- 4) นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด

ข้อ 8 ถ้าในที่ได้ไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อ 7 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในแผนการนั้น ๆ ที่รองลงไปเป็นผู้มีหน้าที่รักษา

อำเภอใดมีศาลจังหวัด หรือศาลแขวงตั้งอยู่ แต่มิใช่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ก็คือหัวหน้าแผนกการนั้น ๆ ที่ประจำอำเภอ ตามลักษณะที่กล่าวมาในวรรคก่อนและในข้อ 7 ข้างต้น

หมวด 2

สถานที่รักษาของกลาง

ข้อ 9 นอกจากจะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ให้จัดการรักษาของกลาง และในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก) ตามปกติให้รักษาไว้ในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ตามแผนการของผู้รักษาและให้บรรจุไว้ในหีบถ้ำญแจเท่าที่สามารถและสมควรจะบรรจุได้

ข) ถ้าเป็นสิ่งของหรือหลักทรัพย์มีราคา เช่น เงิน ทองรูปพรรณต่าง ๆ และโฉนดที่ดิน พันยกรรมหรือเอกสารสำคัญเหล่านี้ เป็นต้น ให้บรรจุไว้ในกำปั่นถ้ำญแจที่มั่นคงอย่างน้อย 2 ดอก โดยมีโซ่ล่ามกำปั่นถ้ำญแจอีกชั้นหนึ่ง หรือจะนำกำปั่นนั้นไปฝากเก็บไว้ในห้องคลังจังหวัดที่สำหรับเก็บเงินของรัฐบาลก็ได้

ค) ถ้าเป็นปศุสัตว์ หรือสัตว์พาหนะให้ทำคอก หรือสถานที่ขึ้นไว้สำหรับเลี้ยงหรือจะมอบให้ผู้ที่สมควรเลี้ยงไว้แทนก็ได้

ถ้าเห็นเป็นการจำเป็นจะต้องจ้างผู้รักษาแทน ก็ให้มีอำนาจจัดจ้างผู้รักษาแทนได้ แต่ให้รายงานรับอนุญาตจากข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน เว้นแต่มีความจำเป็นซึ่งรอไว้ไม่ได้

ง) ถ้าเป็นของใหญ่โตพิเศษ และลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่สามารถจะรักษาของนั้น ๆ ไว้ได้แล้ว จะมอบให้ผู้ที่สมควรรักษาไว้แทนก็ได้ หากจำเป็นก็ให้จัดจ้างผู้รักษาแทน และปฏิบัติตามนัยเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ (ค)

จ) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นสมควรและจำเป็นจะให้จัดการรักษาในที่ใดเห็นว่ามั่นคงแข็งแรงก็ให้มีอำนาจสั่งได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์จำเป็น พร้อมด้วยเหตุผลสมควรไว้ให้ปรากฏ

หมวด 3

หน้าที่ในการรักษาของกลาง

ข้อ 10 ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกิ่งอำเภอรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา โดยจะรับจากอำเภอไปรักษาเอง หรือจะมอบอำนาจให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวข้องกับ
หน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากร หรือศุลกากร
จังหวัดเป็นผู้รักษาตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยก้นั้น

ข. ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา
ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา

ข้อ 11 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่นงั้นคุณทรัพย์ของตนเอง
และต้องรักษาของนั้น ๆ ไว้ในสถานที่ที่ปรากฏตามข้อบังคับนี้ด้วยความระมัดระวังโดยกวดขัน ทั้งให้เป็นอยู่
สภาพเดิมเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ และต้องคอยตรวจตราอยู่เสมอตลอดเวลาที่จะต้องส่งมอบต่อกันและกัน

ส่วนที่ 2

วิธีปฏิบัติการ

หมวด 1

วิธีปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่นกลางชั้นอำเภอ

ข้อ 12 เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับของกลางไว้ ให้จัดการลงบัญชีแล้วให้ปฏิบัติการ
ดังต่อไปนี้

ก) ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา เมื่อได้จัดการสอบสวนตามกฎหมายแล้วตามปกติให้จัดส่งของ
กลางนั้นไปยังเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัดผู้มีหน้าที่รักษา ให้ทำบัญชีของกลางเป็นใบปลิวแยกส่งมาพร้อมกับสำนวน
เป็นหน้าที่ของผู้รับส่งของกลางกับบัญชีใบปลิวมอบแก่นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาก่อนเมื่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลง
นามในบัญชีของกลางใบปลิวแล้วจึงให้ผู้นำส่งทำบัญชีของกลางใบปลิวพร้อมด้วยสำนวนส่งพนักงานอัยการ
จัดการต่อไป เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะได้นำบัญชีของกลางใบปลิวรวมทั้งสำนวนไว้ ถ้าเป็นกรณีที่จะ
ไม่ส่งของกลางก็ให้คณะกรรมการอำเภอทำแต่บัญชีใบปลิวรวมสำนวนแล้วบันทึกข้อความไว้ให้ชัดเจน

ข) ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่นตามปกติให้รักษาไว้ที่อำเภอ และจัดการต่อไปตามกฎหมายแต่
ของกลางทั้งสองประเภทนี้ คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจพิจารณาว่าควรส่งไปหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่
เหตุการณ์และความจำเป็น เป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ย่อมไม่ขัดอำนาจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือ
ข้าหลวงประจำจังหวัดที่จะสั่ง ให้ส่งไปหรือรักษาไว้ที่อำเภอ

หมวด 2

วิธีปฏิบัติเกี่ยวแก่ของกลางชั้นจังหวัด

ข้อ 13 เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัดตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 10 มีหน้าที่ตรวจสอบของกลางที่ส่งมาจากคณะกรรมการอำเภอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จัดการลงบัญชีในแผนกของตนไว้แล้วบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีของกลางในบัญชีใบปลิวพร้อมด้วยนามผู้รับ และมอบบัญชีใบปลิวนั้นแก่ผู้นำส่งไป

หมวด 3

การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง

ข้อ 14 ของกลางทั้งหลายเมื่อได้ยึดไว้ และได้จัดการตามกฎหมายเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากปรากฏว่าต้องรับไว้หรือคืนแก่ผู้ใด ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางให้ชัดเจน เมื่อได้ส่งมอบของนั้นพ้นจากการรักษาของตนไป ก็ให้จัดการจำหน่ายบัญชีเสียตามเหตุการณ์ที่ได้มอบไปนั้น

ข้อ 15 นอกจากเหตุการณ์ที่ต้องจำหน่ายบัญชีดังกล่าวมาแล้วภายใน 6 เดือน นับแต่วันใช้บังคับนี้เป็นต้นไป และทุก ๆ ระยะเวลาใน 6 เดือนต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางสำรวจของกลาง เพื่อจัดการขายทอดตลาด หรือริบ หรือคืน แก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ

ข้อ 16 ถ้าเจ้าหน้าที่ที่จัดการเกี่ยวกับของกลาง ได้จัดการไปเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว ให้ปฏิบัติการดังนี้ คือ

ก) ของกลางในคดีอาญา เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะจัดแจ้งผลเกี่ยวแก่ของกลางนั้น ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษาทราบทุก ๆ เรื่อง

ข) ของกลางอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดจะต้องแจ้งตามนัยที่กล่าวในข้อ ก.

ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางเหล่านั้นจะได้จัดการบันทึกไว้ในบัญชี และจัดการสำรวจต่อไปตามความในข้อ 14 และ 15

ข้อ 17 เมื่อได้สำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีของที่ต้องรับ หรือตกเป็นของรัฐบาล เพื่อจำหน่ายบัญชีของกลางหรือขายทอดตลาดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของที่ต้องคืนแก่ผู้ใดก็ให้แจ้งหรือประกาศแก่เจ้าของมารับคืนไป

ข้อ 18 ของกลางในคดีอาญา ที่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนอยู่แล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งหรือประกาศให้ทราบ แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปเกินกว่า 1 ปี นับแต่วันที่แจ้งหรือประกาศให้ทราบ ก็ให้รับของนั้น ๆ เป็นของรัฐบาล และหมายเหตุไว้ในบัญชีแล้วจัดการต่อไปดังเช่นของที่ต้องรับ

ข้อ 19 ของกลางในคดีอาญา ที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนให้ประกาศหาเจ้าของ และภายใน 5 ปี นับแต่วันประกาศไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิมารับของคืนก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และให้จัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ 18

อนึ่ง ถ้าปรากฏตัวผู้มีสิทธิได้รับขึ้นในระหว่างเวลาประกาศ และเจ้าหน้าที่ผู้รักษาได้แจ้งให้ทราบแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของคืนไป เช่นนี้การที่จะรับเป็นของรัฐบาลให้ถือกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้ทราบ ถ้ากำหนด 5 ปี ที่ประกาศไว้ถึงกำหนดเวลาที่รวดเร็วกว่านั้น

ข้อ 20 ของกลางอย่างอื่น ที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้วแต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นมีสิทธิจะได้รับของเจ้าหน้าที่ผู้รักษาก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และจัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 18 และทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาแจ้งหรือประกาศให้ผู้นั้นมารับของคืนเสียตามที่กล่าวในข้อ 19 นั้นด้วย

ข้อ 21 การแจ้งหรือประกาศของเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวในข้อ 18 ข้อ 19 ตอน 1 ข้อ 20 นั้น เจ้าหน้าที่ผู้รักษาไม่จำเป็นจะต้องฟังว่า ผู้มีสิทธิควรจะได้รับ ไม่ได้ทราบข้อความที่แจ้ง หรือประกาศเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับของคืน แต่ถ้าภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในข้อ 18 , 19 และข้อ 20 นั้น ผู้มีสิทธิควรได้รับได้แสดงความประสงค์ที่จะรับของคืน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องมารับของนั้นไปไม่ได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาพิจารณา ถ้าเป็นความจำเป็นจะผ่อนผันให้เวลาแก่ผู้นั้นต่อไปอีกตามสมควรก็ได้

ข้อ 22 ถ้าผู้มีสิทธิควรได้รับของกลางนั้น แสดงความจำเป็นว่าไม่ต้องมารับของคืน และขอมอบให้แก่รัฐบาลดังนี้ ก็ให้ผู้มีหน้าที่จัดการบันทึกให้ผู้นั้นลงนามไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการสะดวกก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางด้วย แล้วจัดการจำหน่ายต่อไป

ส่วนที่ 3

การขายของกลาง

หมวด 1

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ 23 ของสิ่งใดที่ควรขายได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งอนุญาตเมื่อได้ขายไปเสร็จแล้วให้จำหน่ายบัญชีของกลางเสีย เว้นแต่ของที่ยังขายไม่ได้ก็ยังไม่ต้องจำหน่ายบัญชี แต่ให้หมายเหตุไว้ให้รู้ว่าได้สำรวจเพื่อขายแล้ว และเก็บบัญชีของที่ยังขายไม่ได้รักษาไว้ด้วย เพื่อนำออกขายในคราวต่อไป

ข้อ 24 เมื่อผู้รักษาของกลางได้รับคำสั่งข้าหลวงประจำจังหวัด ให้จัดการขายทอดตลาดได้แล้วให้ผู้มีหน้าที่ขายตามข้อบังคับนี้โฆษณาให้มีการรับทราบอย่างน้อย 15 วัน ในคำโฆษณาต้องให้ปรากฏรายการจำนวนสิ่งของ พร้อมด้วยวัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย ตลอดจนวิธีการรับเงินราคาของเมื่อได้รับซื้อแล้วปิดไว้ในที่เปิดเผยและชุมนุม อย่างน้อย 2 ฉบับ ถ้าของนั้นมีราคามาก และเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งไปยังสำนักงานโฆษณาด้วย

ข้อ 25 ของกลางชั้นอำเภอให้นายอำเภอและสมุหบัญชีเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 26 ของกลางชั้นจังหวัด ให้ปลัดจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจนครจังหวัดเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 27 ให้กรรมการจัดการขายทอดตลาด โดยให้ผู้ซื้อซื้อเป็นผู้ให้ราคาสูงผู้นั้นเป็นผู้ได้รับซื้อ ถ้ามีเหตุที่ทำให้ราคาสูงไม่สามารถจะซื้อได้ กรรมการจะจัดการขายใหม่หรือขายให้แก่ผู้ทำให้ราคาสูงที่รองลงมาอีกแล้วแต่จะเห็นสมควร

อนึ่ง กรรมการยอมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะไม่ยอมขายให้ผู้ให้ราคาสูงก็ได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าหลักฐานและฐานของผู้ให้ราคาสูง ไม่สมควรหรือราคาที่กำหนดมานั้นไม่สมกับของที่จะขาย

ข้อ 28 ห้ามมิให้กรรมการ หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การจัดการขายราคาเขาผู้ราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าผู้ราคา เว้นแต่จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางราชการและได้แถลงไว้ในคำโฆษณาบอกขายแล้ว

ข้อ 29 ตามธรรมดาให้ผู้ชำระเงินสดและรับของไปในวันขาย เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตหรือมีราคามากจะขอรับชำระราคาในวันหลังก็ได้เรียกเงินมัดจำไว้ร้อยละยี่สิบห้าแห่งราคาของที่ตกลงซื้อขาย แล้วให้ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขให้ชำระราคา และรับของไปตามที่ได้ตกลงกันแต่ต้องไม่ช้ากว่า 25 วัน นับแต่วันที่ทำสัญญาเป็นต้นไป

ถ้าผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามหรือผิดสัญญาให้จัดการตามนัยที่กล่าวมา ในข้อ 27 วรรค 2 และให้รับเงินค่ามัดจำเป็นของรัฐบาล

ข้อ 30 เมื่อขายได้เงินเท่าใด ต้องให้ข้าหลวงประจำจังหวัดทราบแล้วนำเงินราคาที่ขายไป ตลอดจนเงินมัดจำที่รับส่ง เป็นรายได้ของรัฐบาลตามระเบียบ เว้นแต่จะเป็นการขายของกลางที่ยังไม่ได้เด็ดขาดตามที่ได้อ้างไว้ในข้อ 34 ซึ่งต้องรักษาเงินไว้แทนของ

หมวด 2

ของที่ควรขายและไม่ควรขาย

ข้อ 31 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาลและเป็นของที่บุคคลมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ของเหล่านั้นเป็นของที่ควรขาย ทั้งนี้ หมายความว่าสิ่งซึ่งบุคคลอาจมิได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เช่น อาวุธปืน ซึ่งอาจขายแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานให้มีได้ เป็นต้น เว้นแต่จะมีระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 32 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาล และเป็นของที่ชำรุดเสียหายไม่มีราคาหรือเป็นของที่ปราศจากราคาโดยสภาพของมันเอง หรือเป็นของบุคคลไม่อาจมิได้โดยเป็นผิดต่อกฎหมาย เป็นของที่ไม่ควรขาย ให้สำรวจเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดส่งทำลายเสีย หรือให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่แผนการแห่งของนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 33 ของกลางอย่างใดที่เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นของแปลกประหลาดซึ่งควรเก็บไว้เป็นเครื่องประดับสถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานเหล่านี้เป็นของที่ไม่ควรขายหรือทำลาย

อนึ่ง ถึงแม้ของกลางที่ควรขายตามที่กล่าวมาในข้อ 31 นั้น หากข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นควร จะไว้ใช้ในราชการจะไม่ขายก็ได้

หมวด 3

ของเสียง่ายและเสื่อมราคา

ข้อ 34 ของกลางที่เป็นของสดและเสียง่ายหรือของที่จะเก็บไว้นาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสูญเสียสภาพหรือถ้ารักษาไว้ช้าไปจะเป็นการเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าแห่งของนั้นแล้ว ให้พึงพิเคราะห์ดังนี้ คือ

ก. ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา ที่พึงเห็นได้ว่าไม่เป็นประโยชน์ในการที่จะพิสูจน์ทางคดี หรือหากปล่อยไว้ให้สูญเสียสภาพแล้วจะไม่เกิดผลในการพิสูจน์ในทางคดีได้ ก็ให้จัดการคืนเจ้าของ หรือขายทอดตลาดเสียแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

ข. ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่น ให้จัดการขายทอดตลาดได้ เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

การคืนหรือขายในลักษณะเช่นนี้ ถ้าเป็นของกลางที่ยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาด ประการใด ให้ผู้มีหน้าที่รักษาจัดการบันทึกการอันเป็นเครื่องพอจะให้พิสูจน์ในทางคดีได้ หรือให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับของนั้น ๆ อาจทราบได้ว่าเป็นของของตน และพิสูจน์สิทธิได้แล้ว รักษาตัวเงินราคาขายไว้แทนของกลางนี้ ถ้าเป็นจำนวนมากหรือมีเหตุสมควรให้นำฝากคลังรักษาไว้ ถ้าเป็นของกลางที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดก็ต้องไม่บันทึกข้อความดังกล่าวข้างต้น และให้คืนตัวเงินแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ หรือรวบรวมส่งคลังเป็นของรัฐบาลแล้วแต่กรณี

การคืนหรือขายตามที่กล่าวข้างต้น ถ้าขอที่ไม่จำเป็นจะต้องจัดการขายอย่างรีบด่วน เพื่อประโยชน์แก่ของนั้นแล้ว ให้รายงานขออนุญาตข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน

ข้อ 35 การขายทอดตลาดของเสียง่ายและเสื่อมราคาตามความในข้อ 34 ก็ดี หรือการขายทอดตลาดของที่บุคคลอาจมีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี ถ้าไม่อาจจะปฏิบัติการให้ครบตามความในข้อ 24, 25, 26 ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาอำนาจพิจารณาจัดการได้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 4

หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญาชั้นจังหวัดระหว่างปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด

ข้อ 36 การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำของกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญาให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจรอำเภอรอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 37 ยกเลิก

ข้อ 38 ยกเลิก

ลักษณะ 3

ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ข้อ 39 ภายใต้บังคับของข้อ 40, 41 การรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกรมเจ้าหน้าที่นั้น ๆ

ข้อ 40 ของกลางในคดีอาญาทั้งปวง ซึ่งไม่สามารถติดสำนวนได้นั้น ถ้าเห็นว่าจะส่งไปพร้อมกับเวลาส่งสำนวน พนักงานอัยการก็ยังไม่พิจารณาสำนวนไม่เสร็จ หรือว่าการวินิจฉัยสำนวนยังจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงของกลางก็ให้พนักงานสอบสวนรักษาไว้ก่อน

ข้อ 41 ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการก็ดี หรือของกลางที่พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวน จะต้องให้พนักงานสอบสวนส่งไปพิจารณา หรือว่าเป็นของกลางที่จำเป็นจะต้องส่งศาล พนักงานอัยการจะเรียกให้พนักงานสอบสวนนำส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือขอให้ศาลออกหมายเรียกก็ได้

ของกลางที่ส่งไปยังพนักงานอัยการนั้น ตามปกติให้พนักงานอัยการส่งให้นำส่งต่อศาลพร้อมกับฟ้อง เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โต ไม่สะดวกแก่การนำส่ง หรือพนักงานอัยการเห็นไม่สมควรจะนำส่ง หรือยังพิจารณาจัดการไม่เห็นจะส่งคืนให้พนักงานสอบสวนไปเก็บรักษาไว้ก่อนก็ได้

อนึ่ง ของกลางที่จะพิจารณา ซึ่งพนักงานอัยการวินิจฉัยสำนวน หรือในการพิจารณาของศาลก็ดี ถ้าเป็นของใหญ่โต ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถจะนำส่งได้ หรือการนำส่งจะเป็นความลำบาก ยิ่งกว่าที่พนักงานอัยการ หรือศาลจะไปตรวจดูเองเช่นนี้แล้ว ก็ให้พนักงานอัยการไปตรวจพิจารณายังสถานที่ที่ของกลางนั้นตั้งอยู่ หรือแถลงให้ศาลไปเดินเผชิญสืบแล้วแต่กรณี

ลักษณะ 4

ว่าด้วยความผิดและโทษ

ข้อ 42 ผู้รักษาของกลางคนใดจงใจ หรือเลินเล่อ ละเลย หรือดัดแปลงแก้ไขของกลาง ให้เปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิม จงใจหรือเลินเล่อสำรวจของกลางให้ผิดไปจากความจริง หรือเอาของกลางที่ยังไม่ควรขายไปขาย เป็นเหตุให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือเอาของกลางไปใช้โดยมิใช่เพื่อการรักษาของนั้น หรือยกยอกไว้เป็นของตนเสีย นอกจากจะต้องได้รับโทษอันจะพึงมีตามกฎหมายหรือโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในเวลานั้นแล้ว จะต้องชดใช้ราคาของหรือค่าเสียหายแทนอีกส่วนหนึ่ง

ข้อ 43 ในเวลาโอนหน้าที่การรักษาของกลางจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นหน้าที่ผู้รับจะต้องตรวจของนั้นให้ถูกต้องตรงกับรายการในบัญชี เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่และเข้ารักษาโดยมิได้มีการคัดค้านว่าไม่ถูกต้องประการใดแล้ว ต้องถือว่าผู้รับได้รับไว้ถูกต้องตามจำนวนที่ปรากฏในบัญชีแล้ว และท่านใดผู้มอบยอมพ้นจากหน้าที่และความรับผิดชอบในจำนวนสิ่งของ ถ้าปรากฏว่าขาดตกบกพร่องในจำนวนสิ่งของขึ้นภายหลัง ผู้รับจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและใช้ราคาของนั้น หรือต้องได้รับโทษทั้งสองสถาน

ลักษณะ 5
ว่าด้วยการตั้งผู้แทน

ข้อ 44 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางจะมอบหมายหน้าที่รักษาของกลางให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชารักษาแทนก็ได้ ในเมื่อของกลางบางสิ่งบางอย่างนั้นเป็นที่ไม่สำคัญ หรือเป็นของที่สมควรจะมอบหมายให้ หรือด้วยความจำเป็นในหน้าที่ชั่วคราว แต่การมอบหมายนี้จะต้องรับผิดชอบในเมื่อเกิดการเสียหายขึ้น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือไม่สามารถจะคุ้มครองได้

ส่วนผู้รับมอบหมายให้รักษาของกลางแทนนั้น ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2480

(ลงนาม) ธำรงนาวาสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ: คำว่า "คณะกรรมการอำเภอ" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงนายอำเภอ ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกึ่งอำเภอในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา คำว่า "คณะกรรมการจังหวัด" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และผู้กำกับการตำรวจจังหวัดในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง
กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับที่ ๘/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๒ กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญา และโดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางของกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เสียใหม่บางประการ เพื่อให้เกิดความสะดวกในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึง ออกข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความข้อ ๗ หมวด ๑ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

๑. ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
๒. ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

๓. สรรพสามิตจังหวัด

๔. นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ หมวด ๓ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ ก.ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิตให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษาโดยรับจากอำเภอไปรักษาเองหรือจะมอบหมายให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัดให้เป็นหน้าที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัดเป็นผู้รักษากฎหมาย และระเบียบการว่าด้วยนั้น

ข.ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๖ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๖ การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำ
บัญชีของกลาง การนำส่วนขอกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อ
สอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับ
กอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๗, ๓๘ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของ
กลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐

ข้อ ๗ คำว่า “คณะกรรมการอำเภอ” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของ
กลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายความถึง นายอำเภอในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับ
คดีอาญาและผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในกรณีของกลางที่
เกี่ยวกับคดีอาญา

คำว่า “คณะกรรมการจังหวัด” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง
กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาและผู้
กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔
พลเอก ป.จารุเสถียร
(ประภาส จารุเสถียร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกรมสรรพสามิต

ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต

พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ทำให้เกิดหลักการและแนวทางปฏิบัติใหม่ขึ้นหลายประการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของกรมสรรพสามิต ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดและแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีตามความในมาตรา ๔๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ. ๒๕๔๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หากมีปัญหาเกี่ยวกับทางปฏิบัติหรือระเบียบนี้มีได้กำหนดทางปฏิบัติไว้ ให้รายงานให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต” หมายความว่า พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้หมายความรวมถึงกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจเปรียบเทียบคดี

“ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิต หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

“คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗

“เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีมอบหมายให้มีหน้าที่สั่งคดีไปก่อน

“เจ้าพนักงานผู้จับกุม” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า การเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี และให้หมายความรวมถึงการอนุมัติเปรียบเทียบคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีกรณีมีการสั่งคดีไปก่อน เพื่อให้คดีอาญาลดลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การสั่งคดีไปก่อน” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต

ข้อ ๖ ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่เกินกว่าความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี เกี่ยวกับการจับกุม การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เสร็จสิ้น ก่อนที่จะนำคดีส่งให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีทำการเปรียบเทียบคดี เว้นแต่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดในความผิดที่สามารถเปรียบเทียบคดีได้มาพบเจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต ณ ที่ทำการ โดยไม่มีการจับกุม ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมสรรพสามิตกำหนด

หมวด ๒

หน่วยงานและสถานที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี

๓.๑ สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีในความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตได้ทั่วราชอาณาจักร

๓.๒ บรรดาความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ถ้าเกิดในท้องที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาใด ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขานั้น ๆ

กรณีมีการโอนคดีเนื่องจากตามลักษณะของความผิด ฐานะของผู้กระทำผิด จำนวนผู้กระทำผิด ความรู้สึกของประชาชนส่วนมากแห่งท้องถื่นนั้น หรือเหตุผลอย่างอื่น ซึ่งไม่อาจจะส่งดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดียังหน่วยงานตามข้อ ๓.๒ ได้ หรือคดีที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการอื่นซึ่งถือเป็นคดีสำคัญ ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมอาจขออนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต โดยให้มีอำนาจดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีได้ทั่วราชอาณาจักร

๓.๓ บรรดาความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในท้องที่กรุงเทพมหานคร ถ้าเกิดในท้องที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครใด ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น ๆ

สำหรับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑ - ๕ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานแยกออกจากกรมสรรพสามิตและอาจจะยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี รวมถึงการตรวจพิสูจน์และการเก็บรักษาของกลาง ก็ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต ไปก่อนจนกว่าจะมีความพร้อมดังกล่าว

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสถานที่ตั้งปกติของสำนักงาน

ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องเปรียบเทียบคดีให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมร้องขอต่อผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีในคดีนั้น ๆ ให้ไปดำเนินการเปรียบเทียบคดีนอกสถานที่ตั้งปกติของสำนักงานได้ โดยให้ใช้สถานที่ของหน่วยงานราชการอื่น หรือสถานที่อื่นเป็นสถานที่เปรียบเทียบคดี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ด้วย

ให้อาการสถานที่ที่ใช้นั่งผู้โดยสารภายในประเทศ หรือผู้เดินทางระหว่างประเทศ ถือเป็นสถานที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีเขตพิเศษ

สำหรับการดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามขั้นตอนปฏิบัติที่ระบุไว้ในหมวด ๓ โดยอนุโลม

หมวด ๓

ขั้นตอนปฏิบัติในการเปรียบเทียบคดี

ข้อ ๘ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตรวจสอบว่าเจ้าพนักงานผู้จับกุมปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเฉพาะบทบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ หากยังปฏิบัติไม่ครบถ้วน ให้แจ้งเจ้าพนักงานผู้จับกุมปฏิบัติให้ครบถ้วนต่อไป

ข้อ ๑๐ ก่อนดำเนินการเปรียบเทียบคดี ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตรวจสอบรายละเอียดแห่งคดี บันทึกการจับกุม หรือบันทึกการตรวจค้น หรือบันทึกอาัยของกลาง รวมทั้งเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม และจำนวนของกลาง (ถ้ามี) โดยเจ้าพนักงานผู้จับกุมมีหน้าที่ในการชี้แจงข้อเท็จจริงโดยละเอียด สำหรับของกลางให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ในคดีที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเห็นว่า เป็นกรณีที่ไม้อาจเปรียบเทียบคดีได้ หรือกรณีที่ไมสมควรเปรียบเทียบคดี หรือกรณีที่ผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี แต่ไม่สามารถชำระเงินค่าปรับได้ภายในกำหนดเวลา ก็ให้แจ้งเจ้าพนักงานผู้จับกุมส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

สำหรับกรณีที่ไมสมควรเปรียบเทียบคดี ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีพิจารณาโดยคำนึงถึง

(๑) การกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตในกรณีนำเข้า ทำขาย ชื้อ หรือมีไว้ในครอบครอง โดยไมได้รับอนุญาตหรือมิได้เสียภาษี

(๒) เจตนาที่จะหลีกเลี่ยงภาษี

(๓) ลักษณะการกระทำผิด เช่น กระทำความผิดเป็นกระบวนกรมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก มีการจัดตั้งนิติบุคคลหรือบุคคลเข้ามาดำเนินการในกิจการที่มีการหลีกเลี่ยงภาษี

(๔) จำนวนครั้งที่กระทำผิดบ่อยครั้งหรือกระทำผิดอยู่เป็นประจำ เช่น ในรอบปี รอบเดือน ไบอนุญาตหรือการขอเข้า

(๕) พฤติการณ์อื่นที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดจงใจปฏิบัติอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

ข้อ ๑๑ การเปรียบเทียบคดี ให้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

๑) กรณีดำเนินการเปรียบเทียบคดีโดยเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีสังคดีไปก่อน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การลงรับคดีและจัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดี

ลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ได้แก่ ชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้จับกุม ชื่อผู้ต้องหา รวมทั้งอายุและภูมิลำเนา จำนวนของกลาง ข้อกล่าวหา พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด วันเวลาที่จับกุม สถานที่เกิดเหตุ และลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในฐานะผู้บันทึก ตามลำดับ หากผู้ต้องหาเป็นผู้ได้รับไบอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ให้ลงรายการดังกล่าวในสมุดรับคำกล่าวโทษ และหากมีรายละเอียดอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวกับคดี ก็ให้บันทึกเพิ่มเติมไว้ด้วย

ชี้แจงให้ผู้ต้องหาเข้าใจถึงความผิดที่เกิดขึ้นว่าเป็นคดีที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี ก็ให้จัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดท้ายระเบียบนี้

(๒) การรับเงินค่าปรับ

เมื่อลงรับคดีเสร็จแล้ว ให้กำหนดจำนวนเงินค่าปรับตามฐานความผิดตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญที่ตอนล่างของใบเสร็จรับเงินและที่สำเนาใบเสร็จรับเงินนั้นด้วย เพื่อแสดงว่าผู้ต้องหาได้รับทราบและตรวจความถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งส่งมอบใบเสร็จรับเงินต้นฉบับให้แก่ผู้ต้องหารับไป

(๓) การจัดทำสำนวนคดี

ให้จัดทำบันทึกการเปรียบเทียบคดี ทำให้การผู้ต้องหาและบันทึก ทำให้การของผู้กล่าวโทษ ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดท้ายระเบียบนี้

(๔) การขอความเห็นชอบและอนุมัติการเปรียบเทียบคดี

ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีจัดทำรายงานขออนุมัติการเปรียบเทียบคดี พร้อมเสนอสำนวนคดีผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีพิจารณาอนุมัติ โดยไม่ชักช้า ก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีเสนอขอความเห็นชอบไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปอีกหนึ่งชั้น

ในกรณีที่จะต้องเสนอขอความเห็นชอบจากอธิบดี ให้หน่วยงานที่ส่งคดีไปก่อน ส่งรายงานขออนุมัติการเปรียบเทียบคดีและสำนวนคดีผ่านส่วนคดี สำนักกฎหมาย โดยเร็ว และให้ส่วนคดีมีหน้าที่เสนอขอความเห็นชอบพร้อมทั้งแจ้งผลให้หน่วยงานที่ส่งคดีไปก่อน ดำเนินการอนุมัติการเปรียบเทียบคดีต่อไป

เมื่อได้รับคำสั่งอนุมัติให้เปรียบเทียบคดีแล้ว ให้ดำเนินการตามคำสั่งและนำเงินค่าปรับส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบว่าด้วยการนั้นต่อไปและให้ถือว่าวันที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีอนุมัติการเปรียบเทียบคดี เป็นวันที่คดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒) กรณีดำเนินการเปรียบเทียบคดีโดยผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การลงรับคดีและจัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดี

ลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ได้แก่ ชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้จับกุม ชื่อผู้ต้องหา รวมทั้งอายุและภูมิลำเนา จำนวนของกลาง ข้อกล่าวหา พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด วันเวลาที่จับกุม สถานที่เกิดเหตุ และลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในฐานะผู้บันทึก ตามลำดับ หากผู้ต้องหาเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายในหน้าที่กรรมสรรพสามิต ให้ลงรายการดังกล่าวในสมุดรับคำกล่าวโทษ และหากมีรายละเอียดอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวกับคดี ก็ให้บันทึกเพิ่มเติมไว้ด้วย

ชี้แจงให้ผู้ต้องหาเข้าใจถึงความผิดที่เกิดขึ้นว่าเป็นคดีที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี ก็ให้จัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรรมสรรพสามิต ตามแบบที่กรรมสรรพสามิตกำหนดทำระเบียบนี้

(๒) การรับเงินค่าปรับ

เมื่อลงรับคดีเสร็จแล้ว ให้กำหนดจำนวนเงินค่าปรับตามฐานความผิดตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญที่ตอนล่างของใบเสร็จรับเงินและที่สำเนาใบเสร็จรับเงินนั้นด้วย เพื่อแสดงว่าผู้ต้องหาได้รับทราบและตรวจความถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งส่งมอบใบเสร็จรับเงินต้นฉบับให้แก่ผู้ต้องหาต่อไป

(๓) การจัดทำสำนวนคดี

ให้จัดทำบันทึกการเปรียบเทียบคดี คำให้การผู้ต้องหาและบันทึกคำให้การของผู้กล่าวโทษ ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดท้ายระเบียบนี้

๑๑.๒ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีได้รับคดีที่อยู่ในอำนาจการเปรียบเทียบคดีของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี และผู้ต้องหาร้องขอให้เปรียบเทียบคดี ซึ่งผู้ต้องหาอาจถูกควบคุมตัว หรือได้รับการปล่อยชั่วคราวตามระเบียบว่าด้วยการนั้น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการลงรับคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีโดยอนุโลม และส่งของกลาง (ถ้ามี) ไปทำการตรวจพิสูจน์ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น แล้วจึงดำเนินการ ดังนี้

๑) การลงมติของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

ให้หน่วยงานดังกล่าวจัดทำหนังสือเชิญคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเพื่อประชุมลงมติให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีมติอย่างไร ให้มีหนังสือแจ้งผลการลงมติดังกล่าวให้ผู้ต้องหาทราบ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

๒) การชำระเงินค่าปรับ

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีมติให้เปรียบเทียบคดีโดยกำหนดจำนวนเงินค่าปรับแล้ว ให้ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับแก่หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น ตามจำนวนที่กำหนดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการลงมติ และให้ถือว่าคดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในวันที่ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ หากผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลา หรือกรณีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าไม่สมควรเปรียบเทียบคดี ให้หน่วยงานที่รับคดีส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๒ คดีที่ยังไม่ได้ตัวผู้กระทำผิด ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี
แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมทำเรื่องส่งให้พนักงานสอบสวนเพื่อทำการสืบหาตัวผู้กระทำผิด
ส่วนของกลางให้ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางเก็บรักษาไว้ เมื่อได้ตัวผู้กระทำผิดมาแล้วถ้าเป็นคดีที่เห็นว่า
อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ ก็ให้นำสำนวนคดีมาเปรียบเทียบคดีต่อไป

ข้อ ๑๓ ในการรับเงิน การหักจ่ายเป็นเงินสินบนและหรือเงินรางวัลให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ
การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินค่าปรับในการเปรียบเทียบคดีส่งคลังให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ
ว่าด้วยการนั้น ๆ

หมวด ๔

การจัดการของกลางในคดี

ข้อ ๑๔ ในการเปรียบเทียบคดีที่มีของกลางซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องริบ หรือในกรณี
ของกลางที่ศาลอาจสั่งริบ หรือผู้ต้องหายินยอมยกให้เป็นของกรมสรรพสามิต ให้ดำเนินการกับ
ของกลางดังกล่าวตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๕ สำหรับของกลางที่ต้องคืนแก่ผู้ต้องหาหรือเจ้าของ ถ้าการคืนของกลางนั้นจะต้องมี
การเสียหายหรือนำเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดมาปิดไว้กับของกลาง เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่าได้เสีย
หายโดยถูกต้องแล้ว ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแจ้งกำหนดเวลาให้ผู้ต้องหา
เสียหาย โดยจัดทำบันทึกให้ผู้ต้องหารับทราบและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้เจ้าพนักงาน
ผู้จับกุมมีหน้าที่ดำเนินการให้ผู้ต้องหาเสียหายให้ครบถ้วนต่อไป แล้วส่งหลักฐานการเสียหายดังกล่าว
ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี เพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เก็บรักษา
ของกลางคืนของกลางแก่ผู้ต้องหาต่อไป

หากผู้มีหน้าที่เสียหายสำหรับของกลางตามวรรคแรกไม่ยอมชำระภาษีภายในระยะเวลา
ที่กำหนดให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีแจ้งให้ผู้เก็บรักษาของกลางทราบ เพื่อดำเนินการตามระเบียบ
ว่าด้วยการนั้น

หมวด ๕

การรายงานและการควบคุม

ข้อ ๑๖ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดี จัดทำบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55)
ตามแบบท้ายระเบียบ ดังนี้

๑๖.๑ ในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑ - ๕ แยกออกจากกรมสรรพสามิต ให้สำนักกฎหมายจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนเสนอกรมสรรพสามิตทราบ ทั้งนี้ ให้สำเนาส่งสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นสถิติคดีต่อไป

๑๖.๒ ในเขตจังหวัดอื่น ให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแต่ละแห่งจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนพร้อมทั้งรายงานสำนวนการเปรียบเทียบคดีส่งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๗ เมื่อสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ได้รับงบเดือนรายงานผลคดีประจำเดือน และสำนวนการเปรียบเทียบคดีจากสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ได้รวบรวมผลคดีและสำนวนการเปรียบเทียบคดีในส่วนที่ทำการเปรียบเทียบคดีเอง แล้วแต่กรณี ก็ให้บันทึกลงในสมุดสารบบคดีและตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการเปรียบเทียบคดี และเก็บรักษาไว้ต่อไป

ให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่รวบรวมผลคดีตามวรรคแรก แล้วจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ส่งสำนักงานสรรพสามิตภาคที่รับผิดชอบ ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานสรรพสามิตภาค รวบรวมจัดทำรายงานสถิติคดีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตแต่ละฉบับของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ทุกพื้นที่ภายในภาค เช่น จำนวนคดี จำนวนเงินค่าปรับ จำนวนเงินสินบนและเงินรางวัล จำนวนเงินส่งคลัง จำนวนของกลาง พร้อมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ส่งกรมสรรพสามิต ภายในวันที่ ๒๐ ของเดือนที่ได้รับงบเดือน โดยให้สำนักกฎหมาย และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำรวบรวมสถิติคดีของทุกภาคไว้เพื่อเป็นข้อมูล

ข้อ ๑๙ ให้สำนักกฎหมาย หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ แล้วแต่กรณี รับผิดชอบในการเก็บรักษาสำนวนการเปรียบเทียบคดีที่เสร็จคดีไว้ในอายุความ เมื่อพ้นกำหนดอายุความให้ขออนุญาตทำลายตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๐ ให้สรรพสามิตพื้นที่ควบคุม กำกับดูแลการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง โดยให้ตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบปีละสองครั้ง และบันทึกการตรวจไว้เป็นหลักฐาน แล้วรายงานผลการตรวจให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคควบคุม กำกับดูแลการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง โดยให้ตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ คดีของหน่วยงานนั้น ๆ ปีละหนึ่งครั้ง (โดยการสุ่มตรวจ) และบันทึกการตรวจไว้เป็นหลักฐานแล้วรายงานผลการตรวจให้อธิบดีเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๒ ให้สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และออกตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของหน่วยงานที่ทำการเปรียบเทียบคดีทุกแห่งโดยให้สุ่มตรวจพื้นที่อย่างน้อยภาคละหนึ่งครั้งในแต่ละปี พร้อมทั้งสรุปผลการตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตภาค แล้วรายงานผลการตรวจให้อธิบดีเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๓ กรณีหน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีได้ดำเนินคดีหรือเปรียบเทียบคดี เฉพาะคดีสำคัญ เช่น คดีที่มีของกลางจำนวนมาก มูลค่าของกลางตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่มีการต่อสู้คดี หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนจำนวนมาก เป็นต้น ให้หน่วยงานดังกล่าวรายงานสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับคดีให้กรมสรรพสามิตทราบโดยเร็ว และให้ส่วนคดี สำนักกฎหมาย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งติดตามคดีอย่างใกล้ชิด โดยให้คำแนะนำปรึกษาหรือดำเนินการเกี่ยวกับคดี เพื่อให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพล สุประดิษฐ์

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารจัดการเก็บภาษี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพสามิต

ระเบียบกรมสรรพสามิต
ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง
พ.ศ. 2551

ตามที่ได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดและแบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2551 บังคับใช้แล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ของกลางในคดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ซึ่งประกอบด้วย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติไฟฟุทศักราช 2486 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการของกรมสรรพสามิต จึงสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ของกลางให้มีความชัดเจนและรัดกุมยิ่งขึ้น กรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง พ.ศ. 2551 ”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการพิสูจน์ของกลาง พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2543

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นผู้รักษาการตามระเบียบ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ 5 คดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลางทำระเบียบนี้ ส่วนกรณี นอกเหนือจากที่ระบุไว้ถือเป็นคดีที่ไม่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง

ข้อ 6 หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.1 ให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง หรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีผลวินิจฉัยของกลางของคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ในคดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตได้ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ให้รวมถึงคดีที่โอนมาดำเนินคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต หรือคดีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง ในเขตท้องที่ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ โดยให้เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.2 บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร หากเกิดในเขตท้องที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครใด ให้สรรพสามิตพื้นที่ เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 หรือนักวิชาการสรรพสามิต 7 ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมาย สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

หากของกลางในคดีใด ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งของกลางพร้อมรายละเอียดให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ต่อไป

ในระหว่างที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1 - 5 ยังไม่ได้มีการจัดตั้งสำนักงานแยกออกจากกรมสรรพสามิตและอาจจะยังไม่มีความพร้อมในด้านการพิสูจน์และการเก็บรักษาของกลาง ให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ไปพลางก่อน

6.3 บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นนอกเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร

6.3.1 กรณีคดีเกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ให้สรรพสามิตพื้นที่ เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมาย เจ้าพนักงานสรรพสามิต ฝ่ายกฎหมาย เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.3.2 กรณีคดีเกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้สรรพสามิตพื้นที่สาขา เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต งานจัดเก็บภาษี เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

หากของกลางในคดีใด ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางในเขตท้องที่ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งของกลางพร้อมรายละเอียดให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ต่อไป

6.4 สำหรับของกลางในคดีใดมีความจำเป็นจะต้องตรวจพิสูจน์ในทางเคมีหรือทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำผลไปประกอบการลงความเห็นในรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ให้กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ทำหน้าที่วินิจฉัยของกลาง สำหรับในคดีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้

คณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ประกอบด้วย

(1) รองอธิบดีซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนอธิบดี	ประธานกรรมการ
กรมสรรพสามิตในราชการสำนักกฎหมาย	
(2) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
(3) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี 1	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(4) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี 2	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(5) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(6) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิศวกรรมทั่วไป กลุ่มพัฒนาและ	กรรมการ
ตรวจสอบทางเทคนิค หรือผู้แทน	
(7) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิเคราะห์สินค้า กลุ่มวิเคราะห์สินค้า	กรรมการ
และของกลาง หรือผู้แทน	
(8) เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ส่วนพิสูจน์	กรรมการและเลขานุการ
และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ได้วินิจฉัยของกลางเรียบร้อยแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการจัดทำผลการวินิจฉัยแจ้งให้หน่วยงานที่ส่งของกลางหรือสิ่งของมาตรวจพิสูจน์ทราบผลการวินิจฉัย เพื่อให้หน่วยงานนั้นจะได้ดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางต่อไป

ข้อ 8 วิธีปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์

8.1 การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ให้ปฏิบัติดังนี้

8.1.1 กรณีตรวจพิสูจน์ของกลาง ณ ที่ทำการส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ทั้งคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือคดีที่โอนมาทำการพิสูจน์ ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

8.1.2 กรณีตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการ ทั้งคดีที่ของกลางตั้งอยู่นอกที่ทำการ หรือคดีที่มีความจำเป็นจะต้องเดินทางไปทำการตรวจพิสูจน์ในท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุม หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์ในหน่วยงานดังกล่าว แล้วแต่กรณี เป็นผู้นำชี้ของกลางที่จะตรวจพิสูจน์ หรือจัดสถานที่ให้ตรวจพิสูจน์ โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ และบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

8.1.3 รายงานการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 8.1.1 และข้อ 8.1.2 ให้จัดทำขึ้นจำนวน 4 ฉบับ ฉบับแรกส่งให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเพื่อใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองส่งให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาของกลางเพื่อใช้ในการตรวจรับของกลาง ฉบับที่สามส่งให้สำนักงานตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม ภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไปเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน ฉบับที่สี่เก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

8.2 การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้ปฏิบัติดังนี้

8.2.1 ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ทำการตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง และทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์ สำหรับการตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการ ให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการด้วย

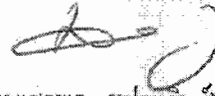
8.2.2 รายงานการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 8.2.1 ให้จัดทำขึ้นจำนวน 3 ฉบับ ฉบับแรกใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองใช้ในการนำส่งของกลางให้กับผู้มีหน้าที่เก็บรักษา ฉบับที่สามเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ 9 กรณีส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ร้องขอเป็นหนังสือให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์ของกลางตามระเบียบนี้ ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางที่เป็นสินค้า หรือวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ทั้งที่เป็นของกลางในคดี หรือยังไม่ได้มีการดำเนินคดี ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานดังกล่าวส่งของกลาง พร้อมด้วยบันทึกการจับกุมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องระบุว่า ต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางนั้นในเรื่องใดบ้าง เมื่อผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ของกลางทำการตรวจพิสูจน์เสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ แจ้งให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานนั้นทราบต่อไป

ข้อ 10 บันทึกการตรวจรับของกลาง บัญชีของกลางและรายงานตรวจพิสูจน์ของกลาง
(แบบ ส.ส.2/4) บันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ รายงานการตรวจพิสูจน์ ให้ใช้ตามแบบท้าย
ระเบียบนี้

ข้อ 11 การตรวจพิสูจน์ของกลางในคดีใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มี
ผลใช้บังคับและยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. 2551

(นายสุรพล ตูประคัยรัฐ)

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาลำดับการพิจารณาและบริหารจัดการคดีที่มี ประสิทธิภาพ
อธิบดีกรมสรรพสามิต

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลาง
(แบบทำระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง พ.ศ.2551)

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
1	5,30	พ.ร.บ. สุรา พ.ศ. 2493 ทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	1. ในกรณีที่ทำสุราโดยมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการต้มกลั่น หรือ ปลดนมแปลงสุราเป็นของกลางด้วย ให้ทำการพิสูจน์ว่าเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสุราหรือไม่ 2. ในกรณีสุราของกลางบรรจุอยู่ในขวดสุรา 2.1 ให้ทำการพิสูจน์ในเบื้องต้นเกี่ยวกับภาชนะบรรจุสุรา แลตมปีสุรา และฉลากปิดภาชนะบรรจุสุรา ว่าเป็นของที่แท้จริงหรือไม่ หากไม่ใช่ให้ถือว่าสุรานั้นเป็นของมีขอบด้วยกฎหมาย 2.2 ถ้ายังไม่อาจทราบได้ ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุราของกลางว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่สร้างขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ โดยวัดแรงแอลกอฮอล์เบื้องต้น 2.3 หากยังไม่อาจทราบได้อีก ให้ทำการวิเคราะห์ทางเคมีโดยเทียบกับน้ำสุราตัวอย่างที่ทำโดยผู้ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นชนิดเดียวกันและมีวันที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกับสุราของกลาง 3. ในกรณีสุราของกลางมิได้บรรจุในขวดสุรา ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุรามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่สร้างขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ และหากเป็นสุราแช่ให้ระบุไว้ด้วย
2	5,30	มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	ในกรณีที่ไม่มีน้ำสุราของกลาง แต่มีเครื่องกลั่น ถึง ปิบ อ่าง โอง หรือภาชนะอื่นใดที่สามารถใช้ทำสุราได้ ให้พิสูจน์ว่าเครื่องกลั่นหรือภาชนะเหล่านั้นได้ใช้ในการทำสุราได้หรือไม่
3	31	ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
4	32	ซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
5	33	ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่า - ต้องปิดแลตมปีสุราแต่มิได้ปิดแลตมปีสุรา - ปิดแลตมปีสุราไม่ครบถ้วน - มิได้ปิดแลตมปีสุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	1. ให้ทำการตรวจสอบว่าสุราของกลางนั้นได้ปิดแลตมปีสุราครบถ้วนถูกต้องตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 3. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
6	33 ทวิ	ชายหรือมิใช่เพื่อชายโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง - สุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราตาม มาตรา 7 วรรคสอง - สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา และสุรานั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา 10	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุรากลางมีลักษณะเป็นสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราหรือมีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ ดังนี้ - กรณีเป็นสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุรา ให้ตรวจสอบลักษณะบรรจุสุรามีลักษณะถูกต้องตามที่อธิบดีอนุมัติหรือไม่ และได้ปิดฉลากหรือเครื่องหมายแสดงการยกเว้นภาษีที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือไม่ - กรณีเป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา ให้ตรวจสอบแสดงบัญชีและฉลากปิดลักษณะบรรจุสุรามีเครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ หรือได้ให้ฉลากใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากสุราที่ขายอยู่ในราชอาณาจักร โดยได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วหรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 3. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุรากลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
7	33 ตริ	ชายหรือมิใช่เพื่อชาย หรือมิใช่ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษีตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 7 แต่มิได้เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วน	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุรากลางเป็นสุราประเภทใด ต้องเสียภาษีโดยวิธีใด และได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา
8	34	ซื้อหรือมิใช่ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิ ซึ่ง - สุราที่ต้องปิดแสดงบัญชีแต่ไม่ได้ปิดแสดงบัญชี - สุราที่ปิดแสดงบัญชีไม่ครบถ้วน - สุราที่ได้ปิดแสดงบัญชีตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 5
9	34 ทวิ	ซื้อหรือมิใช่ในครอบครองโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง - สุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราตาม มาตรา 7 วรรคสอง - สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา และสุรานั้นได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา 10	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 6

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
10	22,36	ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา หรือภาชนะบรรจุสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ เช่น มีวัตถุอื่นใดเจือปนหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนภาชนะบรรจุสุราอย่างไร 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
11	23,38	ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ทำการเปลี่ยนแปลงสุราหรือภาชนะบรรจุสุรา	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 10
12	14, 38 ทวิ	- ขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไปโดยไม่ได้รับใบอนุญาต - ขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไปโดยไม่นำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขน	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราประเภทใด ได้เสียภาษีสุราโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งคำนวณปริมาณน้ำสุรา 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
13	15, 38 ทวิ	- ขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสิบลิตรเข้าในหรือออกนอกเขตท้องที่ที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยไม่ได้รับใบอนุญาต - ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่นำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขน	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 12
14	13,39	ขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางนั้นได้เสียภาษีโดยถูกต้องแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งคำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
15	24,42	ทำหรือขายเชื้อสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าของกลางเป็นแป้งเชื้อสุรา หรือเชื้อใด ๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุดิบหรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้หรือไม่ และเชื้อสุรานั้นมีตราเครื่องหมายประกอบด้วยหรือไม่
16	25,42 ทวิ	มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 15

ความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 (สำหรับโรงงานสุรา)

มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตราปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
1	ทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	30	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราที่ทำนั้นด้วย จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		(ม.5) ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ***ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุราแช่ แต่ทำการต้มกลั่นสุราก็ถือว่ายังไม่ได้รับอนุญาตให้ทำสุรากลั่น ย่อมมีความผิดตามมาตรานี้นี้ด้วย
2	ทำสุราโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	32 ทวิ	ปรับไม่เกิน 5,000 บาท	3,000 บาท	(ม.5 ทวิ) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดว่าด้วยกรรมวิธีทำสุรา การใช้วัตถุดิบ ระยะเวลาและวิธีการเก็บสุรา ชนิดของสุราและแรงแอลกอฮอล์
3	ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีที่ออกตามมาตรา 7	34 ตรี วรรค 1	ปรับไม่เกิน 20,000 บาท	10,000 บาท	(ม.7 วรรค 1) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องเสียภาษีสำหรับสุราที่ทำได้อ่อนจนสุราออกจากโรงงาน ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การเสียภาษีให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุราในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่
4	ปิดและซีดแสตมป์สุราไม่เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง	37	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท	1,000 บาท	(กฎกระทรวง ฉบับที่ 54(2516) การปิดแสตมป์สุรา ให้ใช้กาวยาหลังดวงแสตมป์ให้เต็มดวงแล้วปิดดล่อมปากภาชนะบรรจุอย่างแนบแน่นสนิทจนไม่สามารถแกะลอกออกได้และอยู่ในสภาพที่ดวงแสตมป์จะต้องถูกทำลายทันทีเมื่อเปิดภาชนะนั้น ในกรณีนี้ที่ภาชนะบรรจุสุราเป็นขวดให้ปิดแสตมป์ดล่อมบนฝาหรือจุกขวดโดยให้ชายแสตมป์ทั้งสองข้างปิดทาบลงมาที่คอขวด

ชนิด	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตรา ปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
จ 1	ใช้ใบอนุญาตในสถานที่อื่นซึ่งไม่ใช่สถานที่ที่ได้รับอนุญาต ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย	37	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท	200 บาท	(ม.26 วรรค1) ใบอนุญาตซึ่งออกตามความตาม ม.5 ม.12 ม.17 และ ม.24 ให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต และจะต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผย เห็นได้ง่าย
	ขายสุราที่รู้จะต้องปิดแสดงมีสุราแต่มีได้ปิดแสดงมีสุรา ขายสุราที่รู้จะต้องปิดแสดงมีสุราแต่ปิดแสดงมีสุราไม่ครบถ้วน มีไว้เพื่อขายสุราที่รู้จะต้องปิดแสดงมีสุราแต่มีได้ปิดแสดงมีสุรา มีไว้เพื่อขายสุราที่รู้จะต้องปิดแสดงมีสุราแต่ปิดแสดงมีสุราไม่ ครบถ้วน	33	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับ 4 เท่าของภาษีสุราตาม อัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แต่ไม่น้อยกว่าอัตรา 100 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของอัตราให้ถือเป็นหนึ่งลิตร		(ม.33)ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายสุราซึ่งรู้จะต้องปิดแสดงมีสุรา แต่มีได้ปิดแสดงมีสุรา หรือปิดแสดงมีสุราไม่ครบถ้วน หรือ มีได้ปิดแสดงมีสุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง
	มีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดงมีสุราแต่มีได้- ปิดแสดงมีสุรา มีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดงมีสุราแต่ ปิดแสดงมีสุราไม่ครบถ้วน	34	ปรับไม่เกิน 2 เท่าของค่า ภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวง แต่ไม่น้อย กว่าอัตรา 50 บาท เศษ ของอัตราให้ถือเป็นหนึ่งลิตร		(ม.34) ผู้ใดซึ่งหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดงมี สุราแต่มีได้ปิดแสดงมีสุรา หรือปิดแสดงมีสุราไม่ครบถ้วน หรือมีได้ปิดแสดงมีสุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ในกฎกระทรวง
	ไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุรา ทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง	43	ปรับไม่เกิน 2,000 บาท		(ม.43) ผู้ใดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือ ไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุราหรือชื่อสุราตาม ม.27
จ 2	ยื่นบัญชีแสดงสุราอันเป็นเท็จ	43 วรรค 2	จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		

ชนิด า	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตรา ปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
	ทำการขนส่งที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุรา โดยไม่ได้รับอนุญาต	39	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 4 เท่าของภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง แต่ไม่น้อยกว่า 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ		(ม.13) ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนส่งสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดย ถูกต้องออกจากโรงงานสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี
	มีแสดงใบสุราซึ่งรู้ว่าเป็นแสดงใบปลอมไว้ในครอบครอง มีแสดงใบสุราที่ใช้แล้วไว้ในครอบครองเพื่อใช้อีก นำแสดงใบสุราที่ใช้แล้วมาใช้	44	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 5,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ		(ม.44) ผู้ใดมีแสดงใบสุราซึ่งรู้ว่าเป็นแสดงใบปลอม หรือมีแสดงใบสุราที่ใช้แล้วไว้ในครอบครองเพื่อใช้อีกหรือเพื่อ การค้า หรือนำแสดงใบสุราที่ใช้แล้วมาใช้

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำสุรา นอกจากจะต้องรับผิดชอบตามที่บัญญัติสุราแล้ว ยังต้องรับผิดชอบเงินภาษีสุราที่ทำไว้กับกรมสรรพสามิตอีกด้วย
อันเป็นผลให้ผู้รับใบอนุญาตให้ทำสุราจากผูกพันใช้ใบอนุญาตให้ทำสุรา หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้ ซึ่งทำให้โรงงานต้องปิดกิจการลง

ข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย

ความเบื้องต้น

การเก็บรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคนั้น กระทรวงมหาดไทยได้เคยวางระเบียบไว้ เรียกว่า "ข้อบังคับการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ พ.ศ. 2457" บัดนี้เห็นว่าข้อบังคับที่กล่าวนี้เป็นกาลล่วงสมัยและไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ จึงเป็นการสมควรที่จะต้องแก้ไขเสียใหม่ เพราะฉะนั้นจึงได้กำหนดข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. 2480"

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้เป็นหลักปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2480

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับว่าด้วยการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ ของ
กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2457 และคำสั่งซึ่งเกี่ยวข้องแก่การรักษาของกระทรวงมหาดไทยที่
ขัดแย้งกับ
ข้อบังคับนี้

ลักษณะ 1

ว่าด้วยของกลาง

ข้อ 4 ของกลางนั้น คือ วัตถุใด ๆ หรือทรัพย์สินซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าพนักงาน
โดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลางเพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อ
จัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ

ข้อ 5 ของกลางนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ของกลางในคดีอาญา และ
- 2) ของกลางอย่างอื่น

ของกลางในคดีอาญา คือ ของกลางที่เกี่ยวข้องต้องจัดการทางคดีอาญา เช่น ของที่บุคคลไว้หรือใช้
เป็นความผิด หรือของที่ใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิด เป็นต้น

ของกลางในอย่างอื่น คือ ของกลางที่ไม่เข้าอยู่ในลักษณะของกลางคดีอาญา เช่น ของที่เก็บตก
หล่น หลุด ลอยได้ เป็นต้น

ลักษณะ 2

ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค

ข้อ 6 การรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

- 1) ของกลางชั้นอำเภอ
- 2) ของกลางชั้นจังหวัด

ของกลางชั้นอำเภอ คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการอำเภอจัดการและรักษา

ของกลางชั้นจังหวัด คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการจังหวัดจัดการและรักษา

ส่วนที่ 1

ว่าด้วยการรักษาของกลาง

หมวด 1

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง

ข้อ 7* ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

- 1) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- 2) ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ
- 3) สรรพสามิตจังหวัด
- 4) นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด

ข้อ 8 ถ้าในที่ได้ไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อ 7 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในแผนการนั้น ๆ ที่รองลงไปเป็นผู้มีหน้าที่รักษา

อำเภอใดมีศาลจังหวัด หรือศาลแขวงตั้งอยู่ แต่มิใช่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ก็คือหัวหน้าแผนกการนั้น ๆ ที่ประจำอำเภอ ตามลักษณะที่กล่าวมาในวรรคก่อนและในข้อ 7 ข้างต้น

หมวด 2

สถานที่รักษาของกลาง

ข้อ 9 นอกจากจะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ให้จัดการรักษาของกลาง และในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก) ตามปกติให้รักษาไว้ในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ตามแผนการของผู้รักษาและให้บรรจุไว้ในหีบถ้ำญแจเท่าที่สามารถและสมควรจะบรรจุได้

ข) ถ้าเป็นสิ่งของหรือหลักทรัพย์มีราคา เช่น เงิน ทองรูปพรรณต่าง ๆ และโฉนดที่ดิน พันธกรรมหรือเอกสารสำคัญเหล่านี้ เป็นต้น ให้บรรจุไว้ในกำปั่นถ้ำญแจที่มั่นคงอย่างน้อย 2 ดอก โดยมี โขลำนกำปั่นถ้ำญแจอีกชั้นหนึ่ง หรือจะนำกำปั่นนั้นไปฝากเก็บไว้ในห้องคลังจังหวัดที่สำหรับเก็บเงินของ รัฐบาลก็ได้

ค) ถ้าเป็นปศุสัตว์ หรือสัตว์พาหนะให้ทำคอก หรือสถานที่ขึ้นไว้สำหรับเลี้ยงหรือจะมอบให้ ผู้ที่สมควรเลี้ยงไว้แทนก็ได้

ถ้าเห็นเป็นการจำเป็นจะต้องจ้างผู้รักษาแทน ก็ให้มีอำนาจจ้างผู้รักษาแทนได้ แต่ให้ รายงานรับอนุญาตจากข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน เว้นแต่มีความจำเป็นซึ่งรอไว้ไม่ได้

ง) ถ้าเป็นของใหญ่โตพิเศษ และลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่สามารถจะรักษา ของนั้น ๆ ไว้ได้แล้ว จะมอบให้ผู้ที่สมควรรักษาไว้แทนก็ได้ หากจำเป็นก็ให้จ้างผู้รักษาแทน และปฏิบัติ ตามนัยเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ (ค)

จ) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นสมควรและจำเป็นจะให้จัดการ รักษาในที่ใดเห็นว่ามั่นคงแข็งแรงก็ให้มีอำนาจสั่งได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์จำเป็น พร้อมด้วยเหตุผลสมควรไว้ ให้ปรากฏ

หมวด 3

หน้าที่ในการรักษาของกลาง

ข้อ 10 ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกิ่งอำเภอรักษา เว้น แต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา โดยจะรับจากอำเภอไป รักษาเอง หรือจะมอบอำนาจให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวข้องกับ
หน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากร หรือศุลกากร
จังหวัดเป็นผู้รักษาตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยก้นั้น

ข. ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา
ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา

ข้อ 11 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่น้องนั้นคุณทรัพย์ของตนเอง
และต้องรักษาของนั้น ๆ ไว้ในสถานที่ที่ปรากฏตามข้อบังคับนี้ด้วยความระมัดระวังโดยกวดขัน ทั้งให้เป็นอยู่
สภาพเดิมเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ และต้องคอยตรวจตราอยู่เสมอตลอดเวลาที่จะต้องส่งมอบต่อกันและกัน

ส่วนที่ 2

วิธีปฏิบัติการ

หมวด 1

วิธีปฏิบัติเกี่ยวข้องของกลางชั้นอำเภอ

ข้อ 12 เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับของกลางไว้ ให้จัดการลงบัญชีแล้วให้ปฏิบัติการ
ดังต่อไปนี้

ก) ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา เมื่อได้จัดการสอบสวนตามกฎหมายแล้วตามปกติให้จัดส่งของ
กลางนั้นไปยังเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัดผู้มีหน้าที่รักษา ให้ทำบัญชีของกลางเป็นใบปลิวแยกส่งมาพร้อมกับสำนวน
เป็นหน้าที่ของผู้รับส่งของกลางกับบัญชีใบปลิวมอบแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาก่อนเมื่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลง
นามในบัญชีของกลางใบปลิวแล้วจึงให้ผู้นำส่งทำบัญชีของกลางใบปลิวพร้อมด้วยสำนวนส่งพนักงานอัยการ
จัดการต่อไป เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะต้องนำบัญชีของกลางใบปลิวรวมทั้งสำนวนไว้ ถ้าเป็นกรณีที่จะ
ไม่ส่งของกลางก็ให้คณะกรรมการอำเภอทำแต่บัญชีใบปลิวรวมสำนวนแล้วบันทึกข้อความไว้ให้ชัดเจน

ข) ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่นตามปกติให้รักษาไว้ที่อำเภอ และจัดการต่อไปตามกฎหมายแต่
ของกลางทั้งสองประเภทนี้ คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจพิจารณาว่าควรส่งไปหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่
เหตุการณ์และความจำเป็น เป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ย่อมไม่ขัดอำนาจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือ
ข้าหลวงประจำจังหวัดที่จะสั่ง ให้ส่งไปหรือรักษาไว้ที่อำเภอ

หมวด 2

วิธีปฏิบัติเกี่ยวแก่ของกลางชั้นจังหวัด

ข้อ 13 เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัดตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 10 มีหน้าที่ตรวจสอบของกลางที่ส่งมาจากคณะกรรมการอำเภอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จัดการลงบัญชีในแผนกของตนไว้แล้วบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีของกลางในบัญชีใบปลิวพร้อมด้วยนามผู้รับ และมอบบัญชีใบปลิวนั้นแก่ผู้นำส่งไป

หมวด 3

การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง

ข้อ 14 ของกลางทั้งหลายเมื่อได้ยึดไว้ และได้จัดการตามกฎหมายเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากปรากฏว่าต้องรับไว้หรือคืนแก่ผู้ใด ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางให้ชัดเจน เมื่อได้ส่งมอบของนั้นพ้นจากการรักษาของตนไป ก็ให้จัดการจำหน่ายบัญชีเสียตามเหตุการณ์ที่ได้มอบไปนั้น

ข้อ 15 นอกจากเหตุการณ์ที่ต้องจำหน่ายบัญชีดังกล่าวมาแล้วภายใน 6 เดือน นับแต่วันใช้บังคับนี้เป็นต้นไป และทุก ๆ ระยะเวลาใน 6 เดือนต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางสำรวจของกลาง เพื่อจัดการขายทอดตลาด หรือริบ หรือคืน แก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ

ข้อ 16 ถ้าเจ้าหน้าที่ที่จัดการเกี่ยวกับของกลาง ได้จัดการไปเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว ให้ปฏิบัติการดังนี้ คือ

ก) ของกลางในคดีอาญา เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะจัดแจ้งผลเกี่ยวแก่ของกลางนั้น ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษาทราบทุก ๆ เรื่อง

ข) ของกลางอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดจะต้องแจ้งตามนัยที่กล่าวในข้อ ก.

ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางเหล่านั้นจะได้จัดการบันทึกไว้ในบัญชี และจัดการสำรวจต่อไปตามความในข้อ 14 และ 15

ข้อ 17 เมื่อได้สำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีของที่ต้องรับ หรือตกเป็นของรัฐบาล เพื่อจำหน่ายบัญชีของกลางหรือขายทอดตลาดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของที่ต้องคืนแก่ผู้ใดก็ให้แจ้งหรือประกาศแก่เจ้าของมารับคืนไป

ข้อ 18 ของกลางในคดีอาญา ที่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนอยู่แล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งหรือประกาศให้ทราบ แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปเกินกว่า 1 ปี นับแต่วันที่แจ้งหรือประกาศให้ทราบ ก็ให้รับของนั้น ๆ เป็นของรัฐบาล และหมายเหตุไว้ในบัญชีแล้วจัดการต่อไปดังเช่นของที่ต้องรับ

ข้อ 19 ของกลางในคดีอาญา ที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนให้ประกาศหาเจ้าของ และภายใน 5 ปี นับแต่วันประกาศไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิมารับของนั้นก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และให้จัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ 18

อนึ่ง ถ้าปรากฏตัวผู้มีสิทธิได้รับขึ้นในระหว่างเวลาประกาศ และเจ้าหน้าที่ผู้รักษาได้แจ้งให้ทราบแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของคืนไป เช่นนี้การที่จะรับเป็นของรัฐบาลให้ถือกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้ทราบ ถ้ากำหนด 5 ปี ที่ประกาศไว้ถึงกำหนดเวลาที่รวดเร็วกว่านั้น

ข้อ 20 ของกลางอย่างอื่น ที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้วแต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นมีสิทธิจะได้รับของเจ้าหน้าที่ผู้รักษาก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และจัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 18 และทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาแจ้งหรือประกาศให้ผู้นั้นมารับของคืนเสียตามที่กล่าวในข้อ 19 นั้นด้วย

ข้อ 21 การแจ้งหรือประกาศของเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวในข้อ 18 ข้อ 19 ตอน 1 ข้อ 20 นั้น เจ้าหน้าที่ผู้รักษาไม่จำเป็นจะต้องฟังว่า ผู้มีสิทธิควรจะได้รับ ไม่ได้ทราบข้อความที่แจ้ง หรือประกาศเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับของคืน แต่ถ้าภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในข้อ 18 , 19 และข้อ 20 นั้น ผู้มีสิทธิควรได้รับได้แสดงความประสงค์ที่จะรับของคืน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องมารับของนั้นไปไม่ได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาพิจารณา ถ้าเป็นความจำเป็นจะผ่อนผันให้เวลาแก่ผู้นั้นต่อไปอีกตามสมควรก็ได้

ข้อ 22 ถ้าผู้มีสิทธิควรได้รับของกลางนั้น แสดงความจำเป็นว่าไม่ต้องมารับของคืน และขอมอบให้แก่รัฐบาลดังนี้ ก็ให้ผู้มีหน้าที่จัดการบันทึกให้ผู้นั้นลงนามไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการสะดวกก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางด้วย แล้วจัดการจำหน่ายต่อไป

ส่วนที่ 3

การขายของกลาง

หมวด 1

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ 23 ของสิ่งใดที่ควรขายได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งอนุญาตเมื่อได้ขายไปเสร็จแล้วให้จำหน่ายบัญชีของกลางเสีย เว้นแต่ของที่ยังขายไม่ได้ก็ยังไม่ต้องจำหน่ายบัญชี แต่ให้หมายเหตุไว้ให้รู้ว่าได้สำรวจเพื่อขายแล้ว และเก็บบัญชีของที่ยังขายไม่ได้รักษาไว้ด้วย เพื่อนำออกขายในคราวต่อไป

ข้อ 24 เมื่อผู้รักษาของกลางได้รับคำสั่งข้าหลวงประจำจังหวัด ให้จัดการขายทอดตลาดได้แล้วให้ผู้มีหน้าที่ขายตามข้อบังคับนี้โฆษณาให้มีการรับทราบอย่างน้อย 15 วัน ในคำโฆษณาต้องให้ปรากฏรายการจำนวนสิ่งของ พร้อมด้วยวัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย ตลอดจนวิธีการรับเงินราคาของเมื่อได้รับซื้อแล้วปิดไว้ในที่เปิดเผยและชุมนุม อย่างน้อย 2 ฉบับ ถ้าของนั้นมีราคามาก และเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งไปยังสำนักงานโฆษณาด้วย

ข้อ 25 ของกลางชั้นอำเภอให้นายอำเภอและสมุหบัญชีเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 26 ของกลางชั้นจังหวัด ให้ปลัดจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจนครจังหวัดเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 27 ให้กรรมการจัดการขายทอดตลาด โดยให้ผู้ซื้อซื้อเป็นผู้ให้ราคาสูงผู้นั้นเป็นผู้ได้รับซื้อ ถ้ามีเหตุที่ทำให้ราคาสูงไม่สามารถจะซื้อได้ กรรมการจะจัดการขายใหม่หรือขายให้แก่ผู้ทำให้ราคาสูงที่รองลงมาอีกแล้วแต่จะเห็นสมควร

อนึ่ง กรรมการยอมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะไม่ยอมขายให้ผู้ให้ราคาสูงก็ได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าหลักฐานและฐานของผู้ให้ราคาสูง ไม่สมควรหรือราคาที่กำหนดมานั้นไม่สมกับของที่จะขาย

ข้อ 28 ห้ามมิให้กรรมการ หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การจัดการขายราคาเขาผู้ราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าผู้ราคา เว้นแต่จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางราชการและได้แถลงไว้ในคำโฆษณาบอกขายแล้ว

ข้อ 29 ตามธรรมดาให้ผู้ชำระเงินสดและรับของไปในวันขาย เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตหรือมีราคามากจะขอรับชำระราคาในวันหลังก็ได้เรียกเงินมัดจำไว้ร้อยละยี่สิบห้าแห่งราคาของที่ตกลงซื้อขาย แล้วให้ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขให้ชำระราคา และรับของไปตามที่ได้ตกลงกันแต่ต้องไม่ช้ากว่า 25 วัน นับแต่วันที่ทำสัญญาเป็นต้นไป

ถ้าผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามหรือผิดสัญญาให้จัดการตามนัยที่กล่าวมา ในข้อ 27 วรรค 2 และให้รับเงินมัดจำเป็นของรัฐบาล

ข้อ 30 เมื่อขายได้เงินเท่าใด ต้องให้ข้าหลวงประจำจังหวัดทราบแล้วนำเงินราคาที่ขายไป ตลอดจนเงินมัดจำที่รับส่ง เป็นรายได้ของรัฐบาลตามระเบียบ เว้นแต่จะเป็นการขายของกลางที่ยังไม่ได้เด็ดขาดตามที่ได้อ้างไว้ในข้อ 34 ซึ่งต้องรักษาเงินไว้แทนของ

หมวด 2

ของที่ควรขายและไม่ควรขาย

ข้อ 31 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาลและเป็นของที่บุคคลมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ของเหล่านั้นเป็นของที่ควรขาย ทั้งนี้ หมายความว่าสิ่งซึ่งบุคคลอาจมิได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เช่น อาวุธปืน ซึ่งอาจขายแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานให้มีได้ เป็นต้น เว้นแต่จะมีระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 32 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาล และเป็นของที่ชำรุดเสียหายไม่มีราคาหรือเป็นของที่ปราศจากราคาโดยสภาพของมันเอง หรือเป็นของบุคคลไม่อาจมิได้โดยเป็นผิดต่อกฎหมาย เป็นของที่ไม่ควรขาย ให้สำรวจเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดส่งทำลายเสีย หรือให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่แผนการแห่งของนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 33 ของกลางอย่างใดที่เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นของแปลกประหลาดซึ่งควรเก็บไว้เป็นเครื่องประดับสถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์สถานเหล่านี้เป็นของที่ไม่ควรขายหรือทำลาย

อนึ่ง ถึงแม้ของกลางที่ควรขายตามที่กล่าวมาในข้อ 31 นั้น หากข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นควร จะไว้ใช้ในราชการจะไม่ขายก็ได้

หมวด 3

ของเสียง่ายและเสื่อมราคา

ข้อ 34 ของกลางที่เป็นของสดและเสียง่ายหรือของที่จะเก็บไว้นาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสูญเสียสภาพหรือถ้ารักษาไว้ช้าไปจะเป็นการเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าแห่งของนั้นแล้ว ให้พึงพิจารณา ดังนี้ คือ

ก. ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา ที่พึงเห็นได้ว่าไม่เป็นประโยชน์ในการที่จะพิสูจน์ทางคดี หรือหากปล่อยไว้ให้สูญเสียสภาพแล้วจะไม่เกิดผลในการพิสูจน์ในทางคดีได้ ก็ให้จัดการคืนเจ้าของ หรือขายทอดตลาดเสียแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

ข. ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่น ให้จัดการขายทอดตลาดได้ เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

การคืนหรือขายในลักษณะเช่นนี้ ถ้าเป็นของกลางที่ยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาด ประการใด ให้ผู้มีหน้าที่รักษาจัดการบันทึกการอันเป็นเครื่องพอจะให้พิสูจน์ในทางคดีได้ หรือให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับของนั้น ๆ อาจทราบได้ว่าเป็นของของตน และพิสูจน์สิทธิได้แล้ว รักษาตัวเงินราคาขายไว้แทนของกลางนี้ ถ้าเป็นจำนวนมากหรือมีเหตุสมควรให้นำฝากคลังรักษาไว้ ถ้าเป็นของกลางที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดก็ต้องไม่บันทึกข้อความดังกล่าวข้างต้น และให้คืนตัวเงินแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ หรือรวบรวมส่งคลังเป็นของรัฐบาลแล้วแต่กรณี

การคืนหรือขายตามที่กล่าวข้างต้น ถ้าขอที่ไม่จำเป็นจะต้องจัดการขายอย่างรีบด่วน เพื่อประโยชน์แก่ของนั้นแล้ว ให้รายงานขออนุญาตข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน

ข้อ 35 การขายทอดตลาดของเสียง่ายและเสื่อมราคาตามความในข้อ 34 ก็ดี หรือการขายทอดตลาดของที่บุคคลอาจมีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี ถ้าไม่อาจจะปฏิบัติการให้ครบตามความในข้อ 24, 25, 26 ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาอำนาจพิจารณาจัดการได้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 4

หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญาชั้นจังหวัดระหว่างปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด

ข้อ 36 การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำของกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญาให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจร้ออำเภอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 37 ยกเลิก

ข้อ 38 ยกเลิก

ลักษณะ 3

ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ข้อ 39 ภายใต้บังคับของข้อ 40, 41 การรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกรมเจ้าหน้าที่นั้น ๆ

ข้อ 40 ของกลางในคดีอาญาทั้งปวง ซึ่งไม่สามารถติดสำนวนได้นั้น ถ้าเห็นว่าจะส่งไปพร้อมกับเวลาส่งสำนวน พนักงานอัยการก็ยังไม่พิจารณาสำนวนไม่เสร็จ หรือว่าการวินิจฉัยสำนวนยังจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงของกลางก็ให้พนักงานสอบสวนรักษาไว้ก่อน

ข้อ 41 ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการก็ดี หรือของกลางที่พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวน จะต้องให้พนักงานสอบสวนส่งไปพิจารณา หรือว่าเป็นของกลางที่จำเป็นจะต้องส่งศาล พนักงานอัยการจะเรียกให้พนักงานสอบสวนนำส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือขอให้ศาลออกหมายเรียกก็ได้

ของกลางที่ส่งไปยังพนักงานอัยการนั้น ตามปกติให้พนักงานอัยการส่งให้นำส่งต่อศาลพร้อมกับฟ้อง เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โต ไม่สะดวกแก่การนำส่ง หรือพนักงานอัยการเห็นไม่สมควรจะนำส่ง หรือยังพิจารณาจัดการไม่เห็นจะส่งคืนให้พนักงานสอบสวนไปเก็บรักษาไว้ก่อนก็ได้

อนึ่ง ของกลางที่จะพิจารณา ซึ่งพนักงานอัยการวินิจฉัยสำนวน หรือในการพิจารณาของศาลก็ดี ถ้าเป็นของใหญ่โต ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถจะนำส่งได้ หรือการนำส่งจะเป็นความลำบาก ยิ่งกว่าที่พนักงานอัยการ หรือศาลจะไปตรวจดูเองเช่นนี้แล้ว ก็ให้พนักงานอัยการไปตรวจพิจารณายังสถานที่ที่ของกลางนั้นตั้งอยู่ หรือแถลงให้ศาลไปเดินเผชิญสืบแล้วแต่กรณี

ลักษณะ 4

ว่าด้วยความผิดและโทษ

ข้อ 42 ผู้รักษาของกลางคนใดจงใจ หรือเลินเล่อ ละเลย หรือดัดแปลงแก้ไขของกลาง ให้เปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิม จงใจหรือเลินเล่อสำรวจของกลางให้ผิดไปจากความจริง หรือเอาของกลางที่ยังไม่ควรขายไปขาย เป็นเหตุให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือเอาของกลางไปใช้โดยมิใช่เพื่อการรักษาของนั้น หรือยกยอกไว้เป็นของตนเสีย นอกจากจะต้องได้รับโทษอันจะพึงมีตามกฎหมายหรือโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในเวลานั้นแล้ว จะต้องชดใช้ราคาของหรือค่าเสียหายแทนอีกส่วนหนึ่ง

ข้อ 43 ในเวลาโอนหน้าที่การรักษาของกลางจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นหน้าที่ผู้รับจะต้องตรวจของนั้นให้ถูกต้องตรงกับรายการในบัญชี เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่และเข้ารักษาโดยมิได้มีการคัดค้านว่าไม่ถูกต้องประการใดแล้ว ต้องถือว่าผู้รับได้รับไว้ถูกต้องตามจำนวนที่ปรากฏในบัญชีแล้ว และท่านใดผู้มอบยอมพ้นจากหน้าที่และความรับผิดชอบในจำนวนสิ่งของ ถ้าปรากฏว่าขาดตกบกพร่องในจำนวนสิ่งของขึ้นภายหลัง ผู้รับจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและใช้ราคาของนั้น หรือต้องได้รับโทษทั้งสองสถาน

ลักษณะ 5
ว่าด้วยการตั้งผู้แทน

ข้อ 44 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางจะมอบหมายหน้าที่รักษาของกลางให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชารักษาแทนก็ได้ ในเมื่อของกลางบางสิ่งบางอย่างนั้นเป็นที่ไม่สำคัญ หรือเป็นของที่สมควรจะมอบหมายให้ หรือด้วยความจำเป็นในหน้าที่ชั่วคราว แต่การมอบหมายนี้จะต้องรับผิดชอบในเมื่อเกิดการเสียหายขึ้น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือไม่สามารถจะคุ้มครองได้

ส่วนผู้รับมอบหมายให้รักษาของกลางแทนนั้น ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2480

(ลงนาม) ธำรงนาวาสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ: คำว่า "คณะกรรมการอำเภอ" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงนายอำเภอ ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกึ่งอำเภอในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา คำว่า "คณะกรรมการจังหวัด" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และผู้กำกับการตำรวจจังหวัดในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง
กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับที่ ๘/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๒ กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญา และโดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางของกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เสียใหม่บางประการ เพื่อให้เกิดความสะดวกในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึง ออกข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความข้อ ๗ หมวด ๑ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

๑. ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
๒. ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

๓. สรรพสามิตจังหวัด

๔. นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ หมวด ๓ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ ก.ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิตให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษาโดยรับจากอำเภอไปรักษาเองหรือจะมอบหมายให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัดให้เป็นหน้าที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัดเป็นผู้รักษากฎหมาย และระเบียบการว่าด้วยนั้น

ข.ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๖ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๖ การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำส่วนขอกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๗, ๓๘ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐

ข้อ ๗ คำว่า “คณะกรรมการอำเภอ” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายความถึง นายอำเภอในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาและผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

คำว่า “คณะกรรมการจังหวัด” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาและผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔
พลเอก ป.จารุเสถียร
(ประภาส จารุเสถียร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อบังคับการเก็บของกลางกระทรวงมหาดไทย

ความเบื้องต้น

การเก็บรักษาของกลางในส่วนภูมิภาคนั้น กระทรวงมหาดไทยได้เคยวางระเบียบไว้ เรียกว่า "ข้อบังคับการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ พ.ศ. 2457" บัดนี้เห็นว่าข้อบังคับที่กล่าวนี้เป็นกาลล่วงสมัยและไม่สะดวกแก่เจ้าหน้าที่ จึงเป็นการสมควรที่จะต้องแก้ไขเสียใหม่ เพราะฉะนั้นจึงได้กำหนดข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง พ.ศ. 2480"

ข้อ 2 ให้ใช้ข้อบังคับนี้เป็นหลักปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2480

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับว่าด้วยการรักษาของกลางในมณฑลต่าง ๆ ของ
กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2457 และคำสั่งซึ่งเกี่ยวข้องแก่การรักษาของกระทรวงมหาดไทยที่
ขัดแย้งกับ
ข้อบังคับนี้

ลักษณะ 1

ว่าด้วยของกลาง

ข้อ 4 ของกลางนั้น คือ วัตถุใด ๆ หรือทรัพย์สินซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของเจ้าพนักงาน
โดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลางเพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อ
จัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ

ข้อ 5 ของกลางนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ของกลางในคดีอาญา และ
- 2) ของกลางอย่างอื่น

ของกลางในคดีอาญา คือ ของกลางที่เกี่ยวข้องต้องจัดการทางคดีอาญา เช่น ของที่บุคคลไว้หรือใช้
เป็นความผิด หรือของที่ใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิด เป็นต้น

ของกลางในอย่างอื่น คือ ของกลางที่ไม่เข้าอยู่ในลักษณะของกลางคดีอาญา เช่น ของที่เก็บตก
หล่น หลุด ลอยได้ เป็นต้น

ลักษณะ 2

ว่าด้วยการรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค

ข้อ 6 การรักษาของกลางในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ

- 1) ของกลางชั้นอำเภอ
- 2) ของกลางชั้นจังหวัด

ของกลางชั้นอำเภอ คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการอำเภอจัดการและรักษา

ของกลางชั้นจังหวัด คือ ของกลางที่อยู่ในระหว่างคณะกรรมการจังหวัดจัดการและรักษา

ส่วนที่ 1

ว่าด้วยการรักษาของกลาง

หมวด 1

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาของกลาง

ข้อ 7* ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

- 1) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- 2) ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ
- 3) สรรพสามิตจังหวัด
- 4) นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด

ข้อ 8 ถ้าในที่ได้ไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อ 7 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ในแผนการนั้น ๆ ที่รองลงไปเป็นผู้มีหน้าที่รักษา

อำเภอใดมีศาลจังหวัด หรือศาลแขวงตั้งอยู่ แต่มิใช่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัด ก็คือหัวหน้าแผนกการนั้น ๆ ที่ประจำอำเภอ ตามลักษณะที่กล่าวมาในวรรคก่อนและในข้อ 7 ข้างต้น

หมวด 2

สถานที่รักษาของกลาง

ข้อ 9 นอกจากจะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ให้จัดการรักษาของกลาง และในสถานที่ต่อไปนี้ คือ

ก) ตามปกติให้รักษาไว้ในสถานที่ทำงานของรัฐบาล ตามแผนการของผู้รักษาและให้บรรจุไว้ในหีบถ้ำญแจเท่าที่สามารถและสมควรจะบรรจุได้

ข) ถ้าเป็นสิ่งของหรือหลักทรัพย์มีราคา เช่น เงิน ทองรูปพรรณต่าง ๆ และโฉนดที่ดิน พันธกรรมหรือเอกสารสำคัญเหล่านี้ เป็นต้น ให้บรรจุไว้ในกำปั่นถ้ำญแจที่มั่นคงอย่างน้อย 2 ดอก โดยมี โขลำนกำปั่นถ้ำญแจอีกชั้นหนึ่ง หรือจะนำกำปั่นนั้น ไปฝากเก็บไว้ในห้องคลังจังหวัดที่สำหรับเก็บเงินของ รัฐบาลก็ได้

ค) ถ้าเป็นปศุสัตว์ หรือสัตว์พาหนะให้ทำคอก หรือสถานที่ขึ้นไว้สำหรับเลี้ยงหรือจะมอบให้ ผู้ที่สมควรเลี้ยงไว้แทนก็ได้

ถ้าเห็นเป็นการจำเป็นจะต้องจ้างผู้รักษาแทน ก็ให้มีอำนาจจ้างผู้รักษาแทนได้ แต่ให้ รายงานรับอนุญาตจากข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน เว้นแต่มีความจำเป็นซึ่งรอไว้ไม่ได้

ง) ถ้าเป็นของใหญ่โตพิเศษ และลำพังพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมไม่สามารถจะรักษา ของนั้น ๆ ไว้ได้แล้ว จะมอบให้ผู้ที่สมควรรักษาไว้แทนก็ได้ หากจำเป็นก็ให้จ้างผู้รักษาแทน และปฏิบัติ ตามนัยเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ (ค)

จ) นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นสมควรและจำเป็นจะให้จัดการ รักษาในที่ใดเห็นว่ามั่นคงแข็งแรงก็ให้มีอำนาจสั่งได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์จำเป็น พร้อมด้วยเหตุผลสมควรไว้ ให้ปรากฏ

หมวด 3

หน้าที่ในการรักษาของกลาง

ข้อ 10 ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกิ่งอำเภอรักษา เว้น แต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา โดยจะรับจากอำเภอไป รักษาเอง หรือจะมอบอำนาจให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวข้องกับ
หน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากร หรือศุลกากร
จังหวัดเป็นผู้รักษาตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยก้นั้น

ข. ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา
ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา

ข้อ 11 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่ของนั้นคุณทรัพย์ของตนเอง
และต้องรักษาของนั้น ๆ ไว้ในสถานที่ที่ปรากฏตามข้อบังคับนี้ด้วยความระมัดระวังโดยกวดขัน ทั้งให้เป็นอยู่
สภาพเดิมเท่าที่สามารถจะรักษาไว้ได้ และต้องคอยตรวจตราอยู่เสมอตลอดเวลาที่จะต้องส่งมอบต่อกันและกัน

ส่วนที่ 2

วิธีปฏิบัติการ

หมวด 1

วิธีปฏิบัติเกี่ยวข้องแก่ของกลางชั้นอำเภอ

ข้อ 12 เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับของกลางไว้ ให้จัดการลงบัญชีแล้วให้ปฏิบัติการ
ดังต่อไปนี้

ก) ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา เมื่อได้จัดการสอบสวนตามกฎหมายแล้วตามปกติให้จัดส่งของ
กลางนั้นไปยังเจ้าหน้าที่ชั้นจังหวัดผู้มีหน้าที่รักษา ให้ทำบัญชีของกลางเป็นใบปลิวแยกส่งมาพร้อมกับสำนวน
เป็นหน้าที่ของผู้รับส่งของกลางกับบัญชีใบปลิวมอบแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาก่อนเมื่อเจ้าหน้าที่นั้น ๆ ได้ลง
นามในบัญชีของกลางใบปลิวแล้วจึงให้ผู้นำส่งทำบัญชีของกลางใบปลิวพร้อมด้วยสำนวนส่งพนักงานอัยการ
จัดการต่อไป เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะได้นำบัญชีของกลางใบปลิวรวมทั้งสำนวนไว้ ถ้าเป็นกรณีที่จะ
ไม่ส่งของกลางก็ให้คณะกรรมการอำเภอทำแต่บัญชีใบปลิวรวมสำนวนแล้วบันทึกข้อความไว้ให้ชัดเจน

ข) ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่นตามปกติให้รักษาไว้ที่อำเภอ และจัดการต่อไปตามกฎหมายแต่
ของกลางทั้งสองประเภทนี้ คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจพิจารณาว่าจะส่งไปหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่
เหตุการณ์และความจำเป็น เป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้ย่อมไม่ขัดอำนาจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หรือ
ข้าหลวงประจำจังหวัดที่จะสั่ง ให้ส่งไปหรือรักษาไว้ที่อำเภอ

หมวด 2

วิธีปฏิบัติเกี่ยวแก่ของกลางชั้นจังหวัด

ข้อ 13 เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาของกลางชั้นจังหวัดตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 10 มีหน้าที่ตรวจสอบของกลางที่ส่งมาจากคณะกรรมการอำเภอ เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จัดการลงบัญชีในแผนกของตนไว้แล้วบันทึกเลขหมายลำดับในบัญชีของกลางในบัญชีใบปลิวพร้อมด้วยนามผู้รับ และมอบบัญชีใบปลิวนั้นแก่ผู้นำส่งไป

หมวด 3

การจำหน่ายบัญชีและสำรวจของกลาง

ข้อ 14 ของกลางทั้งหลายเมื่อได้ยึดไว้ และได้จัดการตามกฎหมายเสร็จเด็ดขาดแล้ว หากปรากฏว่าต้องรับไว้หรือคืนแก่ผู้ใด ก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางให้ชัดเจน เมื่อได้ส่งมอบของนั้นพ้นจากการรักษาของตนไป ก็ให้จัดการจำหน่ายบัญชีเสียตามเหตุการณ์ที่ได้มอบไปนั้น

ข้อ 15 นอกจากเหตุการณ์ที่ต้องจำหน่ายบัญชีดังกล่าวมาแล้วภายใน 6 เดือน นับแต่วันใช้บังคับนี้เป็นต้นไป และทุก ๆ ระยะเวลาใน 6 เดือนต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางสำรวจของกลาง เพื่อจัดการขายทอดตลาด หรือริบ หรือคืน แก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ

ข้อ 16 ถ้าเจ้าหน้าที่ที่จัดการเกี่ยวกับของกลาง ได้จัดการไปเสร็จเด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว ให้ปฏิบัติการดังนี้ คือ

ก) ของกลางในคดีอาญา เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะจัดแจ้งผลเกี่ยวแก่ของกลางนั้น ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รักษาทราบทุก ๆ เรื่อง

ข) ของกลางอย่างอื่น เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดจะต้องแจ้งตามนัยที่กล่าวในข้อ ก.

ทั้งนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รักษาของกลางเหล่านั้นจะได้จัดการบันทึกไว้ในบัญชี และจัดการสำรวจต่อไปตามความในข้อ 14 และ 15

ข้อ 17 เมื่อได้สำรวจแล้วให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีของที่ต้องรับ หรือตกเป็นของรัฐบาล เพื่อจำหน่ายบัญชีของกลางหรือขายทอดตลาดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของที่ต้องคืนแก่ผู้ใดก็ให้แจ้งหรือประกาศแก่เจ้าของมารับคืนไป

ข้อ 18 ของกลางในคดีอาญา ที่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนอยู่แล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งหรือประกาศให้ทราบ แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปเกินกว่า 1 ปี นับแต่วันที่แจ้งหรือประกาศให้ทราบ ก็ให้รับของนั้น ๆ เป็นของรัฐบาล และหมายเหตุไว้ในบัญชีแล้วจัดการต่อไปดังเช่นของที่ต้องรับ

ข้อ 19 ของกลางในคดีอาญา ที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืนให้ประกาศหาเจ้าของ และภายใน 5 ปี นับแต่วันประกาศไม่ได้ตัวผู้มีสิทธิมารับของนั้นก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และให้จัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาในข้อ 18

อนึ่ง ถ้าปรากฏตัวผู้มีสิทธิได้รับขึ้นในระหว่างเวลาประกาศ และเจ้าหน้าที่ผู้รักษาได้แจ้งให้ทราบแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของคืนไป เช่นนี้การที่จะรับเป็นของรัฐบาลให้ถือกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีสิทธิได้ทราบ ถ้ากำหนด 5 ปี ที่ประกาศไว้ถึงกำหนดเวลาที่รวดเร็วกว่านั้น

ข้อ 20 ของกลางอย่างอื่น ที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้วแต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไปภายในกำหนดเวลา 10 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นมีสิทธิจะได้รับของเจ้าหน้าที่ผู้รักษาก็ให้รับเป็นของรัฐบาล และจัดการทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 18 และทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาแจ้งหรือประกาศให้ผู้นั้นมารับของคืนเสียตามที่กล่าวในข้อ 19 นั้นด้วย

ข้อ 21 การแจ้งหรือประกาศของเจ้าหน้าที่ตามที่กล่าวในข้อ 18 ข้อ 19 ตอน 1 ข้อ 20 นั้น เจ้าหน้าที่ผู้รักษาไม่จำเป็นจะต้องฟังว่า ผู้มีสิทธิควรจะได้รับ ไม่ได้ทราบข้อความที่แจ้ง หรือประกาศเป็นเหตุให้ผู้นั้นได้รับของคืน แต่ถ้าภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในข้อ 18 , 19 และข้อ 20 นั้น ผู้มีสิทธิควรได้รับได้แสดงความประสงค์ที่จะรับของคืน แต่ถ้ามีเหตุขัดข้องมารับของนั้นไปไม่ได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาพิจารณา ถ้าเป็นความจำเป็นจะผ่อนผันให้เวลาแก่ผู้นั้นต่อไปอีกตามสมควรก็ได้

ข้อ 22 ถ้าผู้มีสิทธิควรได้รับของกลางนั้น แสดงความจำเป็นว่าไม่ต้องมารับของคืน และขอมอบให้แก่รัฐบาลดังนี้ ก็ให้ผู้มีหน้าที่จัดการบันทึกให้ผู้นั้นลงนามไว้เป็นหลักฐาน ถ้าเป็นการสะดวกก็ให้บันทึกไว้ในบัญชีของกลางด้วย แล้วจัดการจำหน่ายต่อไป

ส่วนที่ 3

การขายของกลาง

หมวด 1

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ 23 ของสิ่งใดที่ควรขายได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษานำบัญชีเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งอนุญาตเมื่อได้ขายไปเสร็จแล้วให้จำหน่ายบัญชีของกลางเสีย เว้นแต่ของที่ยังขายไม่ได้ก็ยังไม่ต้องจำหน่ายบัญชี แต่ให้หมายเหตุไว้ให้รู้ว่าได้สำรวจเพื่อขายแล้ว และเก็บบัญชีของที่ยังขายไม่ได้รักษาไว้ด้วย เพื่อนำออกขายในคราวต่อไป

ข้อ 24 เมื่อผู้รักษาของกลางได้รับคำสั่งข้าหลวงประจำจังหวัด ให้จัดการขายทอดตลาดได้แล้วให้ผู้มีหน้าที่ขายตามข้อบังคับนี้โฆษณาให้มีการรับทราบอย่างน้อย 15 วัน ในคำโฆษณาต้องให้ปรากฏรายการจำนวนสิ่งของ พร้อมด้วยวัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย ตลอดจนวิธีการรับเงินราคาของเมื่อได้รับซื้อแล้วปิดไว้ในที่เปิดเผยและชุมนุม อย่างน้อย 2 ฉบับ ถ้าของนั้นมีราคามาก และเห็นเป็นการสมควรก็ให้แจ้งไปยังสำนักงานโฆษณาด้วย

ข้อ 25 ของกลางชั้นอำเภอให้นายอำเภอและสมุหบัญชีเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 26 ของกลางชั้นจังหวัด ให้ปลัดจังหวัด สรรพสามิตจังหวัด และผู้บังคับกองตำรวจนครจังหวัดเป็นกรรมการจัดการขาย

ข้อ 27 ให้กรรมการจัดการขายทอดตลาด โดยให้ผู้ซื้อซื้อเป็นผู้ให้ราคาสูงผู้นั้นเป็นผู้ได้รับซื้อ ถ้ามีเหตุที่ทำให้ราคาสูงไม่สามารถจะซื้อได้ กรรมการจะจัดการขายใหม่หรือขายให้แก่ผู้ทำให้ราคาสูงที่รองลงมาอีกแล้วแต่จะเห็นสมควร

อนึ่ง กรรมการยอมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะไม่ยอมขายให้ผู้ให้ราคาสูงก็ได้ เมื่อพิจารณาเห็นว่าหลักฐานและฐานของผู้ให้ราคาสูง ไม่สมควรหรือราคาที่กำหนดมานั้นไม่สมกับของที่จะขาย

ข้อ 28 ห้ามมิให้กรรมการ หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแก่การจัดการขายราคาเขาผู้ราคาหรือใช้ให้ผู้อื่นผู้ใดเข้าผู้ราคา เว้นแต่จะกระทำเพื่อประโยชน์ในทางราชการและได้แถลงไว้ในคำโฆษณาบอกขายแล้ว

ข้อ 29 ตามธรรมดาให้ผู้ชำระเงินสดและรับของไปในวันขาย เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โตหรือมีราคามากจะขอรับชำระราคาในวันหลังก็ได้เรียกเงินมัดจำไว้ร้อยละยี่สิบห้าแห่งราคาของที่ตกลงซื้อขาย แล้วให้ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐานโดยมีเงื่อนไขให้ชำระราคา และรับของไปตามที่ได้ตกลงกันแต่ต้องไม่ช้ากว่า 25 วัน นับแต่วันที่ทำสัญญาเป็นต้นไป

ถ้าผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามหรือผิดสัญญาให้จัดการตามนัยที่กล่าวมา ในข้อ 27 วรรค 2 และให้รับเงินค่ามัดจำเป็นของรัฐบาล

ข้อ 30 เมื่อขายได้เงินเท่าใด ต้องให้ข้าหลวงประจำจังหวัดทราบแล้วนำเงินราคาที่ขายไป ตลอดจนเงินมัดจำที่รับส่ง เป็นรายได้ของรัฐบาลตามระเบียบ เว้นแต่จะเป็นการขายของกลางที่ยังไม่ได้เด็ดขาดตามที่ได้อ้างไว้ในข้อ 34 ซึ่งต้องรักษาเงินไว้แทนของ

หมวด 2

ของที่ควรขายและไม่ควรขาย

ข้อ 31 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาลและเป็นของที่บุคคลมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ของเหล่านั้นเป็นของที่ควรขาย ทั้งนี้ หมายความว่าสิ่งซึ่งบุคคลอาจมิได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว เช่น อาวุธปืน ซึ่งอาจขายแก่บุคคลผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานให้มีได้ เป็นต้น เว้นแต่จะมีระเบียบให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 32 ของกลางซึ่งตกเป็นของรัฐบาล และเป็นของที่ชำรุดเสียหายไม่มีราคาหรือเป็นของที่ปราศจากราคาโดยสภาพของมันเอง หรือเป็นของบุคคลไม่อาจมิได้โดยเป็นผิดต่อกฎหมาย เป็นของที่ไม่ควรขาย ให้สำรวจเสนอข้าหลวงประจำจังหวัดส่งทำลายเสีย หรือให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่แผนการแห่งของนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 33 ของกลางอย่างใดที่เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นของแปลกประหลาดซึ่งควรเก็บไว้เป็นเครื่องประดับสถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานเหล่านี้เป็นของที่ไม่ควรขายหรือทำลาย

อนึ่ง ถึงแม้ของกลางที่ควรขายตามที่กล่าวมาในข้อ 31 นั้น หากข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นควรจะไว้ใช้ในราชการจะไม่ขายก็ได้

หมวด 3

ของเสียง่ายและเสื่อมราคา

ข้อ 34 ของกลางที่เป็นของสดและเสียง่ายหรือของที่จะเก็บไว้นาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสูญเสียสภาพหรือถ้ารักษาไว้ช้าไปจะเป็นการเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าแห่งของนั้นแล้ว ให้พึงพิเคราะห์ดังนี้ คือ

ก. ถ้าเป็นของกลางในคดีอาญา ที่พึงเห็นได้ว่าไม่เป็นประโยชน์ในการที่จะพิสูจน์ทางคดี หรือหากปล่อยไว้ให้สูญเสียสภาพแล้วจะไม่เกิดผลในการพิสูจน์ในทางคดีได้ ก็ให้จัดการคืนเจ้าของ หรือขายทอดตลาดเสียแล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

ข. ถ้าเป็นของกลางอย่างอื่น ให้จัดการขายทอดตลาดได้ เว้นแต่จะมีบทกฎหมายบังคับไว้เป็นอย่างอื่น

การคืนหรือขายในลักษณะเช่นนี้ ถ้าเป็นของกลางที่ยังไม่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเสร็จเด็ดขาด ประการใด ให้ผู้มีหน้าที่รักษาจัดการบันทึกการอันเป็นเครื่องพอจะให้พิสูจน์ในทางคดีได้ หรือให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับของนั้น ๆ อาจทราบได้ว่าเป็นของของตน และพิสูจน์สิทธิได้แล้ว รักษาตัวเงินราคาขายไว้แทนของกลางนี้ ถ้าเป็นจำนวนมากหรือมีเหตุสมควรให้นำฝากคลังรักษาไว้ ถ้าเป็นของกลางที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดก็ต้องไม่บันทึกข้อความดังกล่าวข้างต้น และให้คืนตัวเงินแก่ผู้มีสิทธิควรได้รับ หรือรวบรวมส่งคลังเป็นของรัฐบาลแล้วแต่กรณี

การคืนหรือขายตามที่กล่าวข้างต้น ถ้าขอที่ไม่จำเป็นจะต้องจัดการขายอย่างรีบด่วน เพื่อประโยชน์แก่ของนั้นแล้ว ให้รายงานขออนุญาตข้าหลวงประจำจังหวัดก่อน

ข้อ 35 การขายทอดตลาดของเสียง่ายและเสื่อมราคาตามความในข้อ 34 ก็ดี หรือการขายทอดตลาดของที่บุคคลอาจมีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี ถ้าไม่อาจจะปฏิบัติการให้ครบตามความในข้อ 24, 25, 26 ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รักษาอำนาจพิจารณาจัดการได้ตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 4

หน้าที่รักษาของกลางในคดีอาญาชั้นจังหวัดระหว่างปลัดจังหวัดและอัยการจังหวัด

ข้อ 36 การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำของกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญาให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจรอำเภอรอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 37 ยกเลิก

ข้อ 38 ยกเลิก

ลักษณะ 3

ว่าด้วยการรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลาง

ข้อ 39 ภายใต้บังคับของข้อ 40, 41 การรักษาของกลางในราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกรมเจ้าหน้าที่นั้น ๆ

ข้อ 40 ของกลางในคดีอาญาทั้งปวง ซึ่งไม่สามารถติดสำนวนได้นั้น ถ้าเห็นว่าจะส่งไปพร้อมกับเวลาส่งสำนวน พนักงานอัยการก็ยังไม่พิจารณาสำนวนไม่เสร็จ หรือว่าการวินิจฉัยสำนวนยังจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงของกลางก็ให้พนักงานสอบสวนรักษาไว้ก่อน

ข้อ 41 ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการก็ดี หรือของกลางที่พนักงานสอบสวนยังไม่นำส่ง แต่พนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นจะต้องพิจารณาประกอบการวินิจฉัยสำนวน จะต้องให้พนักงานสอบสวนส่งไปพิจารณา หรือว่าเป็นของกลางที่จำเป็นจะต้องส่งศาล พนักงานอัยการจะเรียกให้พนักงานสอบสวนนำส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือขอให้ศาลออกหมายเรียกก็ได้

ของกลางที่ส่งไปยังพนักงานอัยการนั้น ตามปกติให้พนักงานอัยการส่งให้นำส่งต่อศาลพร้อมกับฟ้อง เว้นแต่จะเป็นของใหญ่โต ไม่สะดวกแก่การนำส่ง หรือพนักงานอัยการเห็นไม่สมควรจะนำส่ง หรือยังพิจารณาจัดการไม่เห็นจะส่งคืนให้พนักงานสอบสวนไปเก็บรักษาไว้ก่อนก็ได้

อนึ่ง ของกลางที่จะพิจารณา ซึ่งพนักงานอัยการวินิจฉัยสำนวน หรือในการพิจารณาของศาลก็ดี ถ้าเป็นของใหญ่โต ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่สามารถจะนำส่งได้ หรือการนำส่งจะเป็นความลำบาก ยิ่งกว่าที่พนักงานอัยการ หรือศาลจะไปตรวจดูเองเช่นนี้แล้ว ก็ให้พนักงานอัยการไปตรวจพิจารณายังสถานที่ที่ของกลางนั้นตั้งอยู่ หรือแถลงให้ศาลไปเดินเผชิญสืบแล้วแต่กรณี

ลักษณะ 4

ว่าด้วยความผิดและโทษ

ข้อ 42 ผู้รักษาของกลางคนใดจงใจ หรือเลินเล่อ ละเลย หรือดัดแปลงแก้ไขของกลาง ให้เปลี่ยนไปจากสภาพที่เป็นอยู่เดิม จงใจหรือเลินเล่อสำรวจของกลางให้ผิดไปจากความจริง หรือเอาของกลางที่ยังไม่ควรขายไปขาย เป็นเหตุให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือเอาของกลางไปใช้โดยมิใช่เพื่อการรักษาของนั้น หรือยกยอกไว้เป็นของตนเสีย นอกจากจะต้องได้รับโทษอันจะพึงมีตามกฎหมายหรือโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในเวลานั้นแล้ว จะต้องชดใช้ราคาของหรือค่าเสียหายแทนอีกส่วนหนึ่ง

ข้อ 43 ในเวลาโอนหน้าที่การรักษาของกลางจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง เป็นหน้าที่ผู้รับจะต้องตรวจของนั้นให้ถูกต้องตรงกับรายการในบัญชี เมื่อผู้รับได้รับหน้าที่และเข้ารักษาโดยมิได้มีการคัดค้านว่าไม่ถูกต้องประการใดแล้ว ต้องถือว่าผู้รับได้รับไว้ถูกต้องตามจำนวนที่ปรากฏในบัญชีแล้ว และท่านใดผู้มอบยอมพ้นจากหน้าที่และความรับผิดชอบในจำนวนสิ่งของ ถ้าปรากฏว่าขาดตกบกพร่องในจำนวนสิ่งของขึ้นภายหลัง ผู้รับจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและใช้ราคาของนั้น หรือต้องได้รับโทษทั้งสองสถาน

ลักษณะ 5
ว่าด้วยการตั้งผู้แทน

ข้อ 44 ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางจะมอบหมายหน้าที่รักษาของกลางให้ผู้อยู่ในบังคับบัญชารักษาแทนก็ได้ ในเมื่อของกลางบางสิ่งบางอย่างนั้นเป็นที่ไม่สำคัญ หรือเป็นของที่สมควรจะมอบหมายให้ หรือด้วยความจำเป็นในหน้าที่ชั่วคราว แต่การมอบหมายนี้จะต้องรับผิดชอบในเมื่อเกิดการเสียหายขึ้น เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือไม่สามารถจะคุ้มครองได้

ส่วนผู้รับมอบหมายให้รักษาของกลางแทนนั้น ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาเช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2480

(ลงนาม) ธำรงนาวาสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ: คำว่า "คณะกรรมการอำเภอ" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงนายอำเภอ ในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือกองหรือกึ่งอำเภอในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา คำว่า "คณะกรรมการจังหวัด" ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2480 ให้หมายความถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา และผู้กำกับการตำรวจจังหวัดในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง
กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับที่ ๘/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๒ กำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญา และโดยที่เป็นการสมควร แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางของกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ เสียใหม่บางประการ เพื่อให้เกิดความสะดวกในทางปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึง ออกข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า ข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความข้อ ๗ หมวด ๑ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ผู้มีหน้าที่รักษาของกลาง ได้แก่

๑. ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
๒. ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ

๓. สรรพสามิตจังหวัด

๔. นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัด”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ หมวด ๓ ส่วนที่ ๑ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ ก.ของกลางในคดีอาญา

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิตให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษาโดยรับจากอำเภอไปรักษาเองหรือจะมอบหมายให้สรรพสามิตอำเภอรักษาไว้ก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ชั้นจังหวัดให้เป็นหน้าที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดรักษา เว้นแต่ของกลางที่เกี่ยวกับหน้าที่ของสรรพสามิต ให้เป็นหน้าที่ของสรรพสามิตจังหวัดรักษา

ทั้งนี้ สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีภาษีศุลกากร ให้เป็นหน้าที่นายด่านศุลกากรหรือศุลกากรจังหวัดเป็นผู้รักษากฎหมาย และระเบียบการว่าด้วยนั้น

ข.ของกลางอย่างอื่น

ชั้นอำเภอให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอรักษา

ชั้นจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของปลัดจังหวัดรักษา”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๖ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลางกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๖ การจัดสถานที่เก็บของกลาง การจัดหาเครื่องใช้ในการรักษาและการทำบัญชีของกลาง การนำส่วนขอกลางเข้าเก็บหรือนำออก การนำของกลางไปศาลหรือนำไปเพื่อสอบสวน สำหรับของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี”

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓๗, ๓๘ ส่วนที่ ๔ แห่งข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐

ข้อ ๗ คำว่า “คณะกรรมการอำเภอ” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายความถึง นายอำเภอในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาและผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

คำว่า “คณะกรรมการจังหวัด” ที่ปรากฏตามข้อบังคับการเก็บรักษาของกลาง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๘๐ ให้หมายถึงปลัดจังหวัดในกรณีของกลางที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญาและผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ในกรณีของกลางที่เกี่ยวกับคดีอาญา

กระทรวงมหาดไทย
วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔
พลเอก ป.จารุเสถียร
(ประภาส จารุเสถียร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ระเบียบกรมสรรพสามิต

ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต

พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ ทำให้เกิดหลักการและแนวทางปฏิบัติใหม่ขึ้นหลายประการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของกรมสรรพสามิต ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดและแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีตามความในมาตรา ๔๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศรฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศรฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ. ๒๕๔๐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หากมีปัญหาเกี่ยวกับทางปฏิบัติหรือระเบียบนี้มีได้กำหนดทางปฏิบัติไว้ ให้รายงานให้กรมสรรพสามิตเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต” หมายความว่า พระราชบัญญัติไฟ พุทธศักราช ๒๔๘๖ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้หมายความรวมถึงกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้อธิบดีกรมสรรพสามิตมีอำนาจเปรียบเทียบคดี

“ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิต หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

“คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗

“เจ้าหน้าที่ดำเนินคดี” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีมอบหมายให้มีหน้าที่สั่งคดีไปก่อน

“เจ้าพนักงานผู้จับกุม” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมสรรพสามิต ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การเปรียบเทียบคดี” หมายความว่า การเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี และให้หมายความรวมถึงการอนุมัติเปรียบเทียบคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีกรณีมีการสั่งคดีไปก่อน เพื่อให้คดีอาญาลดลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การสั่งคดีไปก่อน” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต

ข้อ ๖ ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่เกินกว่าความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี เกี่ยวกับการจับกุม การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เสร็จสิ้น ก่อนที่จะนำคดีส่งให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีทำการเปรียบเทียบคดี เว้นแต่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดในความผิดที่สามารถเปรียบเทียบคดีได้มาพบเจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต ณ ที่ทำการ โดยไม่มีการจับกุม ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมสรรพสามิตกำหนด

หมวด ๒

หน่วยงานและสถานที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี

๓.๑ สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีในความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตได้ทั่วราชอาณาจักร

๓.๒ บรรดาความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ถ้าเกิดในท้องที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาใด ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขานั้น ๆ

กรณีมีการโอนคดีเนื่องจากตามลักษณะของความผิด ฐานะของผู้กระทำผิด จำนวนผู้กระทำผิด ความรู้สึกของประชาชนส่วนมากแห่งท้องที่นั้น หรือเหตุผลอย่างอื่น ซึ่งไม่อาจจะส่งดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดียังหน่วยงานตามข้อ ๓.๒ ได้ หรือคดีที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการอื่นซึ่งถือเป็นคดีสำคัญ ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมอาจขออนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต โดยให้มีอำนาจดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีได้ทั่วราชอาณาจักร

๓.๓ บรรดาความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในท้องที่กรุงเทพมหานคร ถ้าเกิดในท้องที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครใด ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น ๆ

สำหรับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑ - ๕ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานแยกออกจากกรมสรรพสามิตและอาจจะยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี รวมถึงการตรวจพิสูจน์และการเก็บรักษาของกลาง ก็ให้ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต ไปก่อนจนกว่าจะมีความพร้อมดังกล่าว

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสถานที่ตั้งปกติของสำนักงาน

ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องเปรียบเทียบคดีให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมร้องขอต่อผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีในคดีนั้น ๆ ให้ไปดำเนินการเปรียบเทียบคดีนอกสถานที่ตั้งปกติของสำนักงานได้ โดยให้ใช้สถานที่ของหน่วยงานราชการอื่น หรือสถานที่อื่นเป็นสถานที่เปรียบเทียบคดี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ด้วย

ให้อาการสถานที่ที่ใช้นั่งส่งผู้โดยสารภายในประเทศ หรือผู้เดินทางระหว่างประเทศ ถือเป็นสถานที่ดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดีเขตพิเศษ

สำหรับการดำเนินคดีและเปรียบเทียบคดี ตามวรรคสองและวรรคสามให้เป็นไปตามขั้นตอนปฏิบัติที่ระบุไว้ในหมวด ๓ โดยอนุโลม

หมวด ๓

ขั้นตอนปฏิบัติในการเปรียบเทียบคดี

ข้อ ๘ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตรวจสอบว่าเจ้าพนักงานผู้จับกุมปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเฉพาะบทบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ หากยังปฏิบัติไม่ครบถ้วน ให้แจ้งเจ้าพนักงานผู้จับกุมปฏิบัติให้ครบถ้วนต่อไป

ข้อ ๑๐ ก่อนดำเนินการเปรียบเทียบคดี ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตรวจสอบรายละเอียดแห่งคดี บันทึกการจับกุม หรือบันทึกการตรวจค้น หรือบันทึกอาัยของกลาง รวมทั้งเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม และจำนวนของกลาง (ถ้ามี) โดยเจ้าพนักงานผู้จับกุมมีหน้าที่ในการชี้แจงข้อเท็จจริงโดยละเอียด สำหรับของกลางให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ในคดีที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเห็นว่า เป็นกรณีที่ไม้อาจเปรียบเทียบคดีได้ หรือกรณีที่ไม้อสมควรเปรียบเทียบคดี หรือกรณีที่ผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี แต่ไม่สามารถชำระเงินค่าปรับได้ภายในกำหนดเวลา ก็ให้แจ้งเจ้าพนักงานผู้จับกุมส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

สำหรับกรณีที่ไม้อสมควรเปรียบเทียบคดี ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีพิจารณาโดยคำนึงถึง

(๑) การกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตในกรณีนำเข้า ทำขาย ชื้อ หรือมีไว้ในครอบครอง โดยไม้อได้รับอนุญาตหรือมิได้เสียภาษี

(๒) เจตนาที่จะหลีกเลี่ยงภาษี

(๓) ลักษณะการกระทำผิด เช่น กระทำความผิดเป็นกระบวนกรมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก มีการจัดตั้งนิติบุคคลหรือบุคคลเข้ามาดำเนินการในกิจการที่มีการหลีกเลี่ยงภาษี

(๔) จำนวนครั้งที่กระทำผิดบ่อยครั้งหรือกระทำผิดอยู่เป็นประจำ เช่น ในรอบปี รอบเดือน ไบอนุญาตหรือการขอเข้า

(๕) พฤติการณ์อื่นที่แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำผิดจงใจปฏิบัติอันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย

ข้อ ๑๑ การเปรียบเทียบคดี ให้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

๑) กรณีดำเนินการเปรียบเทียบคดีโดยเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีสังคดีไปก่อน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การลงรับคดีและจัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดี

ลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ได้แก่ ชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้จับกุม ชื่อผู้ต้องหา รวมทั้งอายุและภูมิลำเนา จำนวนของกลาง ข้อกล่าวหา พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด วันเวลาที่จับกุม สถานที่เกิดเหตุ และลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในฐานะผู้บันทึก ตามลำดับ หากผู้ต้องหาเป็นผู้ได้รับไบอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ให้ลงรายการดังกล่าวในสมุดรับคำกล่าวโทษ และหากมีรายละเอียดอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวกับคดี ก็ให้บันทึกเพิ่มเติมไว้ด้วย

ชี้แจงให้ผู้ต้องหาเข้าใจถึงความผิดที่เกิดขึ้นว่าเป็นคดีที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี ก็ให้จัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดทำระเบียบนี้

(๒) การรับเงินค่าปรับ

เมื่อลงรับคดีเสร็จแล้ว ให้กำหนดจำนวนเงินค่าปรับตามฐานความผิดตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญที่ตอนล่างของใบเสร็จรับเงินและที่สำเนาใบเสร็จรับเงินนั้นด้วย เพื่อแสดงว่าผู้ต้องหาได้รับทราบและตรวจความถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งส่งมอบใบเสร็จรับเงินต้นฉบับให้แก่ผู้ต้องหารับไป

(๓) การจัดทำสำนวนคดี

ให้จัดทำบันทึกการเปรียบเทียบคดี ทำให้การผู้ต้องหาและบันทึกคำให้การของผู้กล่าวโทษ ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดทำระเบียบนี้

(๔) การขอความเห็นชอบและอนุมัติการเปรียบเทียบคดี

ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีจัดทำรายงานขออนุมัติการเปรียบเทียบคดี พร้อมเสนอสำนวนคดีผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีพิจารณาอนุมัติ โดยไม่ชักช้า ก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีเสนอขอความเห็นชอบไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปอีกหนึ่งชั้น

ในกรณีที่จะต้องเสนอขอความเห็นชอบจากอธิบดี ให้หน่วยงานที่ส่งคดีไปก่อน ส่งรายงานขออนุมัติการเปรียบเทียบคดีและสำนวนคดีผ่านส่วนคดี สำนักกฎหมาย โดยเร็ว และให้ส่วนคดีมีหน้าที่เสนอขอความเห็นชอบพร้อมทั้งแจ้งผลให้หน่วยงานที่ส่งคดีไปก่อน ดำเนินการอนุมัติการเปรียบเทียบคดีต่อไป

เมื่อได้รับคำสั่งอนุมัติให้เปรียบเทียบคดีแล้ว ให้ดำเนินการตามคำสั่งและนำเงินค่าปรับส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบว่าด้วยการนั้นต่อไปและให้ถือว่าวันที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีอนุมัติการเปรียบเทียบคดี เป็นวันที่คดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒) กรณีดำเนินการเปรียบเทียบคดีโดยผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การลงรับคดีและจัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดี

ลงรับคดีในสมุดรับคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี ได้แก่ ชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้จับกุม ชื่อผู้ต้องหา รวมทั้งอายุและภูมิลำเนา จำนวนของกลาง ข้อกล่าวหา พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด วันเวลาที่จับกุม สถานที่เกิดเหตุ และลงลายมือชื่อของผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีในฐานะผู้บันทึก ตามลำดับ หากผู้ต้องหาเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายในหน้าที่กรรมสรรพสามิต ให้ลงรายการดังกล่าวในสมุดรับคำกล่าวโทษ และหากมีรายละเอียดอื่นใดที่จำเป็นเกี่ยวกับคดี ก็ให้บันทึกเพิ่มเติมไว้ด้วย

ชี้แจงให้ผู้ต้องหาเข้าใจถึงความผิดที่เกิดขึ้นว่าเป็นคดีที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ถ้าผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบคดี ก็ให้จัดทำคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรรมสรรพสามิต ตามแบบที่กรรมสรรพสามิตกำหนดทำระเบียบนี้

(๒) การรับเงินค่าปรับ

เมื่อลงรับคดีเสร็จแล้ว ให้กำหนดจำนวนเงินค่าปรับตามฐานความผิดตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญที่ตอนล่างของใบเสร็จรับเงินและที่สำเนาใบเสร็จรับเงินนั้นด้วย เพื่อแสดงว่าผู้ต้องหาได้รับทราบและตรวจความถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งส่งมอบใบเสร็จรับเงินต้นฉบับให้แก่ผู้ต้องหาต่อไป

(๓) การจัดทำสำนวนคดี

ให้จัดทำบันทึกการเปรียบเทียบคดี คำให้การผู้ต้องหาและบันทึกคำให้การของผู้กล่าวโทษ ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดท้ายระเบียบนี้

๑๑.๒ ขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีได้รับคดีที่อยู่ในอำนาจการเปรียบเทียบคดีของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี และผู้ต้องหาร้องขอให้เปรียบเทียบคดี ซึ่งผู้ต้องหาอาจถูกควบคุมตัว หรือได้รับการปล่อยชั่วคราวตามระเบียบว่าด้วยการนั้น ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการลงรับคดีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีโดยอนุโลม และส่งของกลาง (ถ้ามี) ไปทำการตรวจพิสูจน์ตามระเบียบว่าด้วยการนั้น แล้วจึงดำเนินการ ดังนี้

๑) การลงมติของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

ให้หน่วยงานดังกล่าวจัดทำหนังสือเชิญคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเพื่อประชุมลงมติให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีมติอย่างไร ให้มีหนังสือแจ้งผลการลงมติดังกล่าวให้ผู้ต้องหาทราบ โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

๒) การชำระเงินค่าปรับ

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีมติให้เปรียบเทียบคดีโดยกำหนดจำนวนเงินค่าปรับแล้ว ให้ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับแก่หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น ตามจำนวนที่กำหนดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการลงมติ และให้ถือว่าคดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในวันที่ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับ หากผู้ต้องหาไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลา หรือกรณีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าไม่สมควรเปรียบเทียบคดี ให้หน่วยงานที่รับคดีส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

ข้อ ๑๒ คดีที่ยังไม่ได้ตัวผู้กระทำผิด ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี
แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมทำเรื่องส่งให้พนักงานสอบสวนเพื่อทำการสืบหาตัวผู้กระทำผิด
ส่วนของกลางให้ผู้มีหน้าที่รักษาของกลางเก็บรักษาไว้ เมื่อได้ตัวผู้กระทำผิดมาแล้วถ้าเป็นคดีที่เห็นว่า
อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ ก็ให้นำสำนวนคดีมาเปรียบเทียบคดีต่อไป

ข้อ ๑๓ ในการรับเงิน การหักจ่ายเป็นเงินสินบนและหรือเงินรางวัลให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ
การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินค่าปรับในการเปรียบเทียบคดีส่งคลังให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ
ว่าด้วยการนั้น ๆ

หมวด ๔

การจัดการของกลางในคดี

ข้อ ๑๔ ในการเปรียบเทียบคดีที่มีของกลางซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องริบ หรือในกรณี
ของกลางที่ศาลอาจสั่งริบ หรือผู้ต้องหายินยอมยกให้เป็นของกรมสรรพสามิต ให้ดำเนินการกับ
ของกลางดังกล่าวตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๕ สำหรับของกลางที่ต้องคืนแก่ผู้ต้องหาหรือเจ้าของ ถ้าการคืนของกลางนั้นจะต้องมี
การเสียหายหรือนำเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดมาปิดไว้กับของกลาง เพื่อแสดงเป็นหลักฐานว่าได้เสีย
หายโดยถูกต้องแล้ว ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแจ้งกำหนดเวลาให้ผู้ต้องหา
เสียหาย โดยจัดทำบันทึกให้ผู้ต้องหารับทราบและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้เจ้าพนักงาน
ผู้จับกุมมีหน้าที่ดำเนินการให้ผู้ต้องหาเสียหายให้ครบถ้วนต่อไป แล้วส่งหลักฐานการเสียหายดังกล่าว
ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี เพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เก็บรักษา
ของกลางคืนของกลางแก่ผู้ต้องหาต่อไป

หากผู้มีหน้าที่เสียหายสำหรับของกลางตามวรรคแรกไม่ยอมชำระภาษีภายในระยะเวลา
ที่กำหนดให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีแจ้งให้ผู้เก็บรักษาของกลางทราบ เพื่อดำเนินการตามระเบียบ
ว่าด้วยการนั้น

หมวด ๕

การรายงานและการควบคุม

ข้อ ๑๖ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดี จัดทำบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55)
ตามแบบทำระเบียบ ดังนี้

๑๖.๑ ในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑ - ๕ แยกออกจากกรมสรรพสามิต ให้สำนักกฎหมายจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนเสนอกรมสรรพสามิตทราบ ทั้งนี้ ให้สำเนาส่งสำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นสถิติคดีต่อไป

๑๖.๒ ในเขตจังหวัดอื่น ให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแต่ละแห่งจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนพร้อมทั้งรายงานสำนวนการเปรียบเทียบคดีส่งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๗ เมื่อสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ได้รับงบเดือนรายงานผลคดีประจำเดือน และสำนวนการเปรียบเทียบคดีจากสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ได้รวบรวมผลคดีและสำนวนการเปรียบเทียบคดีในส่วนที่ทำการเปรียบเทียบคดีเอง แล้วแต่กรณี ก็ให้บันทึกลงในสมุดสารบบคดีและตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการเปรียบเทียบคดี และเก็บรักษาไว้ต่อไป

ให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่รวบรวมผลคดีตามวรรคแรก แล้วจัดทำงบเดือนรายงานผลคดี (ส.ส.2/55) ส่งสำนักงานสรรพสามิตภาคที่รับผิดชอบ ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานสรรพสามิตภาค รวบรวมจัดทำรายงานสถิติคดีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตแต่ละฉบับของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ทุกพื้นที่ภายในภาค เช่น จำนวนคดี จำนวนเงินค่าปรับ จำนวนเงินสินบนและเงินรางวัล จำนวนเงินส่งคลัง จำนวนของกลาง พร้อมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคหรือข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ส่งกรมสรรพสามิต ภายในวันที่ ๒๐ ของเดือนที่ได้รับงบเดือน โดยให้สำนักกฎหมาย และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำรวบรวมสถิติคดีของทุกภาคไว้เพื่อเป็นข้อมูล

ข้อ ๑๙ ให้สำนักกฎหมาย หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ แล้วแต่กรณี รับผิดชอบในการเก็บรักษาสำนวนการเปรียบเทียบคดีที่เสร็จคดีไว้ในอายุความ เมื่อพ้นกำหนดอายุความให้ขออนุญาตทำลายตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๐ ให้สรรพสามิตพื้นที่ควบคุม กำกับดูแลการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง โดยให้ตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบปีละสองครั้ง และบันทึกการตรวจไว้เป็นหลักฐาน แล้วรายงานผลการตรวจให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคควบคุม กำกับดูแลการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่รับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง โดยให้ตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ คดีของหน่วยงานนั้น ๆ ปีละหนึ่งครั้ง (โดยการสุ่มตรวจ) และบันทึกการตรวจไว้เป็นหลักฐานแล้วรายงานผลการตรวจให้อธิบดีเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๒ ให้สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำ และออกตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของหน่วยงานที่ทำการเปรียบเทียบคดีทุกแห่งโดยให้สุ่มตรวจพื้นที่อย่างน้อยภาคละหนึ่งครั้งในแต่ละปี พร้อมทั้งสรุปผลการตรวจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่และสำนักงานสรรพสามิตภาค แล้วรายงานผลการตรวจให้อธิบดีเพื่อทราบต่อไป

ข้อ ๒๓ กรณีหน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดีได้ดำเนินคดีหรือเปรียบเทียบคดี เฉพาะคดีสำคัญ เช่น คดีที่มีของกลางจำนวนมาก มูลค่าของกลางตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป หรือคดีที่มีการต่อสู้คดี หรือคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนจำนวนมาก เป็นต้น ให้หน่วยงานดังกล่าวรายงานสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับคดีให้กรมสรรพสามิตทราบโดยเร็ว และให้ส่วนคดี สำนักกฎหมาย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งติดตามคดีอย่างใกล้ชิด โดยให้คำแนะนำปรึกษาหรือดำเนินการเกี่ยวกับคดี เพื่อให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพล สุประดิษฐ์

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาและบริหารจัดการเก็บภาษี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสรรพสามิต

ระเบียบกรมสรรพสามิต
ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง
พ.ศ. 2551

ตามที่ได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดและแบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2551 บังคับใช้แล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ของกลางในคดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ซึ่งประกอบด้วย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติไฟฟุทศักราช 2486 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการของกรมสรรพสามิต จึงสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ของกลางให้มีความชัดเจนและรัดกุมยิ่งขึ้น กรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง พ.ศ. 2551 ”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการพิสูจน์ของกลาง พ.ศ. 2543 ลงวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2543

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นผู้รักษาการตามระเบียบ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ 5 คดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตที่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลางทำระเบียบนี้ ส่วนกรณี นอกเหนือจากที่ระบุไว้ถือเป็นคดีที่ไม่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง

ข้อ 6 หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.1 ให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง หรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีผลวินิจฉัยของกลางของคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ในคดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตได้ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ให้รวมถึงคดีที่โอนมาดำเนินคดี ณ ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต หรือคดีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง ในเขตท้องที่ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ โดยให้เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.2 บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร หากเกิดในเขตท้องที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครใด ให้สรรพสามิตพื้นที่ เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 หรือนักวิชาการสรรพสามิต 7 ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมาย สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานครนั้น เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

หากของกลางในคดีใด ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งของกลางพร้อมรายละเอียดให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ต่อไป

ในระหว่างที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1 - 5 ยังไม่ได้มีการจัดตั้งสำนักงานแยกออกจากกรมสรรพสามิตและอาจจะยังไม่มีความพร้อมในด้านการพิสูจน์และการเก็บรักษาของกลาง ให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ไปพลางก่อน

6.3 บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นนอกเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร

6.3.1 กรณีคดีเกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ให้สรรพสามิตพื้นที่ เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมาย เจ้าพนักงานสรรพสามิต ฝ่ายกฎหมาย เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

6.3.2 กรณีคดีเกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้สรรพสามิตพื้นที่สาขา เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต งานจัดเก็บภาษี เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

หากของกลางในคดีใด ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางในเขตท้องที่ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อส่งของกลางพร้อมรายละเอียดให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ต่อไป

6.4 สำหรับของกลางในคดีใดมีความจำเป็นจะต้องตรวจพิสูจน์ในทางเคมีหรือทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำผลไปประกอบการลงความเห็นในรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ให้กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ทำหน้าที่วินิจฉัยของกลาง สำหรับในคดีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้

คณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ประกอบด้วย

(1) รองอธิบดีซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนอธิบดี	ประธานกรรมการ
กรมสรรพสามิตในราชการสำนักกฎหมาย	
(2) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
(3) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี 1	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(4) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี 2	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(5) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม	กรรมการ
หรือผู้แทน	
(6) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิศวกรรมทั่วไป กลุ่มพัฒนาและ	กรรมการ
ตรวจสอบทางเทคนิค หรือผู้แทน	
(7) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิเคราะห์สินค้า กลุ่มวิเคราะห์สินค้า	กรรมการ
และของกลาง หรือผู้แทน	
(8) เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพสามิต 7 ส่วนพิสูจน์	กรรมการและเลขานุการ
และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ได้วินิจฉัยของกลางเรียบร้อยแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการจัดทำผลการวินิจฉัยแจ้งให้หน่วยงานที่ส่งของกลางหรือสิ่งของมาตรวจพิสูจน์ทราบผลการวินิจฉัย เพื่อให้หน่วยงานนั้นจะได้ดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางต่อไป

ข้อ 8 วิธีปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์

8.1 การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ให้ปฏิบัติดังนี้

8.1.1 กรณีตรวจพิสูจน์ของกลาง ณ ที่ทำการส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ทั้งคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือคดีที่โอนมาทำการพิสูจน์ ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

8.1.2 กรณีตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการ ทั้งคดีที่ของกลางตั้งอยู่นอกที่ทำการ หรือคดีที่มีความจำเป็นจะต้องเดินทางไปทำการตรวจพิสูจน์ในท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุม หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์ในหน่วยงานดังกล่าว แล้วแต่กรณี เป็นผู้นำชี้ของกลางที่จะตรวจพิสูจน์ หรือจัดสถานที่ให้ตรวจพิสูจน์ โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ และบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุนายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

8.1.3 รายงานการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 8.1.1 และข้อ 8.1.2 ให้จัดทำขึ้นจำนวน 4 ฉบับ ฉบับแรกส่งให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีเพื่อใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองส่งให้ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาของกลางเพื่อใช้ในการตรวจรับของกลาง ฉบับที่สามส่งให้สำนักงานตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม ภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไปเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงาน ฉบับที่สี่เก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

8.2 การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้ปฏิบัติดังนี้

8.2.1 ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ทำการตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง และทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ 5 และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส.2/4 โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุนายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์ สำหรับการตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการ ให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการด้วย

8.2.2 รายงานการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 8.2.1 ให้จัดทำขึ้นจำนวน 3 ฉบับ ฉบับแรกใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองใช้ในการนำส่งของกลางให้กับผู้มีหน้าที่เก็บรักษา ฉบับที่สามเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ 9 กรณีส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ร้องขอเป็นหนังสือให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์ของกลางตามระเบียบนี้ ทำการตรวจพิสูจน์ของกลางที่เป็นสินค้า หรือวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิต ทั้งที่เป็นของกลางในคดี หรือยังไม่ได้มีการดำเนินคดี ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานดังกล่าวส่งของกลาง พร้อมด้วยบันทึกการจับกุมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องระบุว่า ต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางนั้นในเรื่องใดบ้าง เมื่อผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ของกลางทำการตรวจพิสูจน์เสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ แจ้งให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานนั้นทราบต่อไป

ข้อ 10 บันทึกการตรวจรับของกลาง บัญชีของกลางและรายงานตรวจพิสูจน์ของกลาง (แบบ ส.ส.2/4) บันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ รายงานการตรวจพิสูจน์ ให้ใช้ตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ 11 การตรวจพิสูจน์ของกลางในคดีใดที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับและยังไม่แล้วเสร็จ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. 2551

(นายสุรพล ตูประคัมภ์)
รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง
ที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์และกิจการจัดตั้งมูลนิธิ ปณิธิภาวนาธรรม
อธิบดีกรมสรรพสามิต

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลาง
(แบบทำระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง พ.ศ.2551)

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
1	5,30	พ.ร.บ. สุรา พ.ศ. 2493 ทำสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	1. ในกรณีที่ทำสุราโดยมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการต้มกลั่น หรือ ปลดนมแปลงสุราเป็นของกลางด้วย ให้ทำการพิสูจน์ว่าเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสุราหรือไม่ 2. ในกรณีสุราของกลางบรรจุอยู่ในขวดสุรา 2.1 ให้ทำการพิสูจน์ในเบื้องต้นเกี่ยวกับภาชนะบรรจุสุรา แลตมปีสุรา และฉลากปิดภาชนะบรรจุสุรา ว่าเป็นของที่แท้จริงหรือไม่ หากไม่ใช่ให้ถือว่าสุรานั้นเป็นของมีรสอดด้วยกฎหมาย 2.2 ถ้ายังไม่อาจทราบได้ ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุราของกลางว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่สร้างขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ โดยวัดแรงแอลกอฮอล์เบื้องต้น 2.3 หากยังไม่อาจทราบได้อีก ให้ทำการวิเคราะห์ทางเคมีโดยเทียบกับน้ำสุราตัวอย่างที่ทำโดยผู้ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นชนิดเดียวกันและมีวันที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกับสุราของกลาง 3. ในกรณีสุราของกลางมิได้บรรจุในขวดสุรา ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุรามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่สร้างขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ และหากเป็นสุราแช่ให้ระบุไว้ด้วย
2	5,30	มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	ในกรณีที่ไม่มีน้ำสุราของกลาง แต่มีเครื่องกลั่น ถึง ปิ๊บ ช่างโอง หรือภาชนะอื่นใดที่สามารถใช้ทำสุราได้ ให้พิสูจน์ว่าเครื่องกลั่นหรือภาชนะเหล่านั้นได้ใช้ในการทำสุราได้หรือไม่
3	31	ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
4	32	ซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา 5	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
5	33	ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่า - ต้องปิดแลตมปีสุราแต่มิได้ปิดแลตมปีสุรา - ปิดแลตมปีสุราไม่ครบถ้วน - มิได้ปิดแลตมปีสุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	1. ให้ทำการตรวจสอบว่าสุราของกลางนั้นได้ปิดแลตมปีสุราครบถ้วนถูกต้องตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 3. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
6	33 ทวิ	ชายหรือมิใช่เพื่อชายโดยไม่มีสิทธิ โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง - สุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราตาม มาตรา 7 วรรคสอง - สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา และสุรานั้นได้ส่งออกไปนอก ราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา 10	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุรากลางมีลักษณะเป็นสุราที่ได้รับ ยกเว้นภาษีสุราหรือมีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ ดังนี้ - กรณีเป็นสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุรา ให้ตรวจสอบ ภาชนะบรรจุสุรามีลักษณะถูกต้องตามที่อธิบดีอนุมัติหรือไม่ และได้ปิดฉลากหรือเครื่องหมายแสดงการยกเว้นภาษีที่ได้รับ อนุมัติจากอธิบดีหรือไม่ - กรณีเป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา ให้ตรวจสอบ แสดงปีสุราและฉลากปิดภาชนะบรรจุสุรามีเครื่องหมายที่ แสดงว่าเป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ หรือได้ให้ ฉลากใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากสุราที่ขายอยู่ในราชอาณาจักร โดยได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้วหรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 3. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุรากลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้น โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ 1
7	33 ตริ	ชายหรือมิใช่เพื่อชาย หรือมิใช่ใน ครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษี ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 7 แต่มิได้เสียภาษีหรือ เสียภาษีไม่ครบถ้วน	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุรากลางเป็นสุราประเภทใด ต้อง เสียภาษีโดยวิธีใด และได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือไม่ 2. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา
8	34	ซื้อหรือมิใช่ในครอบครองโดยไม่มี สิทธิ ซึ่ง - สุราที่ต้องปิดแสดงปีสุราแต่ไม่ได้ ปิดแสดงปีสุรา - สุราที่ปิดแสดงปีสุราไม่ครบถ้วน - สุราที่ได้ปิดแสดงปีสุราตาม วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 5
9	34 ทวิ	ซื้อหรือมิใช่ในครอบครองโดยไม่มี สิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง - สุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุราตาม มาตรา 7 วรรคสอง - สุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา และสุรานั้นได้ส่งออกไปนอก ราชอาณาจักรแล้วตามมาตรา 10	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 6

ลำดับที่	มาตรา	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
10	22,36	ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ทำการเปลี่ยนแปลงสุรา หรือภาชนะบรรจุสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ เช่น มีวัตถุอื่นใดเจือปนหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนภาชนะบรรจุสุราอย่างไร 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
11	23,38	ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ทำการเปลี่ยนแปลงสุราหรือภาชนะบรรจุสุรา	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 10
12	14, 38 ทวิ	- ขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไปโดยไม่ได้รับใบอนุญาต - ขนสุราตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไปโดยไม่นำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขน	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราประเภทใด ได้เสียภาษีสุราโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งคำนวณปริมาณน้ำสุรา 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
13	15, 38 ทวิ	- ขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรเกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสิบลิตรเข้าในหรือออกนอกเขตท้องที่ที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยไม่ได้รับใบอนุญาต - ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่นำใบอนุญาตขนสุรากับไปกับสุราที่ขน	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 12
14	13,39	ขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	1. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางนั้นได้เสียภาษีโดยถูกต้องแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งคำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุรา 2. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 1
15	24,42	ทำหรือขายเชื้อสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าของกลางเป็นแป้งเชื้อสุรา หรือเชื้อใด ๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุดิบหรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้หรือไม่ และเชื้อสุรานั้นมีตราเครื่องหมายประกอบด้วยหรือไม่
16	25,42 ทวิ	มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ 15

ความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.๒๕๙๓ (สำหรับโรงงานสุรา)

กระทำความผิด มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตรา ปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
๕	ทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	๓๐	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราที่ทำนั้นด้วย จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		(ม.๕) ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ***ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุราแช่ แต่ทำการต้มกลั่นสุรา ถือว่ายังมิได้รับอนุญาตให้ทำสุรากลั่น ย่อมมีความผิดตามมาตรานี้ด้วย
๕ ทวิ	ทำสุราโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด	๓๒ ทวิ	ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท	๓,๐๐๐ บาท	(ม.๕ ทวิ) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดว่าด้วยกรรมวิธีทำสุรา การใช้วัตถุดิบ ระยะเวลาและวิธีการเก็บสุรา ชนิดของสุราและแรงแอลกอฮอล์
๗ วรรค ๑	ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการเสียภาษีที่ออกตามมาตรา ๗	๓๔ ตริ วรรค ๑	ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท	(ม.๗ วรรค ๑) ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา ต้องเสียภาษีสำหรับสุราที่ทำได้อ่อนจนสุราออกจากโรงงาน ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การเสียภาษีให้กระทำโดยการปิดแสตมป์สุราที่ภาชนะบรรจุสุราในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่
๙ วรรค ๒	ปิดและขีดฆ่าแสตมป์สุราไม่เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง	๓๗	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท	(กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๔(๒๕๑๖) การปิดแสตมป์สุรา ให้ใช้กาวยาหลังดวงแสตมป์ให้เต็มดวงแล้วปิดล้อมปากภาชนะบรรจุอย่างแนบแน่นสนิทจนไม่สามารถแกะลอกออกได้และอยู่ในสภาพที่ดวงแสตมป์จะต้องถูกทำลายทันทีเมื่อเปิดภาชนะนั้น ในกรณีที่ภาชนะบรรจุสุราเป็นขวดให้ปิดแสตมป์ค่อมบนฝาหรือจุกขวดโดยให้ขายแสตมป์ทั้งสองข้างปิดทาบลงมาที่คอขวด

กระทำผิด มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตรา ปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
๒๖ วรรค ๑	ใช้ใบอนุญาตในสถานที่อื่นซึ่งไม่ใช่สถานที่ที่ได้รับอนุญาต ไม่แสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย	๓๗	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท	๒๐๐ บาท	(ม.๒๖ วรรค๑) ใบอนุญาตซึ่งออกตามความตาม ม.๕ ม.๑๒ ม.๑๗ และ ม.๒๔ ให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่ได้รับอนุญาต และจะต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผย เห็นได้ง่าย
๓๓	ขายสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุราแต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา ขายสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุราแต่ปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน มิไว้เพื่อขายสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุราแต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา มิไว้เพื่อขายสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุราแต่ปิดแสดมภ์สุราไม่ ครบถ้วน	๓๓	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ปรับ ๔ เท่าของภาษีสุราตาม อัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แต่ไม่น้อยกว่าอัตรา ๑๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เศษของอัตราให้ถือเป็นหนึ่งอัตรา		(ม.๓๓)ผู้ใดขายหรือมิไว้เพื่อขายสุราซึ่งรู้ว่าต้องปิดแสดมภ์สุรา แต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา หรือปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน หรือ มิได้ปิดแสดมภ์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง
๓๔	มิไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดมภ์สุราแต่มิได้- ปิดแสดมภ์สุรา มิไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดมภ์สุราแต่ ปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน	๓๔	ปรับไม่เกิน ๒ เท่าของค่า ภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวง แต่ไม่น้อย กว่าอัตรา ๕๐ บาท เศษ ของอัตราให้ถือเป็นหนึ่งอัตรา		(ม.๓๔) ผู้ใดซื้อหรือมิไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสดมภ์ สุราแต่มิได้ปิดแสดมภ์สุรา หรือปิดแสดมภ์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสดมภ์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ในกฎกระทรวง
๔๓	ไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุรา ทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง	๔๓	ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท		(ม.๔๓) ผู้ใดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือ ไม่ทำบัญชีแสดงจำนวนสุราหรือซื้อสุราตาม ม.๒๗
๔๓ วรรค ๒	ยื่นบัญชีแสดงสุราอันเป็นเท็จ	๔๓ วรรค ๒	จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		

กระทำความผิด มาตรา	ฐานความผิด	บทกำหนดโทษ		อัตรา ปรับขั้นต่ำ	หมายเหตุ
		มาตรา	อัตราโทษ		
๑๓	ทำการขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	๓๙	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔ เท่าของภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แต่ไม่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		(ม.๑๓) ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสุราที่ยังมิได้เสียภาษีโดยถูกต้องออกจากโรงงานสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี
๔๔	มีแสดมภ์สุราซึ่งรู้ว่าเป็นแสดมภ์ปลอมไว้ในครอบครอง มีแสดมภ์สุราที่ใช้แล้วไว้ในครอบครองเพื่อใช้อีก นำแสดมภ์สุราที่ใช้แล้วมาใช้อีก	๔๔	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ		(ม.๔๔) ผู้ใดมีแสดมภ์สุราซึ่งรู้ว่าเป็นแสดมภ์ปลอม หรือมีแสดมภ์สุราที่ใช้แล้วไว้ในครอบครองเพื่อใช้อีกหรือเพื่อการค้า หรือนำแสดมภ์สุราที่ใช้แล้วมาใช้อีก

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำสุรา นอกจากจะต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติสุราแล้ว ยังต้องรับผิดตามเงื่อนไขสัญญาที่ทำไว้กับกรมสรรพสามิตอีกด้วย อันเป็นผลให้ผู้รับใบอนุญาตให้ทำสุราอาจถูกพักใช้ใบอนุญาตให้ทำสุรา หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำสุราได้ ซึ่งทำให้โรงงานต้องปิดกิจการลง